

KESKI-POHJANMAAN LIITTO

MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

VALTION PALVELU- JA TOIMITILA- VERKKOUUDISTUS 2030

Keski-Pohjanmaan alueellinen suunnitelma

28.11.2025

Keski-Pohjanmaan liitto

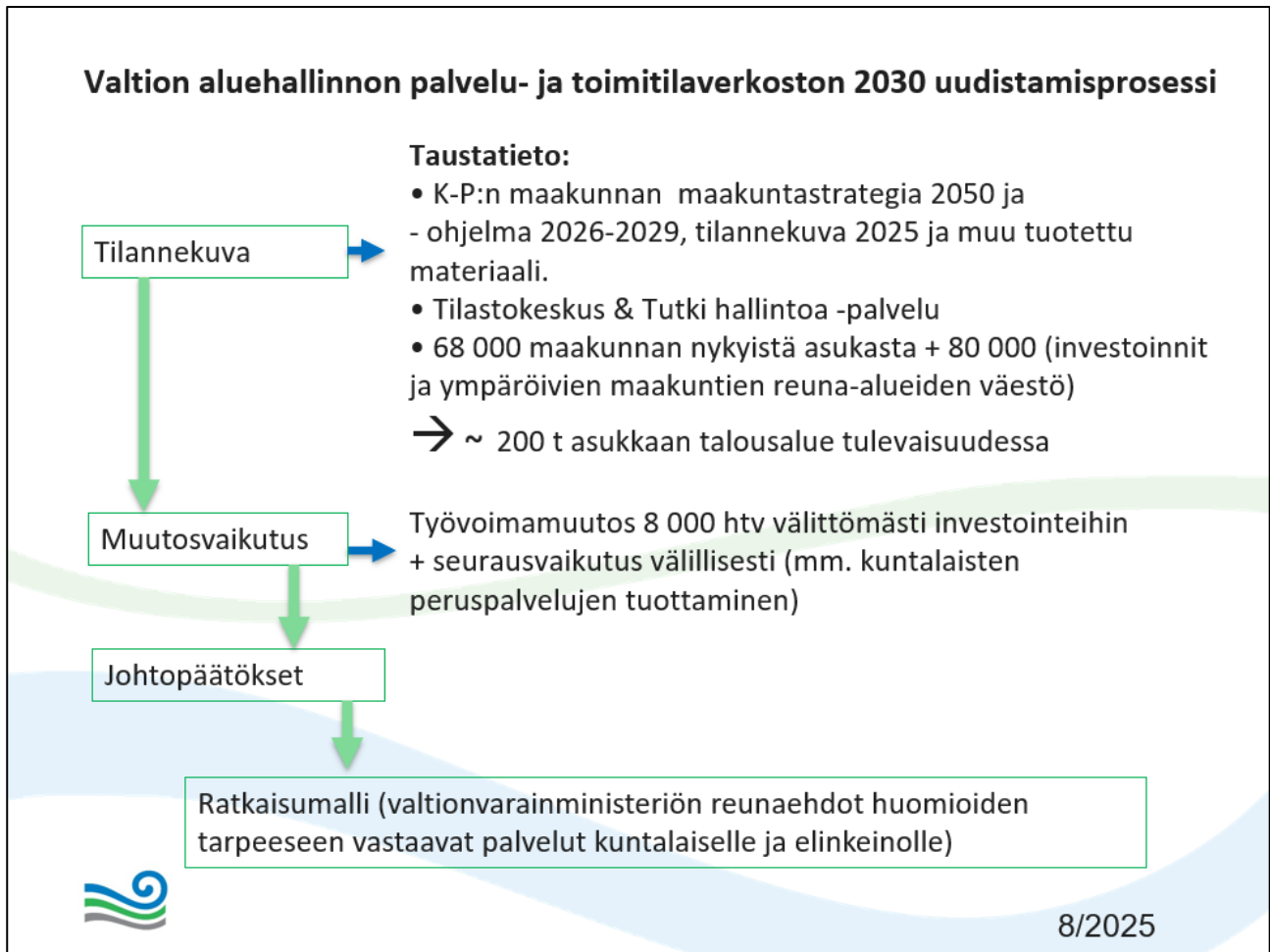
Keski-Pohjanmaan alueellinen suunnitelma on laadittu maakunnan liiton, kuntien, hyvinvointialueen ja valtion toimijoiden yhteistyönä. Alueellinen suunnitelma ei koske ns. käyttösidonnoisia tiloja (esim. museot, vankilat, tuomioistuimet, poliisilaitokset pois lukien lupahallinto). Alueellinen suunnitelma on yleissuunnitelma, jonka pohjalta voidaan käynnistää toimitilakohtaiset suunnitteluprosessit. Tämä alueellinen suunnitelma perustuu tämän hetken arvioon ja suunnitelmaa tulee tarkastella uudestaan hankkeen toimeenpanon edetessä.

Sisällys

1.	Johdanto	3
2.	Keski-Pohjanmaan väestön sijoittuminen ja liikenneverkko	5
2.1.	Väestökehitys kunta- ja maakuntatasolla v. 2020, 2030, 2040.....	6
2.2.	Väestön sijainti v. 2020, 2030, 2040	8
2.3.	Keski-Pohjanmaan liikenneverkko	13
3.	Muut vaikutustekijät.....	24
3.1.	Väestön ikärakenne	24
3.2.	Keski-Pohjanmaan kielijakauma	26
3.3.	Maahanmuutto Keski-Pohjanmaalla	27
3.4.	Vapaa-ajan asutus	31
3.5.	Keski-Pohjanmaan vientialat ja tärkeät alojen työllistäjät	34
3.6.	Muut väestöön liittyvät muutostrendien vaikutus palvelutarpeeseen	36
4.	Valtion palvelutuotanto.....	39
4.1.	Esikysely maakunnan alueella sijaitseville asiointipisteille ja niissä mukana oleille valtion palveluntuottajille, palveluvalikoimasta ja asiointimääristä	39
4.2.	Julkisten palveluiden sopimusten kuvaukset ovat koostettu ASTI-taulukkoon	40
4.3.	Valtion palveluntuottajien toimipaikat/-pisteet ja niiden aukioloajat.....	42
4.4.	Viereisten maakuntien kaupungit/kunnat	48
5.	Alueen tavoitetila 2030.....	53
5.1.	Palveluverkkokriteereihin ja valtion toimitilastrategiaan perustuva Suomi-pisteiden verkko 2030	53
5.2.	Matka-ajat optimoituihin Suomi-pisteisiin	54
6.	Alueen tavoitetilan toteutus	59
6.1.	Suomi-pisteen edellyttämät asiakas- ja toimistotilat.....	59
6.2.	Alueen toimijoiden osallistuminen Kokkolan Suomi -pisteen toimintaan	59
6.3.	Suomi-pisteiden ulkopuolelle jäävä muu käyntiasiointipalvelu 2030	63
6.4.	Suomi-pisteiden ulkopuolelle jäävien käyntiasiointia tarjoavien toimijoiden palvelutarjonta	65
6.5.	Kokkolan Suomi -pisteen kampusmallin sijainnit ja johtopäätökset.....	66
6.6.	Kokkolan Suomi-pisteen sijainti ja logistiikka	67
7.	Keski-Pohjanmaan julkisen palveluverkon seurausvaikutus ja tilannekuvan muutoksen seuraukset	69
8.	Riskianalyysi.....	70
9.	Organisointi ja rahoitus	71
10.	Raportointi.....	73
10.1.	Johtopäätökset ja toimenpiteet valtionhallinnolle	73
11.	Lausunnot.....	75

1. Johdanto

Valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistushankeen alueellista suunnitelmaa laaditaan Keski-Pohjanmaa alueen valtion eri viranomaisten ja toimijoiden yhteistyönä. Lähtökohtana on jo laadittu taustatieto eli parhaillaan lausunnolla olevat Keski-Pohjanmaan maakuntastrategia 2050, maakuntaohjelma 2026–2029 sekä tilannekuva 2025 sekä muu tuotettu materiaali kuten alueellinen liikennesuunnitelma. Alla (kuva 1.) on kuvattu uudistamisprosessia.

Kuva 1. Valtion aluehallinnon palvelu- ja toimitilaverkoston uudistamisprosessi.

Keski-Pohjanmaalle suunnitellut suurinvestoinnit vaikuttavat väestörakenteeseen ja työpaikkojen sijaintikeskittymiin. Miljardiluokan teollisuuden (kemian, kaivosalan ja vihreän siirtymän hankkeet) investoinnit tuovat todennäköisesti väestökasvua koko maakuntaan, eikä vain Keski-Pohjanmaan kaupunkialueille. Etätyön lisääntyessä maaseutualueiden kuntien vakiasukasluku saattaa lisääntyä ympärivuotisen asumisen seurauksena. Kokkolan alueen akkuteollisuusinvestoinnit, alumiinitehdas-hankkeet sekä sataman konttiliikenteen kasvu saattavat lisätä asukaslukua tavalla, jota on vaikea ennustaa. Kokkolan ja Kruunupyyn rajalle suunniteltu Kruunuportin teollisuuskaavan laajennus tuo Kokkolaan todennäköisesti useita satoja asukkaita investointipäätösten toteutuessa aina

rakennusvaiheesta tuotantovaiheeseen. Suunnitellut suurinvestointien kasvupotentiaali ei näy tilastokeskuksen luvuissa tai väestöennusteissa -todellinen kasvu tulee jälkikäteen.

Keski-Pohjanmaan talousalue on merkittävä ympäryskuntiin verrattuna, koska julkiset palvelut ovat keskittyneet Kokkolaan sekä palveluiden vaikutusalue on laaja esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan kuntiin Kruunupyhyn ja Pietarsaareen, Keski-Suomen Kinnulaan, Kyyjärvelle ja Kivijärvelle sekä Pohjois-Pohjanmaan Himankaan ja Kalajokeen. Kalajoki on suosittu matkailukohde ja siellä on runsaasti potentiaalisia mökkiläisiä, jotka asioivat Kokkolassa julkisissa viranomaispalveluissa mieluummin lyhyemmän asiointimatkan vuoksi verrattuna Raaheen tai maakuntakeskus Ouluun. Keski-Pohjanmaan julkiset palvelut voivat työllistää uusia paikkakuntalaisia ja ylläpitää maakunnan pito- ja vetovoimaa.

Valtionhallinnon kiinteistöjen kustannukset ja vuokratulot ovat kasvaneet 2019 lähtien noin 0.3. miljardia euroa, vaikka toimintoja on keskitetty ja etätyö on lisääntynyt. Etätyö on vähentänyt toimistotilatehokkuutta noin 7 yksikköä vuodesta 2017 vuoteen 2040. Vuonna 2024 valtion toimistotiloissa työskenteli yhteensä 81 777 henkilöä, eli vuonna 80 285 henkilötyövuotta. Valtion toimitilakustannukset olivat 905 miljoonaa euroa vuossa 2024. (lähde tukihallintoa.fi, toimistotilatehokkuus, viitattu 1.7.2025).

Palveluiden keskittäminen ja lähipalveluiden karsimien voi lisätä haasteita väestöryhmissä maaseutumisilla alueilla. Maaseudun väestön liikkuvuuden tarpeiden huomioiminen on ensiarvoisen tärkeää, jolla lisätään maaseudun elinvoimaisuutta sekä pidetään pienemmät kylät asuttuina. Keski-Pohjanmaan nuorempi väestö keskittyy Kokkolan kaupunkialueelle, joka tarjoaa kohtalaisen hyvät julkiset asiointimahdollisuudet. Kuitenkin väestön ikääntyminen on Keski-Pohjanmaalla voimakasta. Ikääntyvälle väestölle tulisi tarjota mahdollisuus mahdollisemman laajasti käyttää lähipalveluita myös maaseudulla. Lähipalveluiden turvaaminen ja asioinnin säilyminen maaseutumisissa taajamissa vähentää liikkumisesta syntyviä päästöjä ja tuo arkeen sujuvuutta. Keski-Pohjanmaalla palveluiden saaminen ruotsiksi ja suomeksi on ensiarvoisen tärkeää, koska kaksikieliset viranomaispalvelut ovat kansalaisten perustuslaillinen oikeus. Ikääntyvälle väestölle tulisi tarjota sähköisten palveluiden käytölle mahdollisimman hyvä tuki ja kaksikielinen opastus.

2. Keski-Pohjanmaan väestön sijoittuminen ja liikenneverkko

Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmän erikoispiirteenä on pitkät välimatkat Kokkolan ulkopuolelta haja-asutusalueille maaseutukuntiin. Tiestön korjausvelan kasvu haastaa alemman tieverkon ja seututeiden kuntoa sekä huonontaa julkisten palveluiden saatavuutta pienemmissä kunnissa. Keski-Pohjanmaan seututeiden haaste on kapeus, mutkaisuus ja kelirikkoalttius. Painavat tukkirekka- ja mineraalikuljetukset haastavat tieverkon kuntoa ja lisää jatkuvaa korjaustarvetta. Keski-Pohjanmaan tiestön saavutettavuutta heikentää talviolosuhteet ja pohjoisen Suomen sään nopea vaihtuvuus, joka näkyy hidastuneina matka-aikoina. Riittävä talvikunnossapito lisää julkisten palveluiden saatavuutta ja tekee tiestöstä turvallisempaa käyttäjilleen.

Väestön ikääntymisestä johtuen tarvitaan liikenneturvallisuutta edistäviä toimenpiteitä, sillä vuodesta 2008 vuoteen 2024 yli 70-vuotiaiden ajokortillisten määrä on kasvanut tasaisesti. Keski-Pohjanmaan pienemmissä kunnissa julkinen liikenne on vuoroväleiltään harvaa ja yksityisautoilu ainoa keino liikkua töihin ja julkisiin palveluihin. Autokanta on ikääntynyt Suomessa tasaisesti, joka vaikuttaa vakavien onnettomuuksien lisääntyneisiin riskeihin. Julkisten lähipalvelupisteiden tarpeen puolesta puhuu myös nuorten kuljettajien ajokortittomuus. Nuorten kiinnostus hankkia ajolupa on laskenut viime vuosina, sillä ajo-oikeuden hankkimisen kustannukset ovat nousseet. Keski-Pohjanmaan onnettomuustilastoissa on nähtävissä, että muun muassa hirvieläimet heikentävät liikenneturvallisuutta.

Kokkolan asemakaava-alueen reunoilla on huomattavia vapaa-ajanasutuskeskittymiä Lohtajan suuntaan ja Rödsön sekä Trullevin alueella saaristossa. Asutusta on Kokkolasta Lohtajan suuntaan sataman yhdystieltä. Kokkolan Kälviä on huomattava asutuskeskittymä. Suurin osa Keski-Pohjanmaan väestöstä sijaistee valta- ja kantateiden varrella Kaustisissa ja Kannuksessa. Muita kuntakeskittymiä ovat Veteli, Toholampi, Perho, Halsua ja Lestijärvi. Vuoden 2025 Vuoden keskipohjainen kylä on Vintturi–Tastula. Keski-Pohjanmaalla on vähiten kyläkeskittymiä Lestijärvellä (kuva 2.). Lisätietoja saat Keski-Pohjanmaan liikenneverkosta alaluvussa 2.3.

Kuva 2. Keski-Pohjanmaan kylät. Lähde: Keskipohjalaiset Kylät ry:n verkkosivun kartta 2025.

2.1. Väestökehitys kunta- ja maakuntatasolla v. 2020, 2030, 2040

Keski-Pohjanmaalla oli vuoden 2024 lopussa Tilastokeskuksen mukaan yhteensä 67 723 asukasta (taulukko 1.). Suurin asukasluku on Kokkolassa 48 367 asukasta ja toiseksi suurin Kannuksessa 5 264 asukasta. Kolmantena on Kaustinen 4 118 asukkaalla. Pienin kunta asukasluvultaan on Lestijärvi, jossa on 665 asukasta. Kokkolan kaupungin asukasmäärä on noususuuntainen mutta väestö on vähentynyt maaseutukunnissa.

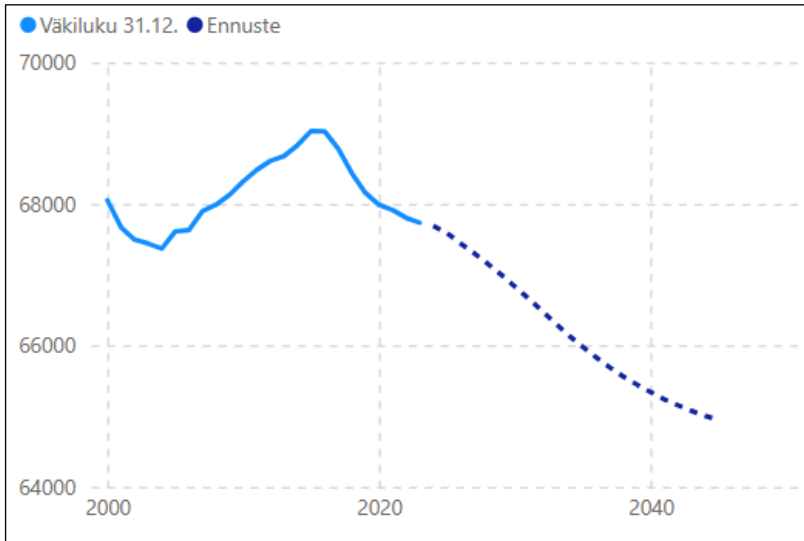
Taulukko 1. Keski-Pohjanmaan väestö jäsenkunnittain 31.12.2024. Lähde Tilastokeskus 2025.

Kunta/kaupunki	Väkiluku 31.12.2024
Halsua	985
Kannus	5 264
Kaustinen	4 118
Kokkola	48 367
Lestijärvi	665
Perho	2 594
Toholampi	2 799
Veteli	2 931
Asukkaita yhteensä Keski-Pohjanmaalla	67 723

Kokonaisväkiluku maakunnassa on kuitenkin pysynyt vakaana viime vuosina ja sen on ennakoitu myös pysyvän 2030 saakka, sillä sitä on maltillisesti kasvattanut maahanmuutto ja toisaalta supistunut Suomen sisäinen muutto sekä luonnollinen väestönmuutos (kuolleita enemmän kuin syntyneitä). Luonnollinen väestönkasvu on kääntynyt 2020-luvulla negatiiviseksi. Kokonaisnettomuuttoa (maahanmuutto + maan sisäinen muutto) tarkastellessa Keski-Pohjanmaa on viime vuosikymmenellä ollut lievästi muuttotappiollinen, mutta vuosien 2022–2024 aikana muutto on ollut positiivista (vuoden 2024 lopussa kokonaisnettomuutto oli 112 henkilöä voitollinen). Maan sisäisen muuton suurin ikäryhmä sekä tulo- että lähtömuutossa on 18–24 –vuotiaat. Maahanmuutossa ja maastamuutossa suurimmat ikäryhmät ovat nuoret ja nuoret aikuiset: 25–34 –vuotiaat sekä 15–24-vuotiaat.

Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä on Keski-Pohjanmaalla muuta maata hieman korkeampi vuonna 2024 (17,5 prosenttiosuus). Väestöennusteen toteutuessa seuraavan kymmenen vuoden kuluessa varhaiskasvatus- ja alakouluikäisten lasten määrä kuitenkin laskee voimakkaasti ja tämä tulee näkymään muun muassa koulujen lukumäärien vähenemisenä. Peruskoulusta toiselle asteelle siirtyvien nuorten määrä laskee hieman. Työikäisen väestön määrässä ei tapahdu suuria muutoksia. 65–80-vuotiaiden määrä laskee ja 80 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa voimakkaasti. Ikääntyneen väestön palvelutarpeet kasvavat ja tämä näkyy koti- ja hoivapalveluiden tarpeiden lisääntymisenä.

Lapsi- ja nuorisoikäluokat osuvat samanaikaisesti suurten ikäluokkien ikääntymiseen. Nämä kaksi tekijää pitävät alueen väestöllisen huoltosuhteen selvästi Suomen keskitasoa korkeampana (kuinka monta alle 15-vuotiaasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15–64 -vuotiaasta työikäistä kohti). Vuonna 2024 Keski-Pohjanmaan väestöllinen huoltosuhde on ollut 74 (vrt. koko maa 62), kaikista maakunnista viidenneksi korkein. Vuonna 2023 taloudellinen huoltosuhde eli työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä sataa työllistä kohti oli 144 (vrt. koko maa 132), joka johtuu ikääntyvän väestön lisäksi suhteellisen suurista nuorista ikäluokista. Maakunnista Keski-Pohjanmaan taloudellinen huoltosuhde oli maan seitsemänneksi matalin. (Keski-Pohjanmaan liiton maakuntastrategian päivityslunnon 2025, viitattu 8.8.2025)

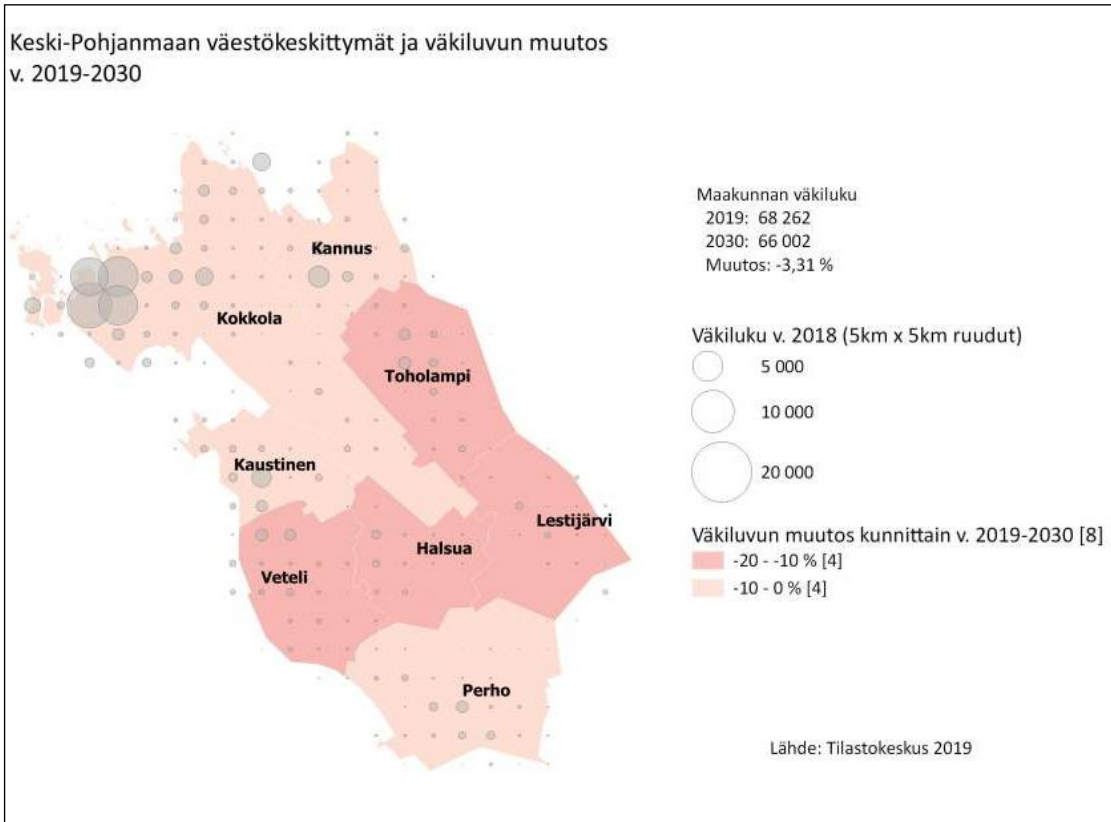

Kuva 3. Keski-Pohjanmaan liiton maakuntastrategian päivitysluonnos 2025, viitattu 2.6.2025.

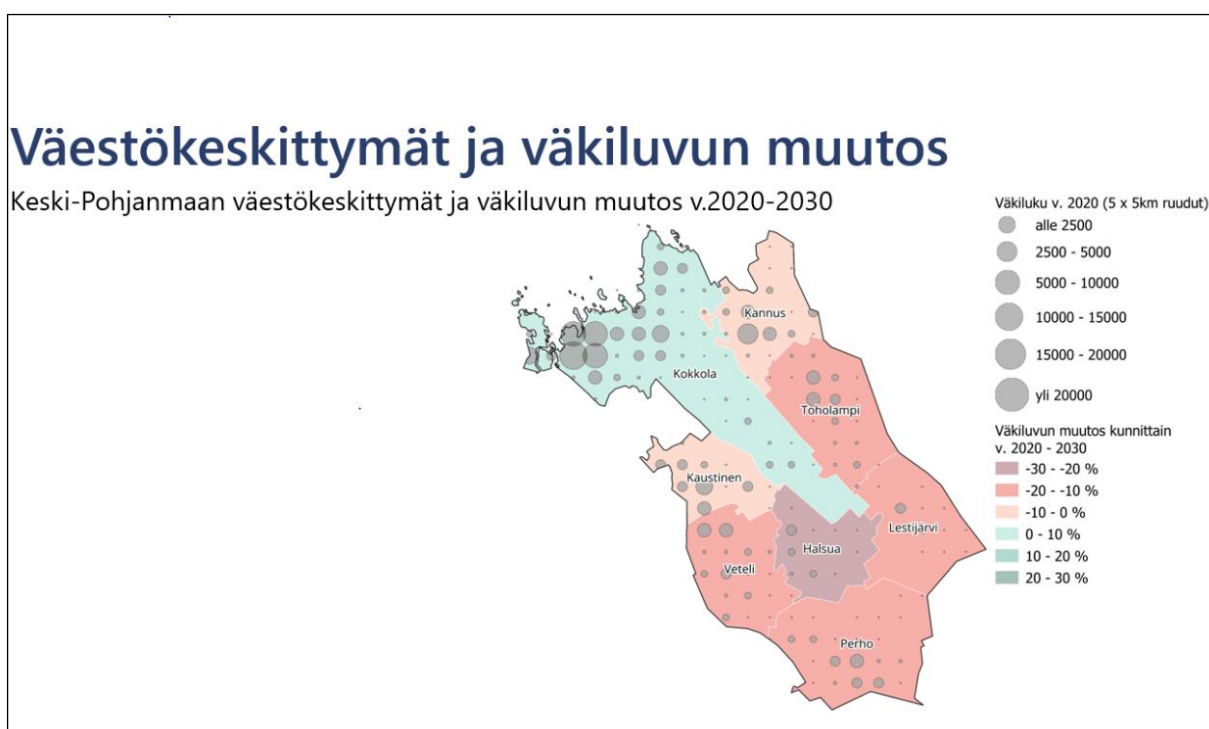
Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan pitemmällä aikavälillä vuoteen 2045 asti Keski-Pohjanmaan väkiluku vähenee noin 2800 hengellä verrattuna vuoteen 2024 (kuva 3). (Keski-Pohjanmaan liiton maakuntastrategian päivitysluonnos 2025, viitattu 2.6.2025)

2.2. Väestön sijainti v. 2020, 2030, 2040

Kokkolassa väestönmuutos on ollut ajanjaksolla 2019–2030 maltillista eli väestön määrä on laskenut miinusmerkkisesti $-10 - 0$ % tai pysynyt samana (kuva 4.). Kokkolan väestön sijainti on keskittynyt pääväylien varteen ja rannikkoalueille. Kannuksen, Perhon ja Kaustisen väkiluku seuraa Kokkolan väestön kehitystä samassa kokoluokassa. Selkeästi väestönlaskua tapahtuu Vetelissä, Halsualla, Lestijärvellä sekä Toholammilla, jotka ovat $-20 - -10$ % luokkaa.

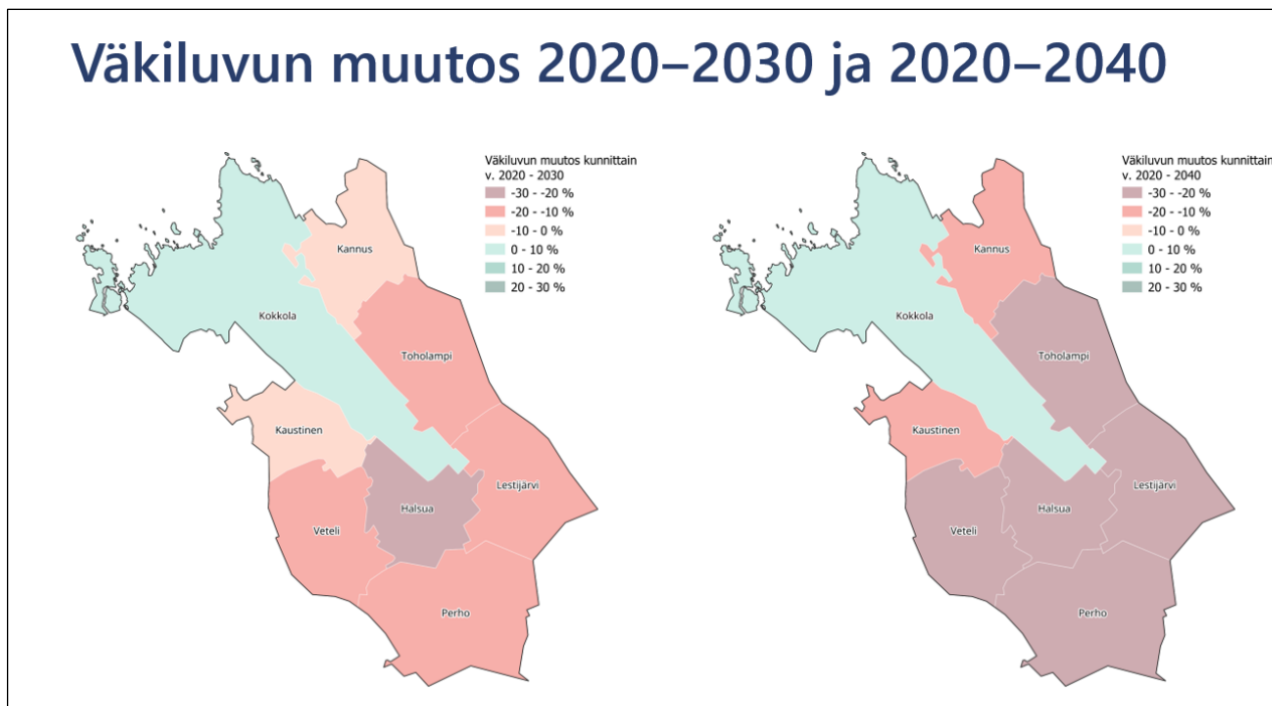
Kuva 4. Keski-Pohjanmaan väestökeskittymät ja väkiluvun muutos vuosina 2019–2030.

Kuva 5. Keski-Pohjanmaan väestökeskittymät ja väkiluvun muutos vuosina 2020–2030.

Vuoteen 2040 mennessä väkiluvun kehitys on plusmerkkistä ja hitaasta kasvavaa vain Kokkolan kaupungissa (kuva 6.). Kannuksen väestömäärän odotetaan laskevan -20 – - 10 % vuoteen 2040 mennessä. Selkeästi väkiluku vähenee Toholammilla, Lestijärvellä, Halsualla, Vetelissä ja Perhossa.

2040 luvulla Kokkolan väestönkasvu ennustetaan olevan plusmerkkistä noin 0–10 prosenttia. Halsuan väkiluvun ennustetaan vähenevän 30–20 prosenttia vuoteen 2030 ja 2040 mennessä.

Kuva 6. Väkiluvun muutos 2020–2030 ja 2020–2040.

Kokkolassa väestömäärän ennakoitaan kasvavan hyvin maltillisesti vuoteen 2040 mennessä (taulukko 2.). Muissa Keski-Pohjanmaa kunnissa väestöluku sen sijaan laskee vuoteen 2040 mennessä, mutta väheneminen voi olla varsin maltillista ennusteen mukaan.

Taulukko 2. Keski-Pohjanmaan maakunnan ja kuntien väestönkehitys. Lähde: Tilastokeskus 2025.

Maakunta/kunta	vuosi 2020	vuosi 2024	vuosi 2030	vuosi 2040
Keski-Pohjanmaa	67988	67723	66832	65343
Halsua	1103	985	868	746
Kannus	5426	5264	4983	4658
Kaustinen	4228	4118	3950	3751
Kokkola	47772	48367	48929	48993
Lestijärvi	722	665	628	570
Perho	2594	2706	2269	1940
Toholampi	2966	2799	2536	2266
Veteli	3065	2931	2669	2419

Taulukko 3. Keski-Pohjanmaan seutukuntien väestönkehitys. Lähde: Tilastokeskus 2025.

Seutukunta/alue	vuosi 2020	vuosi 2024	vuosi 2030	vuosi 2040
Kaustisen seutukunta	14790	14092	12920	11692

Kokkolan kunta	seutu-	53198	53631	53912	53651
-------------------	--------	-------	-------	-------	-------

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2024 Keski-Pohjanmaalla asui 18301 perhettä. Vuonna 2024 asuntokuntia oli 31 040 ja näistä rivi- ja pientaloissa asui 73,1 prosenttia. Vuokra-asunnoissa asuntokunnista asui 27,4 prosenttia vuonna 2023.

Keski-Pohjanmaan suurin taajama-aste oli Kokkolassa 89,1 prosenttia vuonna 2023 (taulukko 4.). Pienin taajama-aste oli Perhossa 31 prosenttia ja toiseksi vähiten asukkaita asui Lestijärvellä taajamassa 33,6 prosenttia. Kannuksen taajama-aste oli 75,4 prosenttia. Kaustisella taajamassa asui 67,3 prosenttia kuntalaisista. Korkea taajama-aste vaikuttaa palveluiden järjestämiseen kuntakeskuksilla ja asemapaikoilla, jossa on hyvä julkisen liikenteen verkko. Korkeataajama-aste kertoo kunnassa maa- ja metsäteollisuuden korkeista osuuksista. Tilastokeskuksen määritelmän mukaan taajama-aste tarkoittaa taajamissa asuvien osuutta kunnan siitä väestöstä, jonka asuinpaikka on koordinaatein määriteltävissä. Vuonna 2016 Keski-Pohjanmaan maakunnan taajama-aste oli 78,1 prosenttia.

Taulukko 4. Keski-Pohjanmaan taajama-aste vuonna 2023. Lähde Tilastokeskus 2025.

Taajama-aste Keski-Pohjanmaalla vuonna 2023		
Kunta	Väestö 31.12.	Taajama-aste, %
Halsua	1013	44,7
Kannus	5246	75,4
Kaustinen	4137	67,3
Kokkola	48295	89,1
Lestijärvi	682	33,6
Perho	2578	31,0
Toholampi	2849	52,5
Veteli	2936	56,1

Seuraavissa taulukoissa kuvataan keskimääräisiä ja viitteellisiä matka-aikoja sekä kilometrimääriä henkilöautolla Kokkolasta Keski-Pohjanmaan kuntakeskuksiin (taulukot 5-7). Taulukoissa tarkastellaan etäisyyksiä maakunnan suurimmasta kaupungista maakuntakeskuksiin, joita ovat Kaustisen kunta ja Kannuksen kaupunki. Taulukoissa on havaittavissa matka-aikojen heikompi saavutettavuus kuntiin, joissa valtatie ja kantatiet ovat vähäisemmässä roolissa ja sijaitsevat maakunnan reuna-alueilla. Yli tunnin saavutettavuuden aikaennuste Kokkolan julkisten palveluiden asiointikesittymiin ylittyy selkeästi Perhosta, Halsualta ja Lestijärveltä. Lisäksi talviolosuhteissa matka-aika Toholamille Kokkolasta kestää yli tunnin.

Taulukko 5. Matka-aika ja kilometrit henkilöautolla Kokkolan kaupungista Keski-Pohjanmaan kuntakeskuksiin. Lähde Etäisyys.com

Etäisyydet Kokkolasta (arvoitu matka-aika henkilöautolla)		
kunta	aikana (tuntia, minuuttia)	kilometreinä
Kokkola	0	0
Kannus	34 min	41
Lestijärvi	1 h 33 min	109
Toholampi	58 min	65

Perho	1 h 10 min	100
Veteli	42 min	55
Halsua	1 h 3min	79
Kaustinen	35 min	46

Taulukko 6. Matka-aika ja kilometrit henkilöautolla Kaustisen kunnasta Kokkolaan ja kuntakeskuksiin. Lähde Etäisyys.com

Etäisyydet Kaustiselta (arvoitu matka-aika henkilöautolla) Kokkolaan ja kuntakeskuksiin		
kunta	aikana (tuntia, minuuttia)	kilometreinä
Kaustinen	0	0
Kokkola	35 min	46
Kannus	55 min	64
Lestijärvi	59 min	64
Toholampi	29 min	41
Perho	55 min	37
Veteli	10 min	10
Halsua	24 min	31

Taulukko 7. Matka-aika ja kilometrit henkilöautolla Kannuksen kaupungista Kokkolaan ja kuntakeskuksiin. Lähde Etäisyys.com

Etäisyydet Kannuksesta (arvoitu matka-aika henkilöautolla) Kokkolan kaupunkiin ja kuntakeskuksiin		
kunta	aikana (tuntia, minuuttia)	kilometreinä
Kannus	0	0
Kokkola	34 min	41
Lestijärvi	60 min	60
Toholampi	25 min	24
Perho	1 h 36 min	119
Veteli	1 h3 min	74
Halsua	1 h 13 min	72
Kaustinen	55 min	64

Kokkola on Keski-Pohjanmaan maakuntakeskus, joten matka-ajat henkilöautolla on laskettu Kokkolan keskustasta kuntakeskuksen keskusta. Kokkolasta on Kannukseen ja Kaustiselle reilun puolen tunnin ajoaika. Arvoitu ajoaika Kokkolasta on Toholammille vajaa tunti ja Veteliin 45 minuuttia. Halsuan saavuttaa noin tunnissa. Perhoon matka-aika on noin 1 tunti ja 10 minuuttia. Selvästi pidempi matka-aika on Lestijärvellä, joka ei sijaitse Kokkolasta tarkasteltuna pääväylillä, ja johon on 109 kilometriä pitkä matka. Kannuksen kaupunki on lähin taajama Kokkolan lähipalveluille. Kaustisen ja Vetelin matka-aika on vain noin 10 kilometriä ja matkanpituus 10 kilometriä. Kaustinen on Kokkolasta saavutettavissa reilussa puolessa tunnissa, ja kilometrimetreinä on noin 46. Kannuksesta Kokkolan saavuttaa reilussa puolessa tunnissa ja etäisyys on 41 kilometriä. Kannuksesta Perhoon on 119 kilometriä ja matka-aika on reilu puolitoistatuntia. Matka-aikoihin vaikuttaa liikenteen määrät, alemman tieluokan kunto, tietyömaat sekä joukkoliikennemahdollisuudet. Johtopäätös on

se, että saavutettavuus alenee vuoteen 2030 mennessä, koska väestön kumulatiivisuus lisää matka-aikojen pituutta.

2.3. Keski-Pohjanmaan liikenneverkko

Kokkolan satama on Keski-Pohjanmaan tärkeä liikenteen solmukohta kansalliselle ja kansainvälisille markkinoille ja sen kasvanut rahtiliikenne luo hyvät mahdollisuudet kehittää maakunnan elinvoimaa, houkutella huippuosaajia ja suurinvestointeja Keski-Pohjanmaalle. Raskaan liikenteen digitaalisuus vahvistaa Keski-Pohjanmaan kilpailukykyä ja kasvattaa pk-yritysten elinvoimaa sekä mahdollisuutta tehokkaisiin satama-alueen teknologian investointeihin konttirahdinkäsittelyssä. Kokkolan sataman kehittämistä edistää RoRo-lastautusteknologia, joka mahdollistaa nopeamman, kustannustehokkaamman ja kilpailukykyisen rahdinkäsittelyn. Kokkola-Pietarsaaren maakunnallinen lentoasema on tärkeä maakunnan kilpailukyvyllä, saavutettavuudella (pääkaupunkiseutu), matkailulle sekä osaavan työvoiman liikkuvuudelle. Kokkolan läpi kulkee Helsinki-Rovaniemi pääjunarata, jonka merkitys on merkittävä Kokkolan saavutettavuudella ja sataman välityskyvyllä.

Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmässä on tavoitteena ilmastonmuutoksen hillitseminen ja liikenteen päästöjen pienentäminen puhtailla käyttövoimilla kuten vedyllä ja sähköllä meri-, lento- ja maantieliikenteessä. Liikenteen digitaalisuus edistää puhdasta raskaan liikenteen siirtymää ja lisää turvallisten logistiikan varastointikeskittymien tarvetta.

Kokkolan läpi kulkee valtatie 8, jonka liikennemäärät ovat suuria sen toimiessa tärkeänä väylänä Kokkolan sataman kilpailukyvyllä. Valtatie 28 eli Kajaanintie kulkee Kokkolasta kohden Kajaania, yhdistäen suuret liikennevirrat itäiseen Suomeen sekä mahdollistaa sujuvan liikkumisen Kannuksen kaupunkiin. Valtatie 13 Kokkolasta kohti Äänekoskea on tärkeä reitti raaka-ainekuljetuksille, akkuminaaleille, puukuljetuksille sekä sataman tavaravirroille. Valtatien 13 varrella sijaitsevat Kaustinen, Veteli ja Perho. Kantatie 63 johtaa Kauhavalta Kaustisen kautta Ylivieskaan, jota käyttävät alueen kuntalaiset ja raskasliikenne. Kantatie 63 kulkee Etelä-Pohjanmaan Evijärveltä Kaustiselle ja Sievistä Kaustisille. Sievistä Kokkolaan kulkee valtatie 28 (Kajaanintie) ohittaen Kannuksen kaupungin.

Kantatie 13 on yhteydessä seututien 751 kautta Halsualle. Kannuksesta on yhteys seututien 775 kautta Toholammille ja Lestijärvelle. Keski-Pohjanmaan tiestön kunnolle on olennaista korjausvelan hillitseminen, riittävä perusväylänpito, välityskyvyn parantaminen sekä kaksoiskäyttöisyyden huomiointi maantie-, lento- ja meriliikenteessä. Kälviän kuntataajamasta seututie 757 kulkee kohti Ullavaa liittyen Ullavanjärven kohdalla kantatie 63:n. Ullavan ja Kannuksen taajaman yhdistää yhdystie 7540. Kannuksesta Himangalle kulkee yhdystie 775. Evijärveltä Halsualle kulkee yhdystie 751. Yhdystie 751 jatkaa Lestijärven ympärille liittyen kantatie 58:n. Kantatie 58 kulkee Reisjärveltä Haapajärvelle, Lestijärveltä kantatie 58 jatkaa Kinnulaan kohden Kivijärveä ja Karstulaa.

Valtatietä 8 kulkee seututietä 7751 Marinkaisten kautta Lohtajan kirkonkylälle. Perhon kuntataajamasta on yhteys Salamajärven kansallispuistoon Möttösten kautta 6520 yhdystietä pitkin Kivijärvelle. Perhon kuntataajamasta on lyhyt ja saavutettava matka valtatie 13 Keski-Suomen Kyyjärvelle. Pietarsaaresta Kokkolaan pääsee valtatie 8 liittymän tai seututien 749 Luodon kautta. Kruunupyystä Kokkolaan on nopea pääsy valtatie 8 pitkin tai seututietä 748 ryhmittymällä valtatielle 13. Pietarsaaresta Pedersören kautta pääsee valtatie 13 seututietä 747 pitkin. Kantatie 68 Pietarsaaresta tarjoaa valtatie 8:lle sujuvan ja välityskykyisen kulkureitin, joka on Pohjanmaalta Etelä-Pohjanmaalle ulottuva hyvätasoinen tieyhteys Evijärvi-Vimpeli-Alajärvi-Ähtäri välillä.

Valtatie 8:n kuuluminen TEN-T-liikenneverkkoon on keskeistä maakunnan suurinvestointien toteutumiselle ja kaksoiskäytön edistämiseksi. Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmässä korostuu sotilaallinen liikkuvuus, kaksoiskäyttöisyys ja huoltovarmuus, jossa tärkeässä osassa on päätieverkon investointien lisäksi alemman tieverkon kunnosta huolehtiminen. Alemman tieverkon kunnosta huolehtimien lisää akkuminaeraalien, konttirahdin ja kunta-asukkaiden liikkumista maakunnan sisällä ja lähikuntiin. Kokkolan sataman lastuskapasiteetin kehittämisessä on olennaista tukea RoRo-rampin nopeaa rakentamista ja teollisia raiteiden sivuhaarojen kehitystä, joka lisää eurooppalaista saavutettavuutta. Sotilaallisen voiman projisoinnin ja kriisin sietokyvyn kannalta olennaista korjata siltoja ja poistaa vilkas liikenteisiltä väyliltä ongelmakohtia.

Taulukko 8. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hankkima linja-autoliikenne Seinäjoki–Kokkola–Ylivieska-ratakäytävässä. Lähde: Ylivieska-Kokkola-Seinäjoki raideliikenneselvitys, Ramboll Oy

Yhteysväli	Vuorojen määrä viikonpäivittäin
Uusikaarlepyy–Pietarsaari–Kokkola	6 vuoroparia arkisin, 2 lauantaisin, 2 sunnuntaisin
Vaasa–Kokkola	4 vuoroparia arkisin. 2 lauantaisin ja 2 sunnuntaisin (lisäksi markkinaehtoista liikennettä)
Pietarsaari–Kokkola	10 vuoroparia arkisin, 2 lauantaisin ja 2 sunnuntaisin (osa ajetaan Luodon ja osa Kruunupyyn kautta)
Pietarsaari–Pännäinen	junabussiyhteys jokaiselle saapuvalle ja lähtevälle junalle ma-pe ja su
Kokkola–Kälviä	Ei ELY-keskuksen liikennettä elokuusta 2025 alkaen. Yhteysväliillä Kokkolan kaupungin hankkimaa ja markkinaehtoista liikennettä.
Kokkola–Kannus	2 vuoroparia arkisin (lisäksi markkinaehtoista liikennettä)

Kokkolan kaupunki on merkittävä kaupunkiseutu, joka on kilpailuttanut linja-autoliikenteen säännöllisiä linjoja, joissa liikenteen operoijana on markkinaehtoinen toimija (taulukko 8.). Markkinaehtoinen julkinen liikenne tarjoaa saavutettavat reitit ja ympäristöystävällisen kulkumuodon junaliikenteen yhteensovittamiselle. Nykyinen kaukojunaliikenne on vilkasta etenkin Kokkolan ja Kannuksen asemilla (taulukko 9.). Lohtajalle kulkee säännöllisesti linja-autoyhteyksiä kouluvuoden aikana.

Taulukko 9. Seinäjoen ja Ylivieskan välisten henkilöliikennepaikkojen henkilöjunatarjonta alkuvuonna 2025. Lähde: Ylivieska-Kokkola-Seinäjoki raideliikenneselvitys, Ramboll Oy

Asemapaikka	Pysähtyviä junavuoroja arkipäivässä suuntaansa
Pännäinen / Pietarsaari-Pedersöre	6 kaukojunaa + 1 yöjuna
Kokkola	10 kaukojunaa + 2–3 yöjunaa
Kannus	3 kaukojunaa etelään, 4 kaukojunaa pohjoiseen + 1 yöjuna

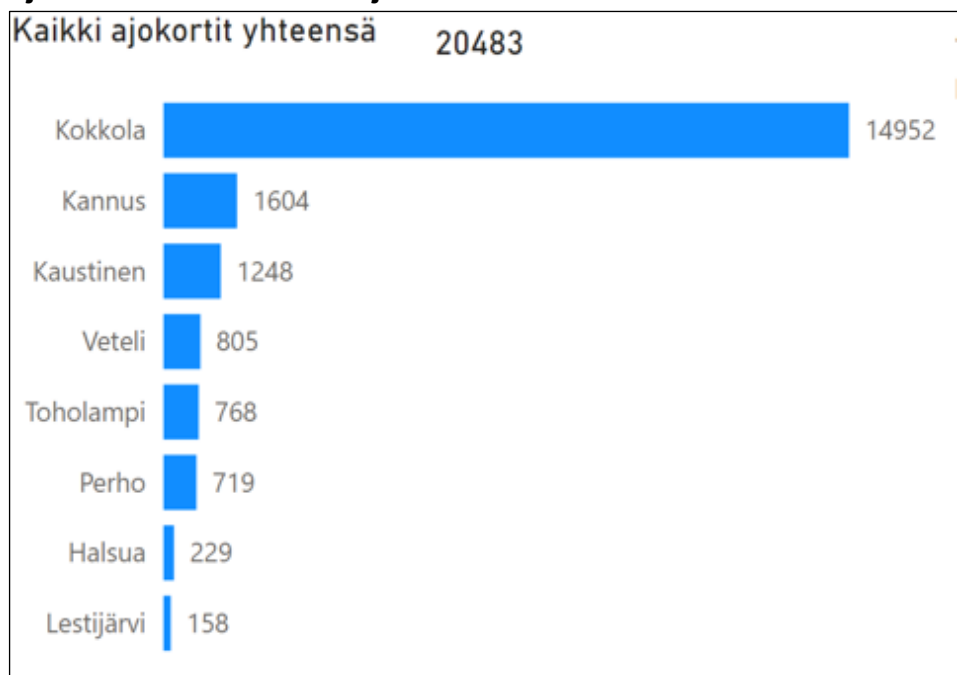
Tulevaisuudessa Kokkolan teollisuuden kasvulle on olennaista teolliset ratayhteydet Ykspihlajaan ja Kruunuportin teollisuusalueelle. Keski-Pohjanmaan läpi kulkeva päärata kuuluu TEN-T-ydinliikenneverkkoon. Saavutettavat raideliikennedytykset palvelevat Keski-Pohjanmaan kuntia, kaksoiskäyttöisyyttä, sotilaallista liikkuvuutta ja huoltovarmuutta.

Liikenteen puhtaat käyttövoimat ovat lisääntyneet meri-, lento- ja maantieliikenteessä. Keski-Pohjanmaa haluaa edistää liikenteen hiilinegatiivista siirtymää. Lisäksi raskaan liikenteen lisääntynyt digitaalisuus sekä miehittämättömät ajoneuvot ovat tulevaisuuden kehitystrendi. Keski-Pohjanmaan liikenneverkkoa tulee kehittää mahdollistaen erikoiskuljetukset kuten tuulivoimakuljetukset, joita edistävät liikenteen pullonkaulojen vähentäminen sekä siltojen kestokyvyn vahvistaminen. Liikennejärjestelmän joustavuus on keskiössä, jotta liikennejärjestelmällä on mukautumiskyky äkillisiin toimintaympäristön muutoksiin. Kävely- ja pyöräilyreittiyhteydet vahvistavat turvallisuutta ja saavutettavuutta kuntakeskuksien välillä, vähentävät ilmastonmuutosta sekä lisäävät kuntalaisten psyykkistä ja fyysistä terveyttä.

Toimivat maantieliikenne- ja ratayhteydet tukevat osaavan työvoiman pito- ja vetovoimaa Keski-Pohjanmaalle. Saavutettava joukkoliikenne auttaa julkisten palveluiden kustannustehokkaita asiointimatkoja ja lyhentää matka-aikoja esimerkiksi Kelan, työvoimahallinnon ja poliisin lupapalveluihin. Toimiva lähijunaliikenne voi saada Keski-Pohjanmaalle juurtumaan tuhansia työllistäviä vihreän siirtymän hankkeita esimerkkinä Keliberin kaltaisia kaivannaisyrityksiä. Toimiva, erikoiskuljetusten salvia ja sujuvat risteysjärjestelmät omaava liikennejärjestelmä saattaa edistää suuria tuulipuistohankkeita työllistäen noin 30-40 henkilöä. Tuulivoima-alueiden tiestöä tulee huoltaa esimerkkinä lumen auraukset talvisin. Liikenteen digitaalisuuden kasvu, miehittämättömät ajoneuvot voivat vaatia haja-asutusalueilla uusia liikenneturvallisuuteen vaikuttavia investointeja. Liikenteen digitaalisuus ja markkinanehtoisuus lisäävät entistä turvallisempaa ja uudempaa ajoneuvokantaa ja tämä edelleen edistää iäkkään väestön liikkumista Keski-Pohjanmaan liikenteessä.

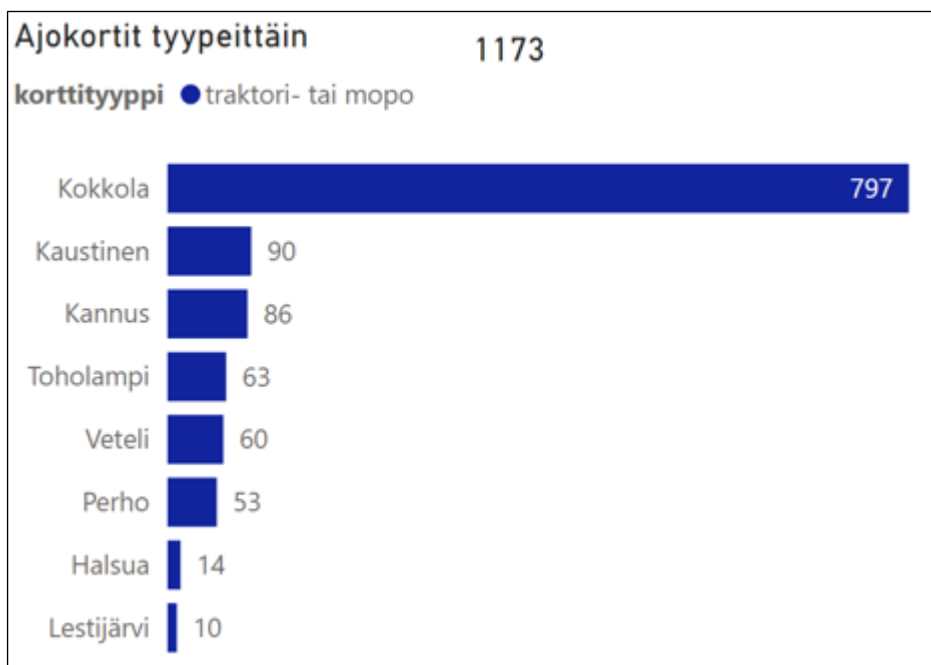
Keski-Pohjanmaan on maatalouden ja ruuantuotannon avainmaakuntia suomalaisessa ruokaturvassa. Maatalouden alkutuotannon ala on ollut Suomessa pitkään ollut rakennemuutoksen kohteena ja ruokaa tuodaan runsaasti Euroopan maatalousmaista, vaikka useissa maakunnissa ruokaa tuotetaan yli omien tarpeiden. Keski-Pohjanmaalle tarvitaan työvoimaa esimerkiksi maatalouteen. Työvoiman ikääntyminen vaikuttaa työvoiman kysyntään maataloudessa ja tarpeeseen ohjata suurinvestointeja maatalouden- ja ruuantuotannon aloille. Liikenneverkon osalta maataloussektori vaikuttaa alemman luokan tiestön kehittämiseen, riittävän kunnon ylläpitoon ja elintarvikeinvestointien uusiin liikennejärjestelyihin esimerkiksi risteyksissä. Ruokaturvan korostaminen lisää kaksoiskäyttöisyyttä maakunnassa ja kehittää alemmaa tieverkkoa.

Ajokorttitilanne Keski-Pohjanmaalla

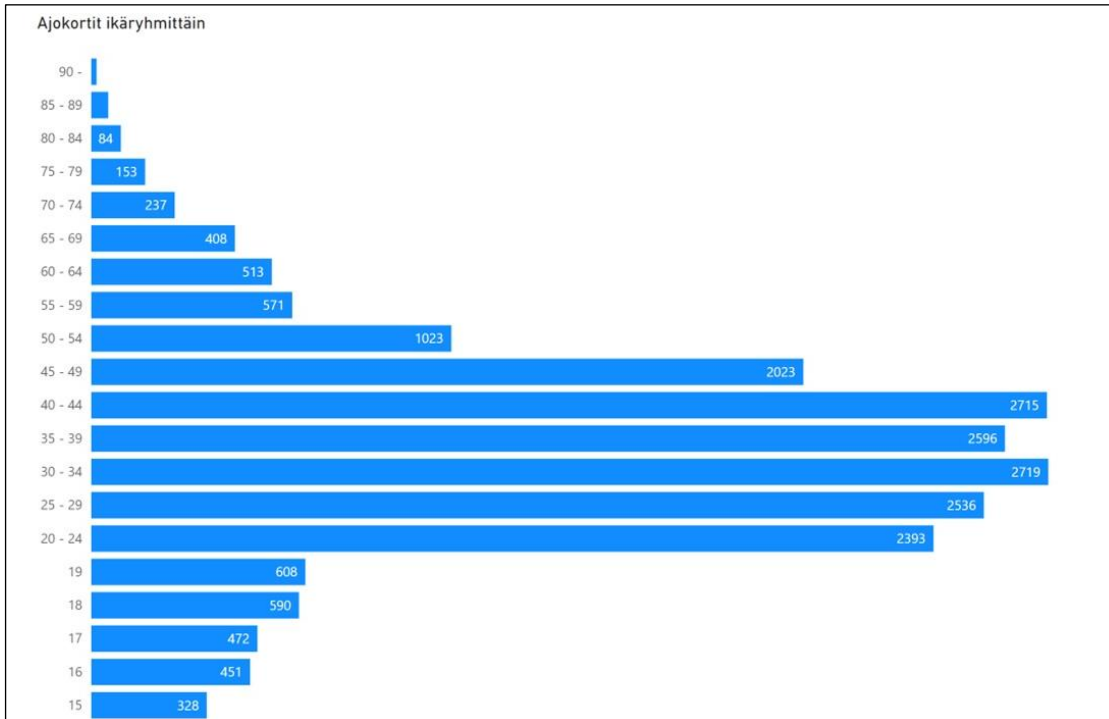
Kuva 7. Ajokorttien määrä kunnittain Keski-Pohjanmaalla vuonna 2025. Lähde: Traficom ja Tilastokeskus

Keski-Pohjanmaalla oli yhteensä 20 483 ajokortillista vuoden 2025 alkupuolella (kuva 7.). Kokkolassa oli eniten (14 952 kpl), Kannuksessa toiseksi eniten (1 604 kpl) ja kolmanneksi eniten ajokortillisia oli Kaustisella (1 248 kpl). Ajokorttien määrään vaikuttaa asukasluku. Halsualla (229 kpl) ja Lestijärvellä (158 kpl) ajokortillisia oli vähiten, tähän voi johtaa väestön melko suuri keski-ikä. Ajokorttien vähyyteen maalaiskunnissa saattaa vaikuttaa autoilun kalleus, väestön ikääntyminen ja lapsiperheiden suhteellisen vähäinen osuus sekä korkea työelämän ulkopuolella olevien määrä. Ajokorttien hankintahinta on noussut ja osittain ajokorttien vähyyttä selittää nuorten asenteen muuttuminen ajokortittomaan suuntaan. Vetelissä, Toholammilla, Perhossa ajokortteja oli saman suuntaisia määriä noin 805–719 kpl välillä. Johtopäätöksenä todetaan, että ajokorttien määrän lasku saattaa haitata palveluasointia maaseudulla Kokkolan ulkopuolisissa paikkakunnissa. Maakunnan reuna-alueilla ei ole säännöllisiä joukkoliikenneyhteyksiä helposti saatavilla Kokkolaan.

Kuva 8. Traktori- ja mopokorttien määrä kunnittain Keski-Pohjanmaalla vuonna 2025. Lähde: Traficom ja Tilastokeskus

Keski-Pohjanmaalla oli vuoden 2025 alkupuolella yhteensä 1173 traktori- ja mopokorttia (kuva 8.). Kokkolassa oli eniten traktori- ja mopokortteja eli yhteensä 797 korttia. Kaustisella oli 90 kpl sekä Kannuksessa 86 kpl, Toholammilla 63 kpl, Perhossa 53 kpl. Vähiten Keski-Pohjanmaalla oli traktori- ja mopoajokortteja Halsualla 14 kpl sekä Lestijärvellä 10 kpl. Keski-Pohjanmaan maakuntavaltaisuus ja vahva elintarviketuotanto erottuu traktorikorttien määrässä maatalousvaltaisissa kunnissa. Maataloustöiden lisäksi traktoreita hyödynnetään metsätaloudessa. Maatalousvaltaisissa kunnissa koulumatkat voivat olla pikiä, joten mopokortti tuo koulumatkoihin helpotusta. Traktorikorttien määrä voi edistää maaseudun asumisena pysymistä ja helpottaa asiointimatkoja kunnanvirastoille. Traktori- ja mopoharrastus voi lisätä maaseudulle elinvoimaisuutta ja lisätä harrastusmahdollisuuksia.

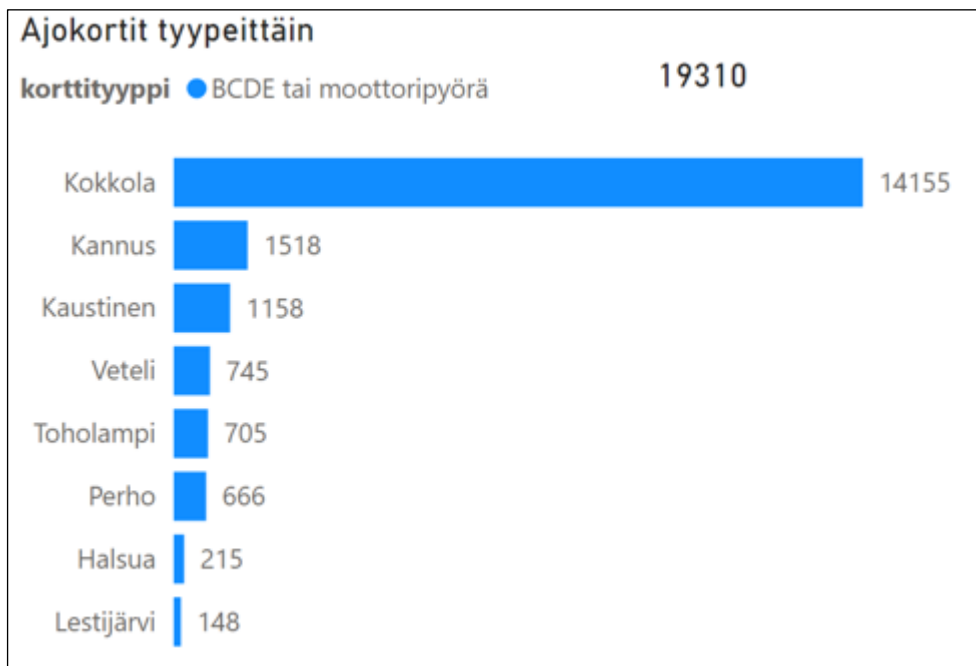

Kuva 9. Ajokortit ikäryhmittäin Keski-Pohjanmaalla vuonna 2025. Lähde: Traficom ja Tilastokeskus

Keski-Pohjanmaalla oli alkuvuodesta 2025 328–472 traktorin ja mopon ajo-oikeutta 15–17-ikäluokassa, joka selittää maakunnan ajoneuvoriippuvuuden sekä pitkät asiointi- ja koulumatkat (kuva 9.)

Eniten ajokortteja oli työikäisellä väestöllä noin 40–44-vuotiailla eli noin 2715 korttia. Suhteellisen vähän ajo-oikeuksia oli eläkeikäisillä 65–69, 70–74, 80–84-vuotiaiden ikäryhmissä. Keski-Pohjanmaalla 50–54-vuotiaiden ikäryhmässä ajokorttien määrä putoaa tuhat kappaletta. 55–59-vuotiaiden ikäryhmässä ajokorttien määrä laskee lähes 500 ajo-oikeudella. Työikäisellä väestöllä ajokorttien määrä on suurinta ikäluokissa 20–50 vuoden välillä, tätä selittää väestön ikärakenne ja ajokorttien suosio ennen 2010-lukua. Ajokorttien suuri työikäisten määrä kertoo Kokkolan suuresta työväestöstä ja yksityisautoilupainotteisuudesta. Työikäisellä väestöllä saattaa olla useampi ajoneuvo samassa taloudessa, mikäli perheenjäsenillä on eri työpaikka tai lapsia kotitaloudessa.

Ajokorttien määrän väheneminen kertoo Keski-Pohjanmaan väestön demografisesta vanhenemisesta ja senioriväestön keskittymisen keskipohjalaisiin kaupunkikeskuksiin ja keskustaajamiin.

Kuva 10. Ajokortit BCDE tai moottoripyörä kunnittain Keski-Pohjanmaalla vuonna 2025. Lähde: Traficom ja Tilastokeskus.

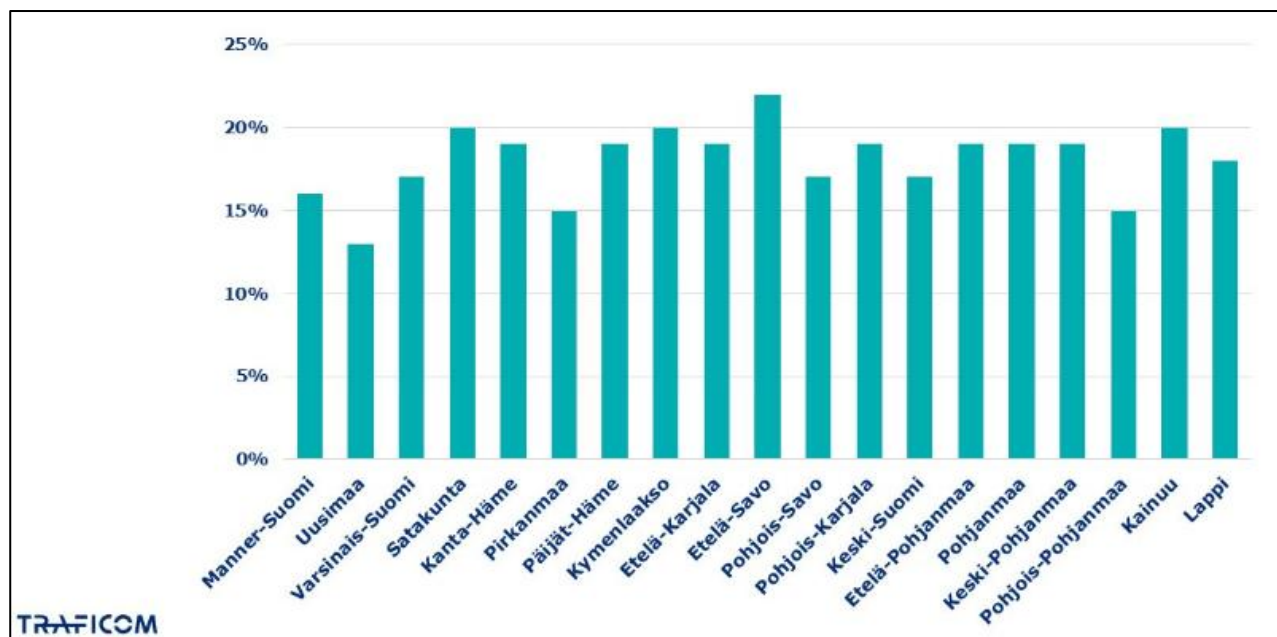
Ajokorttien määrä verrattuna pelkkään traktoriin ja mopoihin verrattuna seuraa samanlaista kehitystä Keski-Pohjanmaan kunnissa (kuva 10.). Kokkolassa on eniten eli noin 14 155 ajokorttia, Kannuksessa toiseksi eniten eli 1 518 ajokorttia sekä Kaustisella 1 158 ajokorttia. Veteli, Toholampi ja Perho sijoittuvat keskivaiheille ajo-oikeuksien määrässä 666 ja 745 kappaleen välillä. Halsualla (215 kappaletta) ja Lestijärvellä (148 kappaletta) on erottuvasti vähemmän ajo-oikeutettuja henkilöitä. Ajokorttien voimassaoloaikoihin ja ammattiliikenteen kehitykseen on tullut runsaasti lainsäädännöllisiä muutoksia.

Ajokorttitilanne Suomessa

Traficomien tiedotteen mukaan Suomessa oli vuoden 2023 lopussa yli 3,8 miljoonaa voimassa olevaa ajokorttia, joista suurin osa, yli 3,7 miljoonaa, sisältää B-luokan eli henkilöauton ajo-oikeuden. Viime vuosina yli 70-vuotiaiden ajokortillisten osuus on noussut tasaisesti. Vuonna 2023 lähes 16 prosenttia kaikista henkilöauton kuljettajista on yli 70-vuotiaita. Vuoden 2023 lopussa lähes 600 000 yli 70-vuotiaalla suomalaisella oli henkilöauton ajokortti. Tämä kattaa noin 61 prosenttia koko ikäluokasta. Erityisen huomionarvoista on, että yli 70-vuotiaista miehistä lähes 80 prosentilla ja naisista 47 prosentilla on voimassa oleva henkilöauton ajokortti. Yli 80-vuotiaita B-kortin haltijoita oli hieman yli 130 000 ja yli 90-vuotiaita 7 100. Ajokortillisten seniorikuljettajien määrässä on havaittavissa selkeitä alueellisia eroja. Esimerkiksi Etelä-Savossa yli 70-vuotiaiden osuus kaikista B-kortin haltijoista on 22 prosenttia, kun taas Uudellamaalla vastaava luku on 13 prosenttia. Ajokortin tärkeys on noussut esiin myös Traficomien iäkkäiden autoilijoiden kyselytutkimuksen tuloksissa.¹ Johtopäätöksenä todetaan, että liikenneturvallisuuden kehittämiseen sekä teiden infrastruktuuriin tulee kiinnittää erityistä huomiota Keski-Pohjanmaalla. iäkkäiden kuljettajien suuri osuus näkyy erityisesti Kokkolan ulkopuolella

¹ Ajokortillisten määrä kasvaa Suomessa – erityisesti seniorikansalaiset aktiivisia kuljettajia. 8.3.2024 Traficomien tiedote, viitattu 11.8.2025

maaseutuvaltaisissa kunnissa. Tulevaisuudessa Keski-Pohjanmaan maantieverkolla liikkuu huomattava määrä ikääntyneitä kuljettajia.

Kuva 11. 70-vuotiaiden tai sitä vanhempien osuus henkilöautokorteista maakunnittain 31.12.2023. Lähde: Traficomien tiedote, 2023.

Traficomien tiedotteen mukaan 18-vuotiaiden B-kortillisten määrä on nyt historiallisen alhainen eli henkilöauton ajokortti on vain noin joka toiselta. Helsingin nuorista ainoastaan joka neljännellä on B-luokan ajokortti, mikä on merkittävästi vähemmän kuin muissa suurissa kunnissa. Porissa taas yli 60 prosentilla 18-vuotiaista on B-luokan kortti. Mannersuomessa täysi-ikäisajokorttien määrässä keskimäärin hieman reilu puolet hankkivat ajokortin. Johtopäätöksenä todetaan, että Keski-Pohjanmaalla nuorten ajokorttien määrä voi olla korkeampi kuin 10 suurimmassa kaupungissa. Nuorten ajokorttien määrän suosio saattaa pienentyä tulevina vuosina, mikäli joukkoliikenne yhteydet monipuolistuvat ja kehittyvät Keski-Pohjanmaalla. Nuorten mikroliikkuminen eli liikkuminen sähköpotkulaudoilla on kasvanut todella voimakkaasti kaupungeissa muutaman viimevuoden aikana.

Tilastokeskuksen mukaan Kokkolassa on eniten eli 17 612 asuinkunnassa työssäkäyviä (taulukko 10.). Kokkola on väkiluvultaan suurin kaupunki ja tarjoaa runsaasti työpaikkoja. Kokkolaan pendelöi vuonna 2023 noin 3700 henkilöä. Toiseksi eniten pendelöintiä oli Kannuksessa eli noin 670 henkilöä, Kaustisella oli kolmanneksi eniten pendelöintiä eli noin 570 henkilöä. Vähiten Keski-Pohjanmaalla oli pendelöintiä Lestijärvellä. Halsualle pendelöi noin 80 henkilöä vuonna 2030.

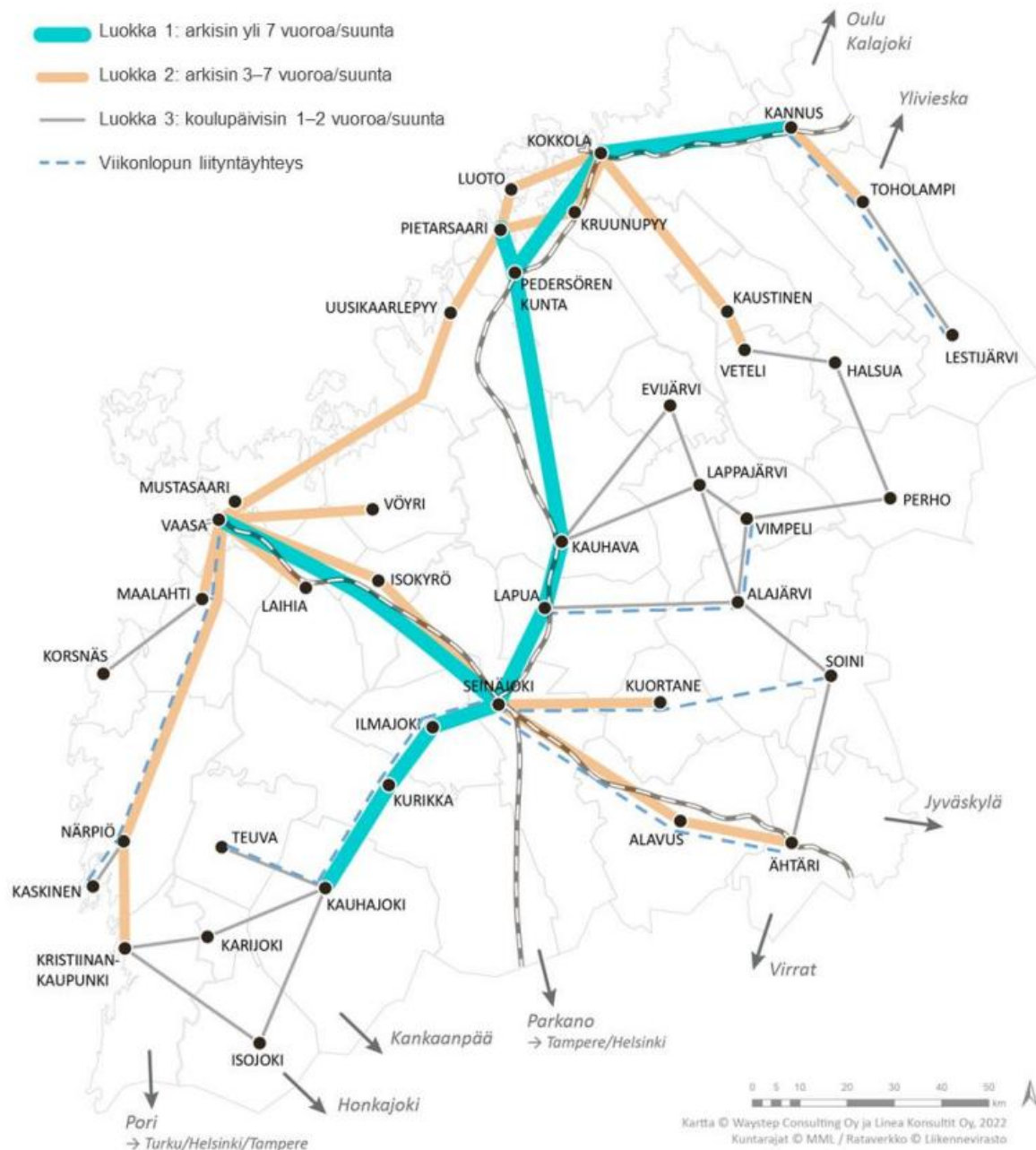
Pendelöintimäärät ovat pieniä muutaman tuhannen asukkaan kunnissa, koska työpaikkoja on määrällisesti vähemmän. Pendelöintiin vaikuttaa etätyön lisääntyminen ja monipaikkaisen hybridityön lisääntyminen. Ulkomaataustaiset työntekijät saattavat olla riippuvaisia julkisen liikenteen vuoroista, koska heillä saattaa olla vähemmän ajokortteja ja asuminen sijoittuu tietyille asuinalueille. Joukkoliikenteen saavutettavuus vaatii monikielistä informaatio-opastusta ja selkeitä matkustustiedon reaaliajassa päivittyviä sovelluksia.

Taulukko 10. Alueella työssäkäyvät (työpaikat), Tilastokeskus

Kunta/kaupunki	Halsua	Kaustinen	Lestijärvi	Perho	Toholampi	Veteli	Kannus	Kokkola
Yhteensä	325	1535	227	814	972	980	1998	21321
Asuin-	241	960	151	637	693	680	1322	17612

kunnassaan työssä-käyvät								
Alueelle pen- delöivät	84	575	76	177	279	300	676	3709

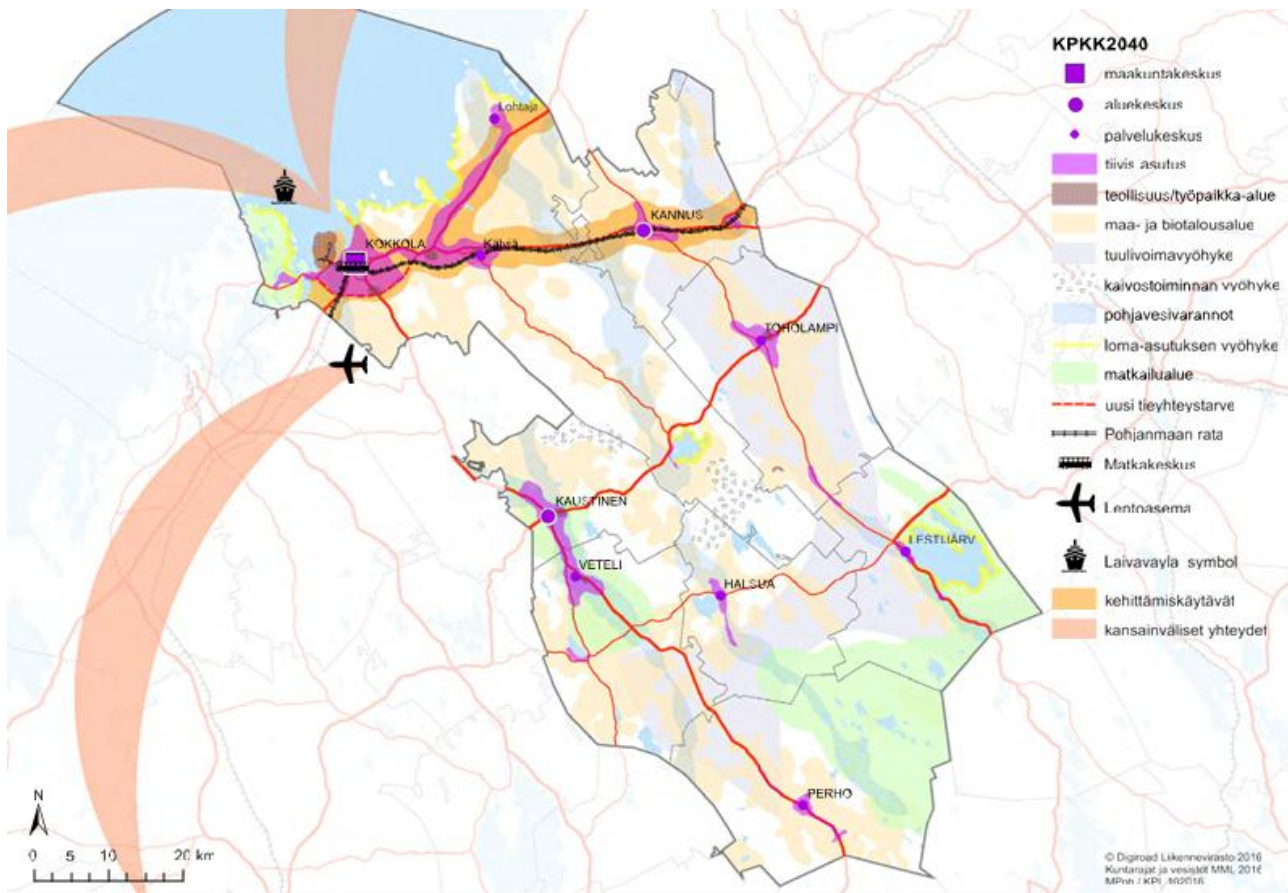
Palvelutasotavoite voidaan tulkita tavoitteelliseksi minimitasoksi, jonka ELY-keskus pyrkii alueellaan saavuttamaan. Palvelutaso voi toteutua myös vaihdollisella yhteydellä. Palvelutasotavoitteet on määritetty lähelle nykytasoa. Ehdotetun palvelutason saavuttaminen edellyttäisi nykyisen palvelutason säilyttämistä ja uusia yhteyksiä Lestijärveltä Toholammin kautta Kannukseen viikonloppuisin sekä arkaamuisin yhteyttä Uudestakaarlepystä Vaasaan. Yhteysväleille voi syntyä perustellusti ehdotettua parempaa palvelutasoa kuntien aktiivisuuden ja tavoitteiden mukaan. Tämä edellyttää kuntien osallistumista joukkoliikenteen hankintoihin lisärahoituksella. Yhteysväleille voi syntyä myös markkinaehtoisesti ehdotettu. (Lähde: Joukkoliikenteen palvelutason määrittely Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimivalta-alueella Houkuttelevaa, oikea-aikaista ja resurssiviisasta joukkoliikennettä. Tekijä: Henriika Weiste, Waystep Consulting Oy 2022. Viitattu 3.7.2025)

Kuva 12. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen palvelutasotavoitteet 2023–2027. Lähde: Joukkoliikenteen palvelutason määrittely Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimivalta-alueella Houkuttelevaa, oikea-aikaista ja resurssiviisasta joukkoliikennettä. Tekijä: Henriika Weiste, Waystep Consulting Oy 2022.

Kokkolan ja Kannuksen välinen joukkoliikennetiheys on luokassa I, eli yhteysvälillä on tavoitteena ajaa yli 7 vuoroa per suunta (kuva 12.). Samoin Kokkola-Pietarsaari-Kruunupyy-Pedersöre välillä kulkee yli 7 linja-autovuoroa arkisin. Luokassa 2, jossa arkisin ajetaan 3–7 linja-autovuoroa. Keski-Pohjanmaalla sijaitsee luokassa II yhteysväli Kokkola-Kannus-Veteli reitti sekä Kannus-Toholampi reitti. Kokkola-Luoto-Pietarsaari väli on luokassa II. Harvemmat vuorovälit löytyvät Veteli-Halsua-Perho reitiltä ja Toholampi-Lestijärvi, jonne on viikonlopun liityntäyhteys. Lestijärvellä, Vetelissä, Halsualla ja Perhossa, joissa on ikääntyvää väestöä, palvelutaso nykyisellään ei palvele julkisten palveluiden saatavuutta. Matkaketjut Kokkolaan Keski-Pohjanmaan reuna-alueilta ovat haastavat ja oma

auto jää ainoaksi asioinnin kulkumuodoksi. Nykyisen palvelutaso mahdollistaa julkisiin palveluihin asioinnin arkisin melko hyvin Kannuksesta Kokkolaan, Kokkolasta Kruunupyyn ja Kaustiselle.

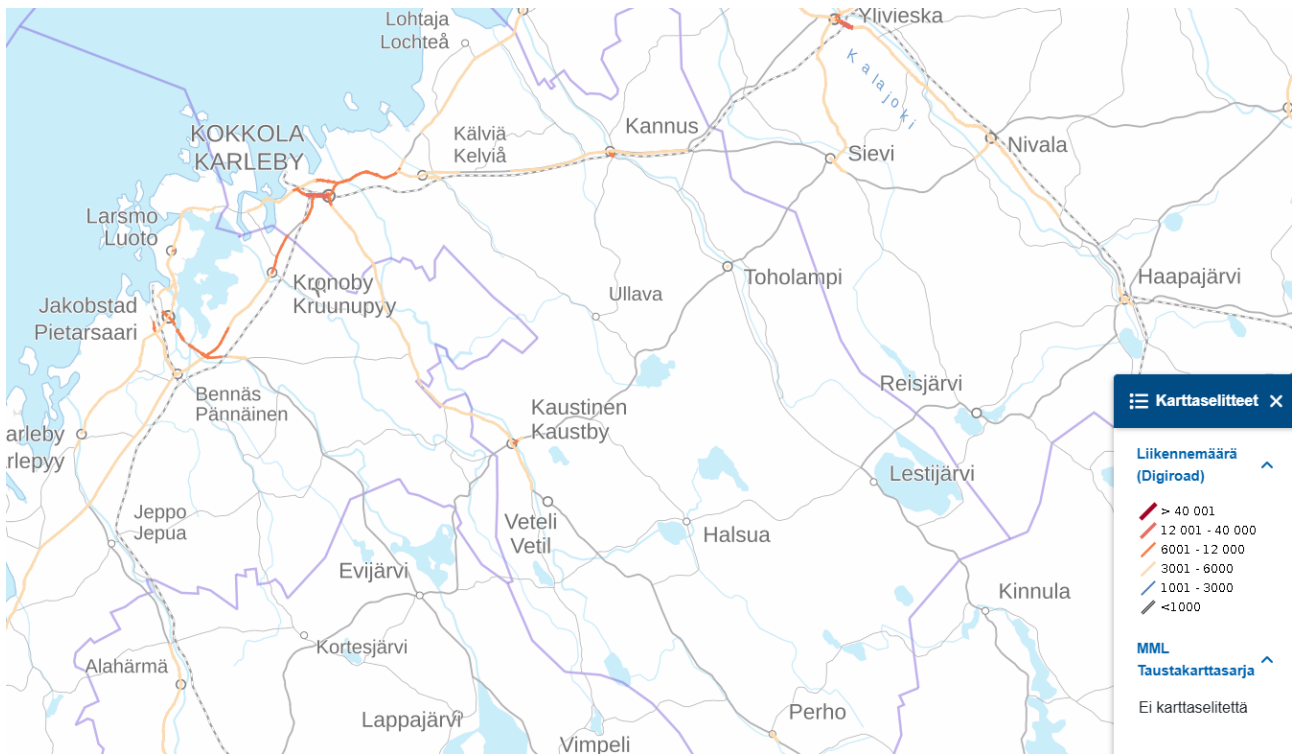

Kuva 13 a) Keski-Pohjanmaan liikenteen isokuva 2040. Lähde Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2024

Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmässä korostuu kansainväliset meriyhteydet Kokkolan satamaan. Tampere – Oulu -päärata ja Kokkola-Pietarsaaren lentoasema Kruunupyyssä edistävät maakunnan saavutettavuutta sekä uusien työpaikkojen kasvua. Uudet työpaikat voivat tuoda Keski-Pohjanmaalle uusia asukkaita sekä julkisten palveluiden käyttäjiä etenkin palvelukeskuksiin.

Asutus on keskittynyt Lohtajasta Kokkolaan asti nauhamaisesti valtatie 8 ympärille rannikolle sekä alue- ja palvelukeskuksiin. Kokkola on suuri teollinen työpaikka-alue. Keski-Pohjanmaan maankäyttöä hallitsevat maa- ja biotalousalueet, muutamat matkailualueet, kaivostoiminnan maankäyttö ja tuulivoimakeskittymät. Vapaa-ajanasutus on keskittynyt Lestijärven ympärille ja Ullavanjärven ympärille.

Liikennemäärät ovat suuria Kajanintiellä valtatie 28:lla ja pohjalasimaakuntia halkovalla valtatie 8:lla, joka on olennainen liikenteen kehityksen kasvukäytävä. Kokkolan valtatie 8 kohdalla liikennemäärät ovat kasvaneet vilkkaan teollisuuden kasvun myötä ja liikenteen jakautumisen seurauksena valtaiteille 28 ja valtatielle 13 Jyväskylän suuntaan. Väyläviraston mukaan liikennemäärä Kokkolan kaupungin kohdalla Eteläväylällä on noin 13000 ajoneuvoa per vuorokausi ja Kokkolan pohjoispuolella liikennemäärä on noin 11000 per vuorokausi. Kälviä-Kannus välillä ajoneuvomäärät ovat kesimäärin per vuorokausi noin 3000–4000 tuhatta. Kokkola-Kaustinen-Veteli keskimääräiset ajoneuvomäärät ovat noin 3000–4000 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kuva 13 b) Maantieverkon liikennemäärien yleiskuva luokiteltuna. Kartan lähde: Digiroad, Väyläviraston Suomen tieverkko-karttapaletti

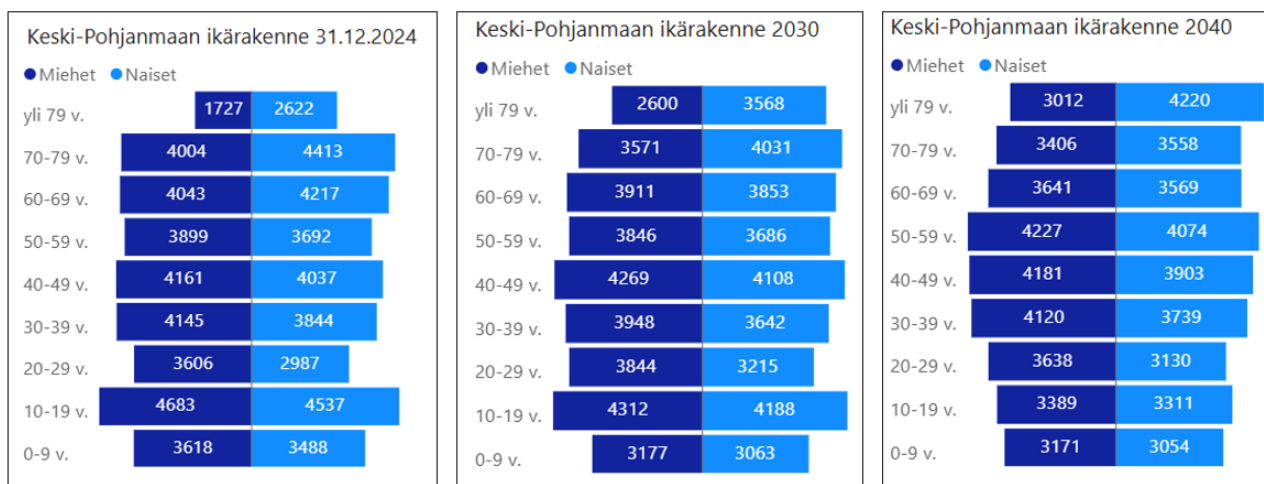
Keski-Pohjanmaan keskimääräisistä liikennemääristä näkee, että Kokkolan vuorokausiliikenne on huomattava luokassa 12 000–40 000 ajoneuvoa per vuorokausi. Valtatie 8 Kokkolan pohjoinen liikenne on 6000–12 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kälviä-Kannus-Sievi välillä ajoneuvoja on niin ikään 6000–12 000 kappaletta vuorokaudessa. Kokkolan ja Kaustisen välillä valatiellä 13 Jyväskylään päin ajoneuvoja on vuorokaudessa samaa kokoluokkaa kuin valtatie 28 Kajaanin suuntaan. Kartassa on erotettavissa muutaman kilometrin pituudelta liikennemäärän tihentyminen Kaustisen, Perhon ja Kannuksen keskustaajamissa. Suurin osa Keski-Pohjanmaan liikennevirroista sijoittuu alemmalla tieverkolla 1000 tai alle tuhannen ajoneuvomäärän kategoriaan. Kokkolan seudun liikennemäärää lisää sataman ja teollisuusalueiden tavaraliikenne ja ylimaakunnalliset liikennevirrat. Kruunupyyn ja Kokkolan liikennemäärät ovat suuressa kokoluokassa yli 12 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kruunupyssä sijaitsee ylimaakunnallista saavutettavuutta edistävä Kokkola-Pietarsaaren lentoasema, joka lisää Keski-Pohjanmaan kilpailukykyä ja yritysten elinvoimaisuutta.

3. Muut vaikutustekijät

3.1. Väestön ikärakenne

Keski-Pohjanmaan ikärakenne muuttuu maltillisesti vuoden 2024 Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan (kuva 14.). Väestörakenteessa on havaittavissa, että suurin ikäluokka tulee edelleen olemaan 10–19 -vuotiaat lapset ja nuoret vuonna 2030. Syntyvyys vähenee melko jyrkästi.

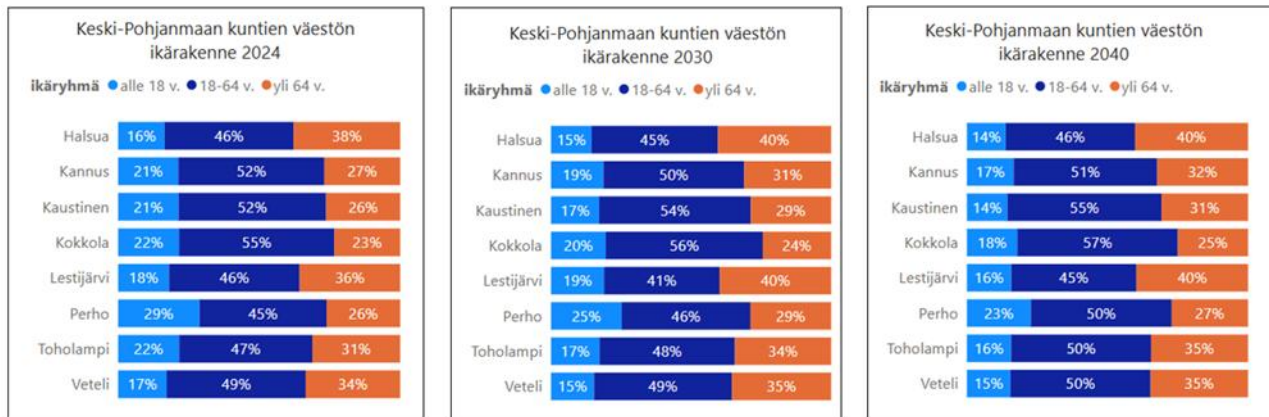
Vuonna 2040 ikärakenne muuttuaan. Syntyvyys vähenee edelleen, tosin ei niin jyrkästi kuin aikavälillä 2024–2030. Työikäisistä 50–59 -vuotiaiden määrä lisääntyy hieman verrattaessa 20–49 -vuotiaisiin (työikäiseen) väestöön. Naisten yli 79-vuotiaiden määrä verrattuna samanikäisiin miehiin erottautuu selkeänä. Sukupuolten välisistä eroista on havaittavissa yleensä, että naisten määrä on työikäisten osalta miehiä pienempi, mutta muuttuu myöhäisellä iällä yli 70 -vuotiaiden osalta. Tämä noudattelee valtakunnallista eliniänajan ennustetta, jossa naisten elinajanodote on korkeampi kuin miesten.

Kuva 14. Keski-Pohjanmaan ikärakenne 31.12.2024, 2030 ja 2040. Lähde Tilastokeskus 2025.

Väestön ikäjakaumassa (kuva 15.) on nähtävissä Perhon kunnan erottuminen alle 18-vuotiaiden osuudella (29 prosenttia) kokonaisväestöstä. Tämä suunta on nähtävissä vielä vuonna 2040. Halsualla ja Lestijärvellä oli vuonna 2024 eniten yli 64-vuotiasta väestöä ja tämä suunta jatkuu todennäköisesti vielä vuosina 2030 ja 2040. 18–64 -vuotiaiden eli työikäisten väestöosuus on jakautunut Keski-Pohjanmaan kunnissa vuonna 2030 vaihdellen 45 prosentista 52 prosenttiin, vuonna 2030 vaihtelu on 41 prosentista 56 prosenttiin ja vuonna 2040 41 prosentista 57 prosenttiin.

Ennusteessa vuodelle 2030 työikäistä väestöä eli 18–64 -vuotiaita on Kokkolassa ja Kaustisella yli puolet kaupungin/kunnan väestöstä. Myös Kannus on tässä joukossa niukasti mukana. Halsualla ja Lestijärvellä ennustetussa väestönikä rakenteessa on 40 prosenttia yli 64-vuotiaita vuonna 2030 ja 2040.

Kuva 15. Keski-Pohjanmaan ikärakenne kunnittain 2024, 2030 ja 2040. Lähde Tilastokeskus 2025.

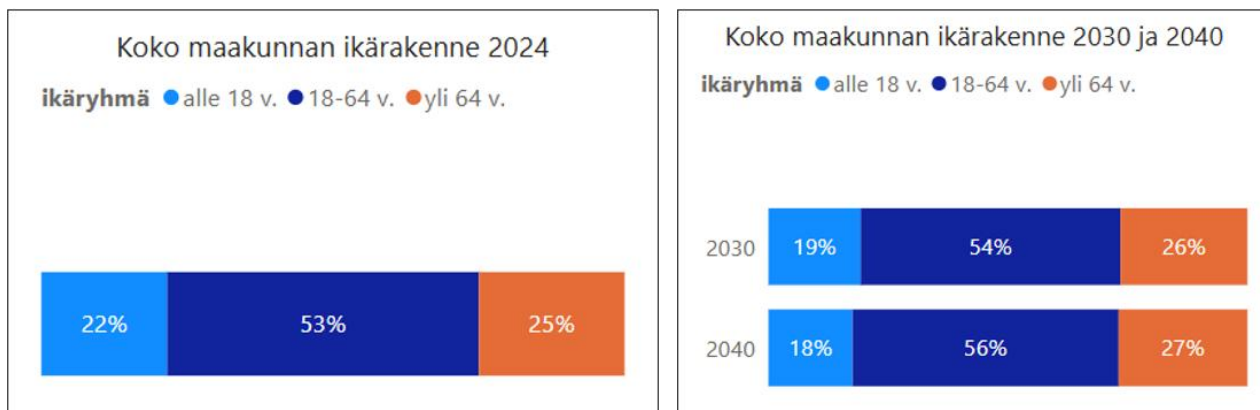
Keski-Pohjanmaan kokonaishedelmällisyysluku (taulukko 11.) on ollut valtakunnallisesti verrattuna muita maakuntia korkeammalla tasolla, vaikkakin erot ovat niukkoja mm. Pohjois-Pohjanmaan lukuihin. Suurimmillaan perholaisessa perheessä on keskimäärin alle kolme lasta (ajanjakso 4 vuotta). Maakunnan kuntien keskiarvo (ka) vaihtelee 1,44–2,74 välillä.

Vuonna 2040 ikärakenteessa on nähtävissä alle 18-vuotiaiden osuuden pieneneminen kaikissa muissa kunnissa, kuin Vetelissä, jossa osuuden on ennakoitu säilyvän samana kuin kymmenen vuotta aiemmin vuonna 2030 ja 2040.

Taulukko 11. Keski-Pohjanmaan kuntien kokonaishedelmällisyys 2021–2024. Lähde Tilastokeskus 2025.

Kunta/kaupunki	Kokonaishedelmällisyysluku ajanjakso 2021–2024
Halsua	2,07
Kannus	1,94
Kaustinen	1,44
Kokkola	1,70
Lestijärvi	2,42
Perho	2,74
Toholampi	2,04
Veteli	1,81

Yhteenveto koko Keski-Pohjanmaan maakunnan ikärakenteesta

Kuva 16. Keski-Pohjanmaan ikärakenne 2024, 2030 ja 2040. Lähde Tilastokeskus 2025.

Keski-Pohjanmaan maakunnan suurin väestöryhmä vuonna 2024 on ollut karkeasti arvioiden työikäiset eli 18–64 –vuotiaat, joita on ollut yli puolet eli 53 prosenttia väestöstä (kuva 16.). Alle 18-vuotiaita on ollut 22 prosenttia ja yli 64-vuotiaita 25 prosenttia väestöstä.

Tulevina vuosikymmeninä ikärakenteen kehittyminen ennakoi yli 64-vuotiaiden määrän kasvua. Työikäisten 18–64 -vuotiaiden määrän kasvu on tulevaisuudessa melko maltillinen. Lasten ja nuorten ikäryhmä tulee vääjäämättömästi pienenemään näiden ennusteiden mukaan vuosina 2030 ja 2040.

3.2. Keski-Pohjanmaan kielijakauma

Tilastokeskuksen mukaan vieraskielisten osuus koko Suomen väestöstä oli vuoden 2024 lopussa 10,8 prosenttia (lukumäärällisesti 610 148 henkilöä). Vieraskielisten lukumäärä on kasvanut vuoden 2024 aikana 51 854 henkilöllä. Vieraskielisellä tarkoitetaan henkilöä, joka puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea, ruotsia tai saamea.

Keski-Pohjanmaan maakunnassa Kokkolan kaupunki on vahvasti kaksikielinen, jossa suomen kieli on enemmistönä (taulukko 9.). Maakunnan väestössä on 86,4 prosenttia (lukumäärällisesti 58 535) suomenkielistä ja 8,7 prosenttia ruotsinkielistä (5 901). Koko maakunnassa on kaksi henkilöä, jotka puhuvat saamea äidinkielenään.

Vieraskielisiä on yhteensä 4,9 prosenttia (3285 hlöä), joissa suurimmat kieliryhmät ovat lukumääriltään ukraina (452 hlöä), venäjä (422 hlöä) ja englanti (232 hlöä). Muita kieliryhmiä ovat muun muassa arabian (182 hlöä), viron (174 hlöä) ja thain kielet (150 hlöä).

Tilastokeskus on rekisteröinyt maakunnan tilastoihin kaikkiaan 77 vierasta kieltä.

Taulukko 12. Keski-Pohjanmaan kielijakauma prosenttiosuutena väestöstä. Lähden Tilastokeskus 2025.

Vuonna 2024	Suomenkielisten osuus, %	Ruotsinkielisten osuus, %	Vieraskielisten osuus, %
-------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------

Keski- Pohjan- maa	86,4	8,7	4,9
Halsua	94,9	0,5	4,6
Kannus	96,5	0,4	3,1
Kaustinen	94,8	2	3,3
Kokkola	82,5	11,8	5,6
Lestijärvi	97,4	0,2	2,4
Perho	98,4	0,4	1,2
Toholampi	97,4	0,1	2,5
Veteli	94,7	1,6	3,7

Ruotsia äidinkielenään puhuvia on verrattaen vähän maakunnassa. Yhteenlaskettujen vieraskielisten osuus kunnissa on suurempi kuin ruotsia äidinkielenään puhuvien osuus.

Tilastokeskuksen mukaan maakunnan tasolla vieraskielisiä asuu eniten Kokkolassa ja Halsualla, joiden vieraskielisten osuus on 5 prosentin molemmin puolin. Vähiten vieraskielisiä asuu Perhon kunnassa eli noin 1,2 prosentin verran väestöstä.

3.3. Maahanmuutto Keski-Pohjanmaalla

Taustaa maahanmuutolle koko Suomen tilanteesta

Tilastokeskuksen julkaiseman ”Suomi tilastojen mukaan 2025” –julkaisussa todetaan, että Suomen väkiluku kasvaa etupäässä maahanmuuton kautta, koska luonnollinen väestön lisääntyminen on hiipunut.

Migri on päivittänyt kesäkuussa 2025 maahanmuuttoon liittyviä kansallisen tason arvioita eri syistä maahan muuttaneiden henkilöiden osalta <https://migri.fi/tulevaisuusarviot>. Tätä tietoa ja heijastevai-
kutusta hyödynnetään arviossa Keski-Pohjanmaan maahanmuutossa.

Migrin (2025) mukaan maahanmuutto Suomeen on ollut lievästi laskusuuntaista. Työperäinen maahanmuutto valtakunnallisella tasolla on tasaantunut vuonna 2025 johtuen ensisijaisesti talouden taantumasta ja haastavasta työllisyystilanteesta. Työperusteisia (ensimmäinen hakemus) oleskelulupahakemuksia on jätetty alkuvuonna tammi-toukokuussa yhteensä 5 327 kpl, joka on noin 23 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2024 vastaavana ajankohtana. Arvion mukaan työperusteisten oleskelulupahakemusten (ensimmäinen hakemus) määrä vuonna 2025 tulisi arvion mukaan jäämään edellisvuosia pienemmäksi eli 11 000 hakemukseen, muuta kehityksen odotetaan silti reagoivan talouden kohentumiseen ja hakemusmäärän arvioidaan nousevan 15 000 hakemukseen ensi vuonna 2026.

Migrin (2025) mukaan kansainvälisten opiskelijoiden määrä on ollut ennätyskorkea eli opiskelijoiden ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia on jätetty vuonna 2024 ennätysmäärä eli 14 163 hakemusta (vuonna 2023 vastaava luku 12 867 hakemusta). Opiskelijoiden oleskelulupahakemuksia (ensimmäinen hakemus) on kuluvin vuoden 2025 alussa jätetty 4 703 kpl, joka on 3 prosenttia enemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Opiskelun perusteella oleskelulupaa hakevien määrä tulee pysymään korkealla tasolla eli kuluvalle vuodelle 2025 hakemusmääräksi arvioidaan 15 000 ja ensi vuonna 2026 jopa 16 000 hakemusta.

Migri (2025) arvioi, että valtakunnallisesti turvapaikkahakemusten (kansainvälinen suojelu ja tilapäinen suojelu) määrä pysyisi maltillisena. Turvapaikanhaku EU-alueella on ollut vuonna 2025 viime vuotta vähäisempää, vaikkakin hakumäärät ovat korkeita. Alkuvuonna 2025 on Migrin käsiteltäväksi jätetty 771 turvapaikkahakemusta (ensimmäinen hakemus), mikä on 26 prosenttia viime vuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän.

Migrin (2025) arvion mukaan vuosittain 2025 ja 2026 jätetään 1 500–2 500 hakemusta turvapaikan vuoksi (ensimmäinen hakemus). EU-alueen tämän hetken turvapaikanhakijatilanne ja Schengen-alueen sisärajatarkastukset todennäköisesti vaikuttavat maltillisesti Suomeen saapuvien turvapaikanhakijoiden määrään. Tilanne on rauhallisempi verrattuna viime vuoteen. Perheenyhdistäminen on ollut vuoden 2025 tammi-huhtikuussa yleisin hakemuseruste ensimmäisen oleskeluluvan hakemiselle.

Koska maahanmuuttajaväestö on moninainen joukko, ei kaikenkattavaa tilastomääritelmää ole hyödynnettävissä. Yhtenä menetelmänä voi käyttää vieraskielisyyttä, jolloin maahanmuuttajan äidinkieli on joku muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Tässä kappaleessa käytetään maahanmuuton kuvaajana vieraskielisyyttä.

Maahanmuutossa on viimeisen kymmenen vuoden jaksossa heijastevaikutuksia Suomen talouden taantumasta kuten taulukosta 13. on vuonna 2018 nähtävissä. Vieraskielisten määrä on tuolloin kääntynyt laskuun. Koronan vaikutukset ovat (vuodet 2020–2022) myös pitäneet maahanmuuttoa aloillaan, mutta vuonna 2023 maahanmuutto on lisääntynyt ja mukailee valtakunnallista trendiä. Ukrainalaisten muutto lisääntyi huomattavasti Kokkolan ja Kaustisen seutujen väestöön vuosina 2022–2023 (MDI 2025.) Maahanmuuton vähenemistä on havaittavissa taannehtivasti vuonna 2024 työllisyystilanteen heikkenemisen sekä tilapäisen suojelun maahanmuuton vähenemisen myötä vuoden lopulla (Ukraina).

Tilastokeskuksen mukaan Keski-Pohjanmaalla asui vuoden 2024 lopussa yhteensä 3 285 vieraskielistä henkilöä, joiden prosenttiosuus maakunnan koko väestöstä on 4,9 prosenttia.

Taulukko 13. Vieraskielisten lukumäärä vuodesta 2014 vuoteen 2024

Vuosi	Lukumäärä
2014	1621
2015	1809
2016	1977
2017	1985
2018	1984
2019	2038
2020	2139
2021	2261
2022	2446
2023	2907
2024	3285

Alla olevan taulukkoon 14. on koottu vieraskielisen väestön lukumäärien muutoksia kunnittain. Huomattavissa on, että vieraskielisten maahanmuutto Keski-Pohjanmaalle on ollut viime vuosina maltillista, mutta kuitenkin pääsääntöisesti noususuuntaista. Muutamana ajanjaksona viimeisen kymmenen vuoden aikana maahanmuuttajien määrä on vaihdellut ja jopa vähennyt joinain vuosina tilapäisesti. Viime vuoden 2024 osalta on kasvua ollut, ainoastaan Halsuan kunnassa vieraskielisten henkilöiden lukumäärä on pudonnut.

Taulukko 14. Vieraskielisten lukumäärä Keski-Pohjanmaalla kunnittain 2003-2024. Lähde Tilastokeskus 2025.

Vuosi	Keski-Pohjanmaa yhteensä	Halsua	Kan-nus	Kausti-nen	Kok-kola	Lesti-järvi	Per-ho	Toho-lampi	Veteli
2003	522	4	27	17	433	12	4	5	20
2004	542	3	25	17	444	17	6	7	23
2005	621	3	28	23	506	19	9	6	27
2006	669	3	28	30	544	19	10	8	27
2007	812	4	32	27	681	18	11	10	29
2008	986	4	33	29	846	14	15	9	36
2009	1047	3	40	33	888	14	15	17	37
2010	1154	8	44	40	968	14	16	16	48
2011	1275	13	49	49	1054	15	20	27	48
2012	1381	17	66	67	1094	15	35	32	55
2013	1516	15	72	77	1211	9	30	44	58
2014	1621	18	82	79	1300	12	23	46	61
2015	1809	33	90	91	1461	14	19	43	58
2016	1977	30	93	92	1611	15	20	39	77
2017	1985	31	93	88	1624	15	26	43	65
2018	1984	41	88	87	1624	13	27	35	69
2019	2038	36	96	91	1670	14	21	41	69
2020	2139	37	101	93	1756	14	22	47	69
2021	2261	43	112	90	1855	11	25	56	69
2022	2446	45	131	89	2016	11	23	57	74
2023	2907	51	146	122	2400	10	27	64	87
2024	3285	45	164	134	2717	16	31	70	108

Keski-Pohjanmaan maakunnassa on ulkomailla syntyneitä yhteensä 3 740 henkilöä ja näiden syntymävaltioista on Ruotsi useimmin edustetuin. Seuraavaksi edustetuin on entiset Neuvostoliiton neuvostotasavallat, jotka itsenäistyivät 1991 aikana sekä seuraavina Ukraina, Taimaa, Kiina, Viro, Venäjä.

Taulukko 15. Ulkomaalaistaustaisten syntymävaltiot (kymmenen useimmin edustetuinta)

Syntymävaltio	Lukumäärä
Ruotsi	598
*Entinen Neuvostoliitto (ennen v. 1991)	450
Ukraina	282
Thaimaa	177
Kiina	129
Viro (vuoden 1991 jälkeen)	128
Venäjä	120
Nepal	115
Bangladesh	113
Vietnam	107

*Entiset neuvostotasavallat 15 kpl mm. Baltian maat

Maahanmuuton ennuste ja sen kehittyminen vuonna 2030 ja 2040

Viimeisten kymmenten vuosien aikana yhteiskunnassa on tapahtunut ennakoimattomia muutoksia niin talouden kuin pandemioiden osalta. Viimeisen kymmenvuotisjakson aikana on ollut kaksi talouden taantumaa vuosien 2018 ja 2024 taitteissa. Tällä oli vaikutusta muun muassa Suomen työllisyystilanteeseen ja tätä kautta houkuttelevuuteen. Lisäksi Covid-pandemia on aiheuttanut rajoitustoimenpiteillään vuoden 2020 aikana ja jälkimainingeissa maahanmuuton vähentymistä.

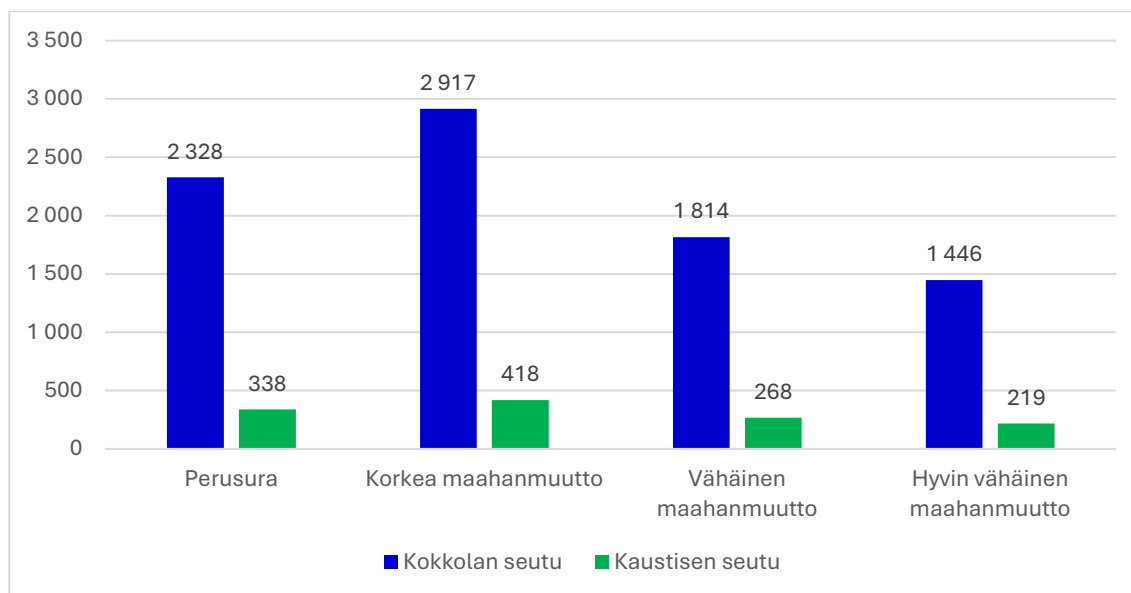
MDI on laatinut vuonna 2023 väestöennusteita vuodelle 2040. Ennusteissa on mallinnettu erikseen jokaisen kunnan väestönkehitys sukupuolittain, ikäryhmittäin ja kieliryhmittäin. Ennusteessa väestö ikääntyy luonnollisesti: ennuste mallintaa alueittain väestön kuolleisuutta (vuosien 2010–2019 kuolleisuus ja huomioituna 2020-luvun heikentynyt kehitys), syntyvyyttä (vuosien 2020–2024 syntyvyys ja oletus sen maltillisesta kasvusta) ja muuttoliikettä (mallinnus ikäryhmittäin, kieliryhmittäin ja sukupuolittain vuosien 2018–2024 perusteella).

Ennusteessa on neljä vaihtoehtoista skenaariomallia tulevaisuuden maahanmuutolle Keski-Pohjanmaalla kuvattuna Kokkolan ja Kaustisen seutukuntien osalta eli perusura, korkea maahanmuutto, vähäinen maahanmuutto ja hyvin vähäinen maahanmuutto. Ennusteet on laadittu huomioiden väestönkehitykseen vaikuttavat demografiset tekijät kuten alue, sukupuoli, ikä, kieli (MDI 2023).

Ensimmäisen eli perusuran ydinolettama on, että maahanmuuton taso laskee hieman vuosien 2022–2023 huipusta, mutta jää korkeahkolle tasolle aiempaan vuosikymmeneen verrattuna. Toisen eli korkean maahanmuuton tulevaisuusnäkymässä maahanmuutto säilyy korkealla tasolla ennustejakson ajan, jolloin nettomaahanmuutto on Pohjoismaiden 2010-luvun keskitasolla. Kolmannen eli vähäisen maahanmuuton skenaariossa maahanmuuton taso laskee merkittävästi 2020-luvun huippuvuosista ja jää vuosien 2015–2023 tasolle. Neljännessä skenaariossa oletetaan, että maahanmuuton taso romahtaa takaisin 2010-luvun keskitasolle kuvaten merkittävästi heikentyneen kansainvälisen veto-voiman Suomea.

MDI:n ennusteen (kuva 17) mukaan Kaustisen seutukunnassa työikäisten (16-64 -vuotiaat) maahanmuuttajien määrät vaihtelevat skenaariosta riippuen matalimmillaan 219 ja korkeimmillaan 418 henkilöön. Perusuran mukaan muuttajia olisi 338 henkilöä. Jos maahanmuutto on vähäistä, maahanmuuttajia tässä ikäryhmässä olisi 268 henkilöä.

Kokkolan seutukunnassa työikäisten maahanmuuttajamäärät ovat korkeammat eli matalimmillaankin 1 226 ja korkeimmillaan 2 917 henkilöä. Jos maahanmuuton taso laskee hieman vuosien 2022–2023 huipusta, maahanmuuttajia voisi olla 2 328 henkilöä, mutta jos maahanmuutto vähenee vuoden 2010 tasolle, maahanmuuttajia voisi olla 1 446 henkilöä.

Kuva 17. Vieraskielisten työikäisten (15–64-vuotiaat) ennakoitu väestönmuutos 2023–2040

Keski-Pohjanmaan maakunnan ammattitaitoisen ja osaavan työvoiman tarve luovat tarpeita ulkomaiselle työvoimalle eli maakuntaan tuleville ja jääville KV-opiskelijoille sekä heidän perheilleen. Tulvaisuudessa kansainvälisten rekrytointien merkitys kasvaa ja kilpailu työvoimasta kovenee. Palveluverkoston saavutettavuus on erityisen tärkeää, jotta käytännön tason lupa-asiat ja tuki rekrytoinneissa ovat saatavilla paikallisesti.

3.4. Vapaa-ajan asutus

Keski-Pohjanmaan vapaa-ajanasukkailla on erilaisia tarpeita oman asuinkuntansa ulkopuolella. Keski-Pohjanmaan maakunnan ulkopuolisilta alueilta päivittäiset valtion hallinnonpalvelut on toteutettu useissa paikoissa digitaalisesti tai puhelinasiointina eikä lähipalveluille ole päivittäistä tarvetta.

Perhon kunnan antaminen tietojen mukaan vapaa-ajanasutus jakautuu ydinliikenneverkon tiestölle. Selkeitä vapaa-ajankeskittymiä ovat lähellä kunnan rajaa Salamajärven kansallispuiston lähetyvillä sijaitsevat vapaa-ajanasunnot. Toinen selkeä vapaa-ajan asuntojen keskittymä on Möttösen kylä Perhon kuntakeskuksesta itää. Muutamia vapa-ajan asuntoja on keskittynyt Porosantielle. Perhon kunta arvioi, että keskimäärin 2–3 asukasta lomailee vapaa-ajanasunnossa ja, että noin puolet ovat ulkopaikkakuntalaisia. Tämän mukaan väkilukuun tulisi 200–300 lisäys eli noin 10 prosenttia perhon väkilukuun verrattuna.

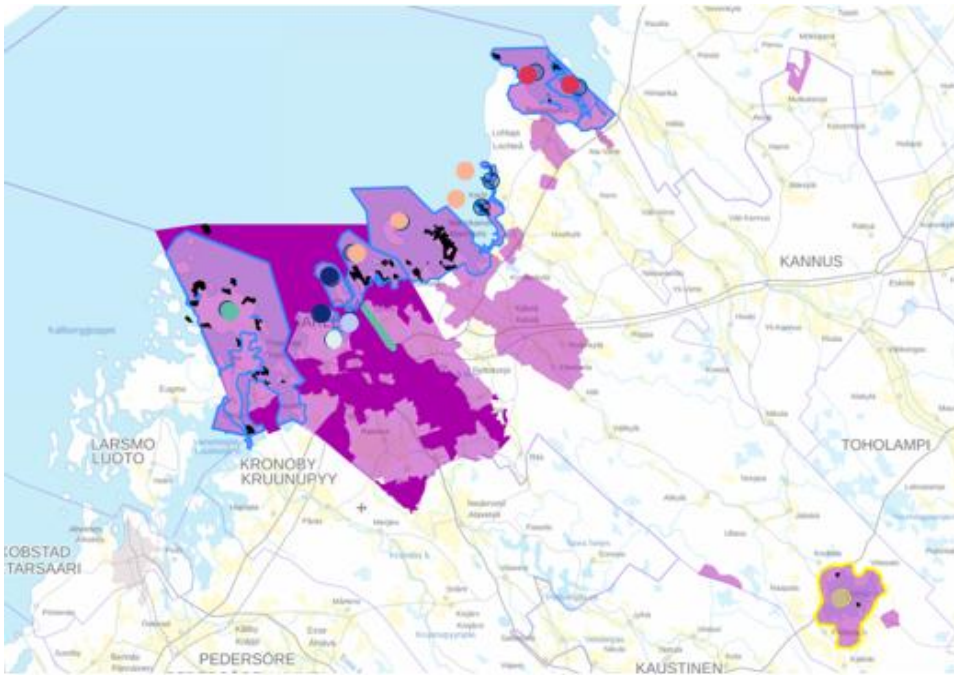
Tilastokeskuksen mukaan (taulukko 16.) Keski-Pohjanmaalla oli yhteensä 4 296 vapaa-ajanasuntoa vuonna 2024. Keski-Pohjanmaalla eniten vapaa-ajanasuntoja oli Kokkolan kaupungissa eli 2 496 vuonna 2024. Vähiten vapaa-ajanasuntoja oli Kannuksen kaupungissa eli noin 119.

Kokkolan seutukunnassa mukaan lukien Kannus oli 2 615 vapaa-ajanasuntoa. Kaustisen seutukunnassa vapaa-ajanasuntoja oli yhteensä 1681. Kaustisen seutukunnassa vapaa-ajanasuntoja oli eniten Lestijärvellä eli 467. Toholammilla vapaa-ajanasuntoja oli 139 vuonna 2024. Halsualla vapaa-ajanasuntoja oli lukumäärällisesti 222, Kaustisella 211, Perhossa 263 ja Vetelissä 379. Halsualla on melko runsaasti kesämökkejä asukasluvuun nähden.

Taulukko 16. Vapaa-ajanasuntojen lukumäärä kunnittain vuonna 2024 Keski-Pohjanmaa, seutukunnat ja kunnat. Lähde Tilastokeskus

Kesämökin sijainti kunnittain	Lukumäärä vuonna 2024 (kappaletta)
Keski-Pohjanmaan maakunta	4296
Kaustisten seutukunta	1681
Halsua	222
Kaustinen	211
Lestijärvi	467
Perho	263
Toholampi	139
Veteli	379
Kokkolan seutukunta	2615
Kannus	119
Kokkola	2496

Kokkolan kaupungin vapaa-ajanasunnnot sijoittuvat pääasiassa ranta-asemakaavojen ja ranta-osayleiskaavojen alueille (kuva 18.). Lisäksi Kanta-Kokkolan vaiheyleiskaavan alueella Perhonjokisuussa on pieni keskittymä. Kaavoista laskettuja rakentuneita rakennuspaikkoja olisi yhteensä noin 2600 ja rakentumattomia noin 340. Kokkolan kaupunkisuunnittelun laskelmissa ei ole huomioitu kyläalueilla sijaitsevia vapaa-ajanasuntoja tai siirtolapuutarhojen rakennuksia. Kokkolassa on Öjan alueella rakennettuja ja taajama-asuntoalueella loma-asuntoja yhteensä 871 kpl. Laajalla Rödsö–Kälviä–Karhin alueella loma-asuntoja on lukumäärällisesti yhteensä 909 kpl, Alaviirteenlahdella 312 kpl, Ullavanjärvellä 119 kpl, Trullevi–Harrinniemen alueella 225 kpl, Morsiussaaren alueella 57 kpl, Sananrannassa ja Perhonjokisuussa 25 kpl vapaa-ajanasuntoa.

Kuva 18. Kokkolan kaupungin vapaa-ajanasuntojen keskittymät. Lähde Kokkolan kaupunkisuunnittelun tiedoksi-antona 3.7.2025.

Keski-Pohjanmaan vapaa-ajanasukkaat arvostavat haja-asutusalueiden nopeita nettiyhteyksiä. Toivivat 4G-yhteydet tuovat haja-asutusalueen vakituisesti asuville ja vapaa-ajan asunnoissa vapaa-aikaa viettäville turvattu digitaalisten palveluasioiden hoitamiseen valtion palveluissa. Fyysiset poliisin lähipalvelut mökkiläisille tuovat turvallisuutta. Mökkikeskittymien läheisyydessä kannattaisi säilyttää esimerkiksi kansaneläilaitoksen asiointipisteet ja Kelan kiertävän viranomaisen asiointiluukku.

Tilastokeskuksen mukaan uusimpia vapaa-ajanasuntoja rakennettiin vuodesta 2020 eteenpäin eniten Kokkolan kaupunkiin eli 78 kpl, joka on 61 prosenttia vapaa-ajanasuntojen kokonaismäärästä. Toiseksi eniten Lestijärvelle eli 13 kpl. Vanhimmat vapaa-ajanasunnnot löytyvät Kokkolan kaupungista 136 kpl, jotka ovat rakennettu ennen vuotta 1920. Kokkolan kaupungin kuntarajojen sisältä on melko helppo saavuttaa yhdessä tunnissa keskustan julkiset palvelut. Esimerkiksi Lestijärveltä julkisten palveluiden saavuttavuus on vaikeampaa yhdessä tunnissa. Kaustiselta pääsee melko nopeasti Kokkolan keskustan palveluihin.

Keski-Pohjanmaan maakunnan reuna-alueilta kuten Perhosta ja Lestijärveltä ei ole mahdollista saapua Kokkolan keskustan asiointipisteisiin yhdessä tunnissa, joten tässä saavutettavuuden tavoite jää toteutumatta. Tästä syystä on tärkeää suunnitella toimintamallia saavuttaa maakunnan reuna-alueet. Keski-Pohjanmaan palvelutilauudistuksessa on tärkeää huomioida maakunnan haja-asutustaajamat varsinkin muutaman tuhannen asukkaan kunnissa, joissa tiestö on huonokuntoista ja liikenneturvallisuudeltaan heikkoa, tiesymmetria on kapeaa ja muun muassa sorkkaeläinten törmäysriski on korkea. Palveluiden siirtäminen liikkuviin ajoneuvoihin tai kuntien virastojen ja kirjastojen palvelupisteisiin on tärkeää. Kuntakeskuksien yhteispalvelupisteet voisivat olla yksi ratkaisu tarjota eri viikonpäivinä kiertävän viranomaisen vastaanottona. Pop Up-palveluajoneuvo-toteutus voisi tuoda helpotusta palveluiden saavutettavuudelle maakunnan rajakuntien alueisiin.

Kaustisen kunnan arvion mukaan vapaa-ajan rakennuksia on 233 kpl rakennustietojärjestelmän tietojen mukaan vuonna 2025. Todellinen luku on hieman pienempi, kun katsotaan rakennuspaikkaa kokonaisuutena. Tällöin Kaustisten kunta arvioi tarkemmaksi lukumääräksi noin 200-220 kappaletta

vapaa-ajanrakennusta. Kaustisen loma-asutus sijoittuu pääosin Perhonjoen varrelle, Vissaveden tekojärvelle, Tastulan järvelle, Nuolisen järvelle ja Isojärven Kaustisen kuntarajan puolelle.

3.5. Keski-Pohjanmaan vientialat ja tärkeät alojen työllistäjät

Keski-Pohjanmaan kansainväliselle viennille on olennaista saavutettavat asiointimatkat digi- ja väestötietoviraston palveluihin. Keski-Pohjanmaalla on runsaasti veneenvalmistusta, joka tuo teollisuuden työpaikkoja esimerkkinä Kewatec AluBoat, joka on solminut Puolan valtion kanssa 25 miljoonan arvoisesta pelastusvenekaupasta syksyllä 2025². Kansainväliseen vientiin suunnatut tuotteet kuten em. veneiden vienti edellyttää sujuvia ja konkreettisia palveluita kuten asianmukaisten asiakirjojen laatimista tarvittavien leimoineen.

Keski-Pohjanmaalla maatalous ja ruuantuotanto ovat tärkeitä työllistäjiä ja aloja, jotka edellyttävät osaavaa työvoimaa. Keski-Pohjanmaalle myönnettiin ELYn antaman arvion mukaan reilu 54 miljoonaa euroa tukea alueen maatalouteen EU:lta ja kansallisista rahoituskanavista vuonna 2024. Maatilat ovat voineet kehittää tuotantoaan, investoida tuotantotiloihin ja hyödyntää alueen yrityksiä sekä välillisesti myös lisätä työvoimaa³. Keski-Pohjanmaalla on myös metsätaloutta ja markkinat puutuotteiden jalostamiseen sekä vientiin ulkomaille. Alueella on runsaasti eri vaiheissa olevia tuulivoimaja aurinkovoimahankkeita ja joitain em. hybriditoteutuksia sekä vihreän sähköntuotannon hankkeita. Keski-Pohjanmaalla on aktiivista kaivostoimintaa ja tehtaita, jossa kaivannaisia jalostetaan erilaisiksi tuotteiksi vientiin maailmalle.

Kokkola on kaupan maakuntakeskus ja eri kaupungissa sijaitsee eri koulutusorganisaatioiden toimipisteitä. Kokkolan satama on Keski-Pohjanmaan logistiikan solmukohta, jossa käsitellään ja varastoidaan runsaasti konttitavaraa, nestemäisiä polttoaineita. Sataman laivakäyntejä on keskimäärin noin 600/ vuosi. Kokkolan viennin arvo on keskimäärin 37 000 € vuosi. Kokkolassa käy työssä noin 21500 ihmistä ja Kokkolaan pendelöi noin 3800 ihmistä. Suuri työpaikkojen keskittymä on Kokkola Industrial Park, jossa on kolme satamaa, kemianteollisuutta, alumiinin valmistusta, vihreää siirtymää tukevia pilotteja ja lannoitteellisuutta. Tämä alue työllistää 2 400 henkilöä⁴.

Alueen bioenergian tuotanto tuo työpaikkoja ja nopeuttaa maakunnan vihreätä siirtymää. Keski-Pohjanmaan akkuklusteri on kehittymässä, joka lisää maakunnan työpaikkojen omavaraisuutta. Kruunuportin teollisuusalue tuo uusia työpaikkoja ja houkuttelee Keski-Pohjanmaalle huipputaajia, jossa on suunnitteilla merkittävä vähähiilisen alumiinin valmistuksen suurinvestointi eli Arctial-alumiinitehdas. Tämän alumiinitehtaan on arvioitu tuovan alueelle 1500 työpaikkaa⁵. Kokkolassa akkuteollisuuteen investoivat Keliber, Umicore ja Jervois Finland Oy. Myös Boliden on vakiinnuttanut toimintaansa alueen sinkintuotannossa⁶. Kokkolassa uutena ja merkittävänä biojalostusinnovaationa on aloittanut kiertotalousyritys Origin by Ocean yhdessä CABBin yhteistyössä⁷. Kesällä 2025

² [Kokkolalainen venevalmistaja Kewatec sai ison tilauksen Puolasta – ”Tutkailemme Etelä-Amerikkaa ja Afrikkaa” | Keski-Pohjanmaa | Yle](#)

³ [Pohjanmaalle ja Keski-Pohjanmaalle myönnettiin viime vuonna 164 miljoonaa euroa maataloustukia | Pohjanmaa | Yle](#)

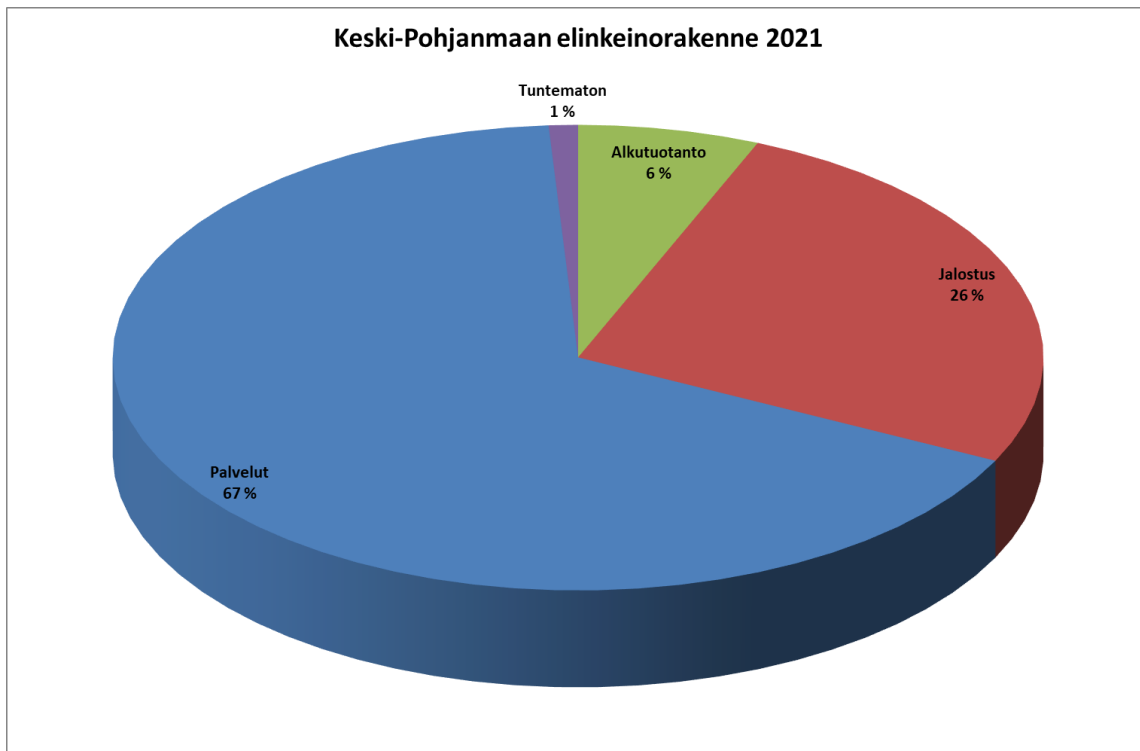
⁴ Kokkola Industrial Park <https://www.kip.fi/>

⁵ YLE 30.4.2025 [Alumiinitehdasprojekti Arctial etenee rivakkaa tahtia Kokkolan seudulla – yva-selostus valmiiksi vuoden loppuun mennessä | Keski-Pohjanmaa | Yle](#)

⁶ <https://yle.fi/a/74-20183694>

⁷ <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/5878d61a-f310-4f89-9f5c-cae0200fa665>

maakunnassa on herännyt tahtotilaa myös puolustusteollisuuden vahvistamiseen alueella eli jo olemassa olevan mutta myös uusien investointien suunnitteluun⁸.

Kuvio 1. Keskipohjanmaan elinkeinorakenne 2021. Tilastokeskus 2021.

9

Tilastokeskuksen (2021) mukaan palveluelinkeinot olivat suurin työllistäjä Keski-Pohjanmaalla eli noin 67 prosenttia. Toiseksi eniten on ollut jalostuksen työpaikkoja 26 prosenttia. Alkutuotanto on työllistänyt noin 6 prosenttia. Tuntemattomiksi elinkeinoksi luokiteltuja oli noin 1 prosentti.

Keski-Pohjanmaalla on vahva kaupanalan työpaikkajakauma. Keski-Pohjanmaan teollisesta veto-voimasta ja toimivista suurinvestoinnista kertoo suuri jalostuksen osuus työpaikoista. Keski-Pohjanmaalla on myös paljon elintarvikealan työpaikkoja esimerkiksi panimoalan suuri työllistäjä Finn Spring Oy. Keski-Pohjanmaalla on myös erikoistunutta metalliteollisuutta. Suomessa palvelusektori on useissa suurissa kaupungeissa suurin työnantaja ja sisältää julkisen sektorin työnantajia. Näistä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on suuri työllistäjä. Myös rakentamisen alalta merkittävä työllistäjä on Kannustalo Kannuksessa.

Olennaista on harvaan asutuilla maatalousalueilla kehittää palveluverkon infrastruktuuria, nopeita laajakaistayhteyksiä, perintökulttuuri- ja luontomatkailun arvoja, jotta liikenneyhteydet palvelukeskitymiin kehittyvät. Mökkipaikkakuntien vapaa-ajanasukkaille voi olla tiehoitokuntien metsäteiden perusylläpito ja talvikunnossapito erityisen tärkeää palveluiden saatavuuden kannalta.

⁸ <https://www.keskipohjanmaa.fi/artikkeli/puolustusministeri-antti-hakkanen-alueen-yritysten-kanssa-pyorean-poydan-keskustelussa-keski-pohja>

⁹ KASEK:in tilastokoonti, Tilastokeskus 2021. Viitattu 26.8.2025

3.6. Muut väestöön liittyvät muutostrendien vaikutus palvelutarpeeseen

Väestö ikääntyminen edellyttää asiakaspalvelun säilymistä ja ikääntyvien digitaalisten palveluiden opastamista. Digitaalisten palveluiden saatavuutta edistävät palveluiden saavutettavuus, helppo-käyttöisyys ja asiakkaiden osallistaminen kehitysprosessiin. THL:n (Sotkanet) tilastojen mukaan hyvinvointialueen sähköisen palveluiden käytössä on koettu esteitä tai huolia liittyen sähköisten palveluiden käyttämiseen vuonna 2024, toki nämä ovat hieman vähenneet vuodesta 2022. THL:n mukaan näitä tuloksia voidaan hyödyntää palveluiden ja tasa-arvoisten asiointiedellytysten kehittämisessä sekä strategisten tavoitteiden laatimisen vahvistamisessa. THL:n indikaattori tuottaa tietoa sähköisen asioinnin esteistä sekä huolista. Alla lainaus THL:n SotkaNetin indikaattorikuvauksesta¹⁰:

“THL:n indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden 20-64-vuotiaista, jotka ovat kokeneet esteitä tai huolia sähköisten palvelujen käyttämisessä. Kysymyksenä on ollut "Mitä mieltä olet seuraavista sähköisiä palveluita koskevista väittämistä?".

Kysymyspatterissa on esitetty seuraavat vastausvaihtoehdot:

- a) henkilökohtaista tapaamista ei voi korvata sähköisellä yhteydenotolla,
- b) tarvitsemani sähköiset palvelut eivät ole esteettömiä minulle esim. näkövamman vuoksi
- c) tarvitsemiä palveluita ei ole saatavilla sähköisesti
- d) minua huolestuttaa henkilökohtaisten tietojeni turvallisuus
- e) tietoliikenneyhteydet ovat liian heikot alueellani
- f) tarvitsen opastusta sosiaali- ja terveydenhuollon verkkopalveluiden käyttöön

Vastausvaihtoehtoina esitettiin: 1) täysin samaa mieltä, 2) jokseenkin samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) jokseenkin eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Alla olevassa taulukossa on koonti niiden osuudesta, jotka ovat vastanneet yhteen tai useampaan väittämään vaihtoehdolla “Täysin samaa mieltä” tai “jokseenkin samaa mieltä”.

Indikaattori /Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	2022	2024
Kokenut esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytöstä, % 20-64 –vuotiaat (ind. 5542)	78,5 %	76,4 %
Kokenut esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytöstä, % 65 –vuotta täyttäneet (ind. 5543)	93,3 %	89,7 %
Kokenut esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytöstä, % 75 –vuotta täyttäneet (ind. 5544)	94,2 %	93,2 %
Kokenut esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytöstä, % matala koulutus (ind. 5547)	84,1 %	85,0 %
Kokenut esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytöstä, % keskitason koulutus (ind. 5545)	81,4	77,9
Kokenut esteitä ja huolia sähköisten palveluiden käytöstä, % korkea koulutus (ind. 5546)	82,6 %	74,9 %

¹⁰ <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/metadata/indicators/5542>

Taulukko 19. Kokemus esteistä ja sähköisten palveluiden käytöstä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella 2022 ja 2025. Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki, THL 2005-2025

Tuloksista voi päätellä, että sähköisten palveluiden esteitä tai huolia kokeneiden prosenttiosuudet ovat korkeita eri ikäisillä, etenkin 75-vuotta täyttäneillä sekä matalan koulutuksen omaavilla (taulukko 19). THL:n mukaan tuloksista ei ole mahdollista päätellä, onko jokin yllä mainituista asioista estänyt sähköisten palveluiden käytön kokonaan vai onko käyttö jatkunut esteen kokemisesta huolimatta.

THL toteaa, että sähköisissä palveluissa asiakaslähtöisyyden huomioiminen on erityisen tärkeää, sillä väestön mahdollisuudet palveluiden käyttöön vaihtelevat esimerkiksi laitteiden ja osaamisen suhteen. Myös maahanmuuton lisääntymisen edistämiseksi tarvitaan saavutettavia julkisia palveluita ja etäpalvelupisteitä, jotta palvelut olisivat saatavilla jopa ilman henkilökohtaista tietokonetta ja verkkoyhteyttä.

Saavutettavat, liikennejärjestelmään optimaalisesti sijoittuvat julkiset palvelut lisäävät Keski-Pohjanmaan pito- ja vetovoimaa. Liikenteen digitalisaation kasvu edistää julkisen sektorin henkilöstön liikkuvuutta maakunnan sisällä. Kokkolan rooli julkisten palveluiden tarjoajana ja työskentelypaikkana tulee säilymään vuoteen 2040. Keski-Pohjanmaan työllisyyden lisääntymiseen vaikuttaa suunnitellut ja toteutuvat suurteollisuushankkeet, kaivosklusterin positiivinen kehitysnäkymä ja vihreiden investointien voimakas kasvu. Kaivosklusterin voimistuminen edistää liikennejärjestelmien välityskykyä ja kaksoiskäyttöisyyttä, jolloin keskipohjalaiset kuntalaiset, elinkeinoelämä ja julkisella sektorilla työskentelevät hyötyvät suuresta Keski-Pohjanmaan investointipotentiaalista sekä osaavan työvoiman virtaamisesta maakuntaan. Keski-Pohjanmaan liikenneverkon sijaintiin vaikuttaa laaja maatalouden ja metsäteollisuuden maankäyttö.

Väestön työllistyminen ja uusien työpaikkojen syntyminen on yhteydessä pienien kuntien väestönkehitykseen sekä työikäisen väestön muuttoliike maaseudulta keskuksiin ja taajamakeskuksiin. Pieni väkiluku ei tarkoita niukkaa kuntaa luonnonvaroiltaan tai raaka-ainevaroiltaan. Maaseudun kehitykseen ja pitovoimaan vaikuttaa suuresti digitalisaation hyödyntäminen sekä alkutuotantoa edistävät teknologiset hankkeet. Useissa pienissä kunnissa on haastavaa saada maatalouden tai yritystoiminnan jatkajia. Tärkeää on maaseudun vetovoiman, kattavan harrastustoiminnan ja yhteisöllisyyden lisääminen, joka auttaa juurruttamaan ja kasvattamaan harvaan asuttujen alueiden veto- sekä pitovoimaa houkuttelemalla uusia asukkaita kuten lapsiperheitä. Maaseudun paluumuuttoon tulee kiinnittää huomiota. Suuri haaste maaseutuvaltaisilla alueilla on väestön ikääntyminen ja niukat talouden resurssit kiinteistöjen kunnostamiseen ja ekologisten ajoneuvojen hankkimiselle, jotka lisäävät nopeasti kehittyvien kaupunkien ja ydinmaaseudun epätasa-arvoisuutta sekä hidastavat julkisten palveluiden saavutettavuutta. Riittävä tieto julkisten digipalveluiden saannista voi edistää vanhenevan väestön mielenterveyttä ja hyvinvointia. Maaseudun elinkeinon kasvua voi auttaa tietotyöpaikkojen ja älymaatalouden lisääminen. Tutkimusten mukaan elinvoimaisia yrittäjämönteisiä maaseutuyhteisöjä löytyy etenkin Länsi-Suomesta ja rannikkokunnista. Maaseudulla maanpuolustuksen korostunut merkitys voi lisätä ampumaratojen käyttöä ja lisätä pk-yrittäjyyttä puolustusteollisuudessa.

Maaseutupitäjissä vapaaehtois- ja järjestötoiminnalla on suuri merkitys, joka lisää maaseudun elinvoimaa, johon olisi hyvä saada mukaan sekä ikääntyvää että nuorta väestöä. Haastavaa on ylläpitää koulutuspaikkaverkkoa ja lisätä koulutuspaikkoja maaseudulle. Haja-asutusalueiden maataloudessa kannattaisi kehittää jalostusliiketoimintaa ja -yrittäjyyttä. Tärkeää on huomioida jatkossa Covid-19-pandemian vaikutukset maatalouden yritystoiminnan heikkenemiseen. Keski-Pohjanmaan maaseudun elinvoiman kasvuun on toki saattanut vaikuttaa monipaikkaisen ja etätyön lisääntyminen useilla aloilla.

Julkisen palveluverkon karsimisella on ollut suuria vaikutuksia maaseudun ikääntyneen väestön palvelutason heikentymiseen, vaikka palveluiden digitaalisuuden kasvu on ollut nopeaa. Konkreettinen esimerkki palveluiden heikentymisestä on valokuvaamon, poliisin palvelupisteen, pankkipalvelukonttorin ja liikennöitsijäpalveluiden häviäminen maaseutupitäjän kirkonkylältä. Maaseutupalvelut voivat lisätä maaseudun turvallisuutta kylissä, taajamissa ja kirkonkylissä autioitumista vastaan. Harrastusmahdollisuuksien lisääminen, liikuntapaikkojen kehittäminen ja luontoreittien lisääminen voivat edistää asukkaiden liikuntamahdollisuuksia.

Digitaalisten palveluiden lisäämiselle on olennaista maaseutualueiden valokuitu- ja mobiiliverkkoyhteyksien kattavuuden laajentaminen sekä verkon katvealueiden tasa-arvoinen parantaminen asutuskeskittymien ulkopuolella maakunnan raja-alueilta, joissa tunnin saavutettavuustavoite ei täyty, jotta julkisten etäpalveluiden käyttö on mutkatonta. Digiyhteyksien ja nopeiden verkkoyhteyksien lisääminen vähentää kaupunki- ja maaseutualueiden polarisaatiota.

4. Valtion palvelutuotanto

Luvussa 4 käsitellään kesällä 2025 työstettyjä valtion palvelu- ja toimitilaverkon virastojen aukioloaikoja, sijaintiosoitteita ja palveluiden yleispiirteistä valikoimaa. Alaluvussa 4.1 käsitellään esikyselyn tuloksia nykytilan kuvauksista Keski-Pohjanmaan palvelutuotannosta. Palvelutuotannon asiakasystävällisyyttä lisää saavutettava sijainti, monipuolisuus, hybridirakenne ja edellytykset digiasiointiin.

4.1. Esikysely maakunnan alueella sijaitseville asiointipisteille ja niissä mukana oleille valtion palveluntuottajille, palveluvalikoimasta ja asiointimääristä

Kyselyyn valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksesta 2030 ja tähän vastasi kymmenen toimijaa (20.8.2025 mennessä) eli Maanmittauslaitos, Kela, Verovirasto, Digi- ja väestötietovirasto DVV, Ulosottolaitos, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Kokkolan toimipiste, Rikosseuraamuslaitos (RISE), Kannuksen kaupunki, Kaustisen kunta, Pohjanmaan poliisilaitos ja oikeuslaitos.

Kyselyn avovastauksessa todetaan palveluiden järjestämisen johtopäätöksenä, että suurin osa nykyisestä asiakaspalvelusta hoituu puhelimella ja verkkoasioinnin kautta. Poikkeuksena on henkilökohtaista asiointia vaativat poliisin ja rikosseuraamuslaitoksen palvelut. Kyselyn vastauksissa näkyi palveluiden nykyinen sijoittuminen Kokkolaan ja melko niukka palveluverkko fyysiselle käyntiasioinnille. Kun kartoitettiin monipalvelubussin kaltaista palvelutarvetta, jossa tarjotaan kiertävää palvelua (valtion laajat palvelut tietyssä päivänä tietyllä paikkakunnalla) vastauksista erottautui suurimpina huolina henkilökunnan koulutuksen/osaamisen riittävyys monipalveluun, tietosuoja, yksityisyyden suoja sekä kustannustehokkuus. Muut huolenaiheet liittyivät kustannusten jakautumiseen eri organisaatioiden kesken ja asiakaspalvelun tasoon ja tehokkuuteen esim. määräajoissa pysymiseen.

Palvelu- ja toimiverkkouudistuksessa toivottiin huomioitavan oikea palvelutarpeen mitoitus kustannustehokkaasti (asiointitarpeet on huomioitu), itseohjautuvan digi- ja etäasioinnin (puhelin ja muut sähköiset palvelut) sujuminen ja käyntiasioinnissa julkinen liikenne, tietoturvan säilyminen esimerkiksi palvelubusseissa. Lisäksi tietoa, tietojohtamista ja faktapohjaista päätöksentekoa toivottiin lisää. Esimerkiksi rikosseuraamuslaitoksen asiointikäyntejä tehdään muiden palvelutarjoajien tiloissa kuten kunnanvirastoissa, kirjastossa, Pajalan perhe- ja sosiaalikeskuksessa ja Kannuksen aluepoliklinikalla.

Useat erikoistuneet palvelutarpeet voidaan hoitaa maakuntakeskuksessa Kokkolassa. Kuitenkin kuntien monipalvelupisteet saavat kannatusta, jossa ”yhdelta luukulta” saa tietoa ja lomakkeita useilta palvelun tarjoajilta. Toisaalta tärkeää on saada strateginen palveluiden kehittäminen jatkuvaksi arvoksi sekä resursseja henkilöstön koulukseen monipalveluympäristössä. Toimitilojen yhteiskäytäntötilat voivat tuoda säästöjä moniorganisaatiolliselle asiakaspalvelulle. Toisaalta jotkin julkisen palveluiden järjestäjät palvelevat asiakkaita virastojen ulkopuolella. Suuria yleisötapahtumia voidaan järjestää valtion virastojen auditorioiden ulkopuolella kuten konserttisaleissa ja urheilutalojen monitoimitaloissa.

4.2. Julkisten palveluiden sopimusten kuvaukset ovat koostettu ASTI-taulukkoon

ASTI-raportin mukaan Keski-Pohjanmaalla ei ole voimassa olevia sopimuksia Kokkolassa, Lestijärvellä, Toholammilla tai Vetelissä liittyen asiointipisteisiin. Kaustisen kunnan asiointipalvelut ovat monipuolisia. Halsuan kunnalla, Kaustisen kunnalla ja Perhon kunnalla on Kelan kanssa sopimus palveluiden järjestämisestä. Verohallinnon lähipalveluita saa Kaustisen kunnasta ja Kannuksen kaupungista. Johtopäätöksenä todetaan, että lähipalvelut on tärkeitä taata erityistä tukea tarvitseville ja haavoittuvilla ryhmille, joilla ei ole mahdollisuuksia matkustaa hoitamaan julkisia palveluita Kokkolaan. Maakunnan reuna-alueiden palvelut hyödyttävät kasvavaa senioriväestöä, ajokortittomia, maahanmuuttajia ja pienituloisia kuntalaisia.

Taulukko 17. ASTI-raportti ja palveluvalikoima Keski-Pohjanmaalla

Sijaintikunta	Halsua
Asiointipisteen nimi	Halsuan asiointipiste
Sopimuksen nimi	Halsuan kunta, Kela, 2018/06 - Sopimus yhteispalvelusta
Palvelu-valikoiman nimi	Kela tuotanto 1
Katuosoite	Kauppiensitie 5
Palveluvalikoima asiointipisteessä	Halsuan asiointipiste sijaitsee kunnanvirastolla. Asiointipisteessä tarjotaan Kelan avustavaa asiakaspalvelua, yleistä neuvontaa, Kelan lomakkeita ja apua niiden täyttämiseen. Asiointipisteeseen voi palauttaa Kelan hakemukset ja liitteet. Asiointipisteessä on asiakaspääte, joka on käytettävissä Kelan verkkoasiointiin itsenäisesti tai opastetusti. Tarvittaessa opastetaan varaamaan aika Kelan puhelinpalveluun. Asiointipisteessä on mahdollisuus myös etäpalveluun, jossa Kelan palveluasiantuntija neuvoo asiakasta kuvayhteyden välityksellä. Asiointipisteessä toteutetaan neuvontaa ja opastusta kunnasta ja kunnan tarjoamista palveluista.
Sijaintikunta	Kannus
Asiointipisteen nimi	Kannuksen asiointipiste
Sopimuksen nimi	Kannuksen kaupunki, Verohallinto, 2023/01 - Sopimus yhteispalvelusta
Palveluvalikoiman nimi	Rekisterin-siirto-vakiopalveluvalikoima-Verohallinto
Katuosoite	Asematie 1
Palveluvalikoima asiointipisteessä	Asiointipisteessä tarjotaan julkishallinnon palveluja keskitetysti yhdestä paikasta. Kannuksen asiointipisteessä on kaupungin omien palvelujen lisäksi saatavilla verohallinnon palveluja. Asiointipisteen palvelut sisältävät asiakirjojen vastaanottamista ja luovuttamista, asioiden vireillepanoon ja käsittelyyn liittyvää neuvontaa sekä sähköisten palvelujen käytön tukemista. Asiointipisteessä on asiakaspääte viranomaisten sähköisten palvelujen käyttöä varten. Käytössä opastetaan tarvittaessa. Kannuksen palvelupisteellä tarjotaan kaupungin palveluina, yleistä neuvontaa, asiakirjojen ja hakemusten vastaanottoa, kopiointipalvelua, kokoustilojen varauksia, ilmoitustaulun hoitoa, esitteiden, oppaiden ja lomakkeiden jakamista, kassapalveluita, julkaisujen myyntiä, matkailuneuvontaa ja esitteiden jakamista.

	Palvelupisteiden verohallinnon palvelut sisältävät sähköisessä muodossa olevien lomakkeiden, verotusohjeiden ja informaation (www.vero.fi) jakeluun liittyviä tehtäviä. Lisäksi toteutetaan itsepalveluperiaatteella toteuttavien sähköisten vuorovaikutteisten palvelujen käyttöön opastamista ja neuvontaa koskevia palveluita kuten verokortti verkossa -palvelut, pientyönantajien maksupalvelujärjestelmää (palkka.fi) ja (-lomake.fi). Verohallinnon palveluissa voi palauttaa esitetyt veroilmoitukseen tehtävät korjaukset palauttamisen sähköisesti, ilmoittaa tietoja yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ:n, tarjotaan sähköisten palveluiden käyttöön opastamista. Kuitenkaan yhteispalvelupisteessä ei anneta veroneuvontaa
Sijaintikunta	Kaustinen
Asiointipisteen nimi	Kaustisen asiointipiste
Sopimuksen nimi	Kaustisen kunta, Verohallinto, 2022/01 - Sopimus yhteispalvelusta
Palvelu-valikoiman nimi	Rekisterin-siirto-vakiopalveluvalikoima-Verohallinto
Katuosoite	Kappelintie 13
Palveluvalikoima asiointipisteessä (*) ja (**)	Asiointipisteessä saat yleisluontoista neuvontaa ja opastusta Kelan, työllisyyspalveluiden, Digi- ja väestötietoviraston sekä Veron palveluihin kunnan palveluneuvojalta. Asiointipisteessä on asiakaspääte verkkoasiointia ja Kelan etäpalveluasiointia varten, joiden käytössä myös tarvittaessa opastetaan asiakasta. Lisäksi asiakkailta on mahdollisuus saada lomakkeita sekä jättää asiakirjoja asiointipisteeseen. Asiointipisteessä saat Kelan avustavaa asiakaspalvelua, yleistä neuvontaa, Kelan lomakkeita ja apua niiden täyttämiseen. Asiointipisteeseen voi palauttaa Kelan hakemukset ja liitteet asiointipisteeseen. Asiointipisteessä on asiakaspääte, joka on käytettävissä Kelan verkkoasiointiin itsenäisesti tai opastetusti. Asiointipisteessä tarjotaan opastusta varaamaan aika Kelan puhelinpalveluun. Asiointipisteissä on mahdollisuus myös etäpalveluun, jossa Kelan palveluasiantuntija neuvoa asiakasta kuvayhteyden välityksellä. Asiakkaita pyydetään asiointia varten varaamaan mukaan henkilöllisyystodistus sekä verkkoasiointissa tarvittavat tunnukset.
Sijaintikunta	Kaustinen
Asiointipisteen nimi	Kaustisen asiointipiste
Sopimuksen nimi	Kaustisen kunta, Länsi-Suomen maistraatti, 2018/07 - Sopimus yhteispalvelusta
Palvelu-valikoiman nimi	Länsi-Suomen MTI 20180625 v001
Palveluvalikoima asiointipisteessä	kts. edellä (*)
Sijaintikunta	Kaustinen
Asiointipisteen nimi	Kaustisen asiointipiste
Sopimuksen nimi	Kaustisen kunta, Kela, 2025/01 - Sopimus yhteispalvelusta
Palveluvalikoiman nimi	Kela tuotanto 1

Palveluvalikoima asiointipisteessä	Kts. edellä (**)
Sijaintikunta	Perho
Asiointipisteen nimi	Perhon kunnan asiointipiste
Sopimuksen nimi	Perhon kunta, Kela, 2022/09 - Sopimus yhteispalvelusta
Palveluvalikoiman nimi	Kela tuotanto 1
Katuosoite	Keskustie 2
Palveluvalikoima asiointipisteessä	Asiointipisteessä saa Kelan avustavaa asiakaspalvelua, yleistä neuvontaa, Kelan lomakkeita ja apua niiden täyttämiseen. Asiakkaat voivat myös palauttaa Kelan hakemukset ja liitteet asiointipisteeseen. Asiointipisteen asiakaspääte on käytettävissä Kelan verkkoasiointiin itsenäisesti tai opastetusti. Asiointipisteessä tarvittaessa opastetaan varaamaan aika Kelan puhelinpalveluun ja on mahdollisuus myös etäpalveluun, jossa Kelan palveluasiantuntija neuvoo asiakasta kuvayhteyden välityksellä.

4.3. Valtion palveluntuottajien toimipaikat/-pisteet ja niiden aukioloajat

Taulukon 18. tiedot ovat koostettu verkkosivuilta ja Suomi-pisteen kuvauksista kesän ja syksyn 2025 aikana. Palveluaikoihin voi tulla vuosittaista muutosta, joka on sidoksissa ruuhkahuippuihin sekä virastojen kesälomakauteen. Osa palveluista toteutetaan ajanvarauksella, jos käyntimäärät ovat rajallisia.

Taulukko 18. Maakunnan palveluntarjoajat ja käynti-/etäasiakaspalvelun aukioloajat. Lähde: Tietopyyntö toimijoille 2025.

Kaupunki/kunta ja palveluntarjoaja	Katuosoite	Toimipaikkojen/-pisteiden aukioloajat
Kokkola		
1. ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus	Ahjokuja 4	ei asiakaspalvelua
2. ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus	Kaarlelankatu 27	ei asiakaspalvelua
3. ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus	Pitkänsillankatu 15	klo 8–16.15. asiakas- ja aulapalvelu avoinna ma-to klo 9-15.
4. Digi- ja väestötietovirasto	Kaarlelankatu 27	1.7. alkaen ke 9–12. 1.9. alkaen lisäksi pe etäpalvelu. 1.12.2025 alkaen vain etäpalvelu.
5. Digi- ja väestötietovirasto	Teknologiankatu 7	ei asiakaspalvelua
6. Maanmittauslaitos	Kaarlelankatu 27	to 9–16.15, pe ajanvarauksella
7. Rikosseuraamuslaitos	Kaarlelankatu 27	ajanvarauksella

8. Verohallinto	Kaarlelankatu 27	avoinna 1.1.2025 alkaen vain ajanvarauksella etäpalveluna pe 9–12
9. Poliisi	Kaarlelankatu 74	8–16.15
10. Ulosottolaitos	Kaarlelankatu 74	ti ja to 91–2
11. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, AVI	Pitkänsillankatu 15	ei asiakaspalvelua
12. Kela	Torikatu 16	ma-ke 12–15.30
13. Oikeuspalveluvirasto	Vaasankatu 6	ma – pe 9.00–15.00, aika varattava etukäteen
Kannus		
14. Poliisi	Asematie 1	ei asiakaspalvelua
Kaustinen		
15. Poliisi	Pajalantie 3	8–16.15
Veteli		
16. ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus	Puukorventie 2	ei asiakaspalvelua
17. ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus	Tekojärventie	ei asiakaspalvelua

Kokkolan kaupunki (tietoja täydennetty verkkosivuilta)

ELY-keskuksen toimipaikka, Kokkola

Käyntiosoite on Pitkänsillankatu 15. Keski-Pohjanmaan ELY-keskuksen toiminta-alue kattaa Halsuan, Kannuksen, Kaustisen, Kokkolan, Lestijärven, Perhon, Toholammin ja Vetelin kunnat/kaupungit. Palveluajat maanantaista perjantaihin kello 8-16.15. Asiakas- ja aulapalvelu on avoinna maanantaista torstaihin kello 9-15.

Pohjanmaan ELY-keskuksen mukaan käyntiasiointia on hyvin vähän. Nykyiset toimistotilat Kokkolassa ovat riittävät.

Maanmittauslaitoksen palvelupiste, Kokkola

Palvelupiste sijaitsee osoitteessa Kaarlelankatu 27 ja avoinna torstaisin palvelu avoinna kello 9–16.15. ja perjantaisin ajanvarauksella.

Pohjanmaan käräjäoikeuden Kokkolan kanslia

Kokkolan toimipiste sijaitsee osoitteessa Vaatturinkatu 24 Kokkola. Varattava asiointiaika. Aukioloajat ovat maanantaista keskiviikkoon kello 9:00–12:00.

Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimisto, Kokkola

Kokkolan toimipaikka sijaitsee osoitteessa Vaasantie 6 C. Oikeusaputoimisto on auki kaikkina arkipäivinä maanantaista perjantaihin kello 09.00–15.00 ajanvarauksella.

Digi- ja väestötietovirasto, Kokkola

Digi- ja väestötietoviraston käyntiosoite sijaitsee Kaarlelankatu 27 Kokkolassa. Digi- ja väestötietovirasto palvelee valtakunnallisesti, pääosin verkossa ja puhelimitse. Vain tietyt asiat vaativat käyntiä

palvelupaikassa. Voi asioida itselle sopivimmassa palvelupaikassa alueesta riippumatta ja jättää asiakirjoja viraston postilaatikkoon.

Kokkolan palvelupaikka on avoinna ajan varanneille keskiviikkona 9.00–16.00. Vapaat ajat voi varata verkkosivuilta dvv.fi/ajanvaraus. Voi myös varata ajan palveluihin, jotka vaativat henkilökohtaista käyntiä. Muissa asioissa palvelu verkossa tai puhelinpalvelussa. Ilman ajanvarausta vuoroja on rajoitettu määrä ja jonot voivat olla pitkiä. Ei voida taata, että pääsee hoitamaan asiaa jonottaen. Avoinna myös ilman ajanvarausta keskiviikkona 9.00–12.00, jolloin voi saada palvelupaikasta neuvontaa ja jättää asiakirjoja. Asiakirjat voit lähettää myös postitse.

Kokkolassa DVV:n käyntiasiakaspalvelu päättyy ja se korvataan 1.12.2025 alkaen etäpalvelulla.

Verohallinnon palvelupiste, Kokkola

Kokkolan Veroviraston toimipaikka sijaitsee osoitteessa Kaarlelankatu 27. Palvelua vain ajanvarauksella. Palvelupisteessä asiakasneuvoja neuvoo kuvayhteyden välityksellä etäpalveluna ajanvarauksella perjantaisin 9.00–12.00. Valtakunnallinen verohallinnon puhelinpalvelu palvelee maanantaista perjantaihin kello 9–16.

Asiakirjat voi jättää mihin tahansa Verohallinnon palvelupisteeseen (vain palvelupisteiden aukioloaikana). Lomakkeet palautettava postitse. Jokaisella Verohallinnon lomakkeella on kerrottu osoite, jonne kyseinen lomake postitetaan. Kaikki Verohallintoon saapuvat lomakkeet digitoidaan keskiteysti, ja postitettuina ne menevät suoraan oikeaan osoitteeseen.

Kelan päätoimipaikka Kokkolassa

Palvelupiste sijaitsee osoitteessa Torikatu 16. KELA palvelee maanantaina, tiistaina ja keskiviikkona kello 12–15:30. Kokkolan Kelan asiointipiste palvelee 1.6.2025 - 30.9.2025 välisenä aikana tiistaisin ja keskiviikkoisin kello 12–15:30. Kelan toimipisteessä on läsnä omat työntekijät jonotusperiaatteella.

Kaustisella kunnan asiointipiste sijaitsee Kappelintie 13, joka on avoinna maanantaista torstaihin kello 9-12. Halsualla sijaitsee asiointipiste samoin Perhossa.

Kokkolan poliisiasema

Poliisiasema sijaitsee osoitteessa Kaarlelankatu 74. Poliisiaseman aukioloajat ovat maanantaista perjantaihin kello 8–16. Aseen esittäminen Kokkolan poliisiasemalla torstaisin (lukuun ottamatta kuu-kauden ensimmäistä torstaita), vain ajanvarauksella. Asehaastattelut toteutetaan vain virkailijan varamana.

Rikosseuraamuslaitos, Kokkola

Rikosseuraamuslaitoksen Väli-Suomen yhdyskuntaseuraamustoimiston Kokkolan toimipaikka sijaitsee osoitteessa Kaarlelankatu 27 D. Asiointi Rikosseuraamuslaitoksen toimistolla edellyttää ajan varaamista. Rikosseuraamuslaitoksen Kokkolan toimiston toimialueeseen kuuluvat Halsua, Kannus, Kaustinen, Kokkola, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli.

Rikosseuraamuslaitoksen työntekijät tapaavat asiakkaita myös kuntien, hyvinvointialueen ja yhteistyökumppaneiden tiloissa mm. seuraavissa pakoissa; Perhon toimitilassa, Kaustisen Pajalan Perhe- ja sosiaalikeskus, Kannuksen aluepoliklinikka, Toholammin, Vetelin, Lestijärven, Halsuan ja Kälviän kunnantaloilla sekä Lohtajan kirjastossa.

Kaustisen kunta

Kaustisen kunnan asiointipiste on avoinna maanantaista torstaihin kello 9.00–12.00 osoitteessa Kappelintie 13. Perjantaisin asiointipiste on suljettuna. Kaustisen asiointipisteessä (vuodesta 2022) saa kunnan työntekijän yleisluontoista neuvontaa ja opastusta Kelan, vero-, digi- ja väestötietoviraston palveluihin. Myös työllisyysalueen palvelut löytyvät asiointipisteestä. Asiakkaila on mahdollisuus saada asiointipisteeltä lomakkeita sekä jättää sinne asiakirjoja eteenpäin toimitettavaksi.

Asiointipisteessä on asiakaspääte verkko- ja etäpalveluasointia varten ja tähän saa tarvittaessa opastusta. Kaustisten asiointipisteen sisäänkäynnin ohessa on postilaatikko Kelaan ja työllisyysalueelle osoitettua postia varten. Postin voi asiointipisteen aukioloaikana tuoda myös suoraan asiointipisteeseen, jossa posti leimataan, ja välitetään eteenpäin oikealle taholle saman päivän aikana. Postilaatikko tyhjennetään joka arkipäivä huomioiden poikkeukset kunnanviraston sulkuaikoina ja viikonloppuna jätettyyn postiin Kaustisten kunta merkitsee edellisen perjantain saapumispäivämäärän.

Kaustisen poliisin toimipiste os. Pajalantie 1. kuuluu Pohjanmaan poliisilaitokseen. Lupapalvelua vain ajanvarauksella. Kaustisen Poliisiasema on paikallispoliisin toimipiste. Paikallispoliisin tehtävänä on ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta, toimia rikollisuuden ennalta estämiseksi, tutkia rikoksia ja muita yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavia tapahtumia, ohjata ja valvoa liikennettä sekä toimia liikenneturvallisuuden edistämiseksi ja suorittaa muut poliisille säädetyt tai määrätyt tehtävät. Paikallispoliisi vastaa poliisin lupapalveluista, joita on tarjolla poliisin toimipisteiden lisäksi useissa maan yhteispalvelupisteissä. Poliisin lupapalvelut liittyvät poliisin varsinaisiin ydintoimintoihin, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen, rikosten ennalta estämiseen ja liikenneturvallisuuden edistämiseen. Kaustisilta poliisin lupapalveluna saa ajanvarauksella passeihin ja henkilökortteihin liittyviä palveluita, ajokorttiin liittyviä palveluita, ampuma-aseasioiden lupahakemuksia ja toimipisteellä hoituu aseiden esittäminen ainoastaan vain ajanvarauksella, rikosilmoitusten tekeminen, esitutkintapöytäkirjojen ja jäljennösten tilaus sekä opastusta saavat kansalaiset tarvittaessa lupa-asioissa ja ajanvarauksessa.

Kannuksen kaupunki

Keski-Pohjanmaalla Kannuksella on poliisin sivupiste, jossa ei järjestetä asiakaspalvelua.

Kannuksen kaupungin asiointipisteessä on kaupungin omien palvelujen lisäksi saatavilla verohallinnon palveluja. Asiointipisteen palvelut sisältävät asiakirjojen vastaanottamista ja luovuttamista, asioiden vireillepanoon ja käsittelyyn liittyvää neuvontaa sekä sähköisten palvelujen käytön tukemista. Kannuksen kunnantalon palveluajat ovat maanantaista torstaihin kello 9.00–11.00 ja kello 12.00–15.00.

Halsuan kunta

Kelan Halsuan asiointipiste sijaitsee kunnanvirastolla Kauppisentie 5. Halsualla. Kelan toimipiste on avoinna maanantaista perjantaihin kello 9–15. Asiointipisteessä saa Kelan avustavaa asiakaspalvelua, yleistä neuvontaa, Kelan lomakkeita ja apua niiden täyttämiseen. Asiointipisteessä voi myös palauttaa Kelan hakemukset ja liitteet asiointipisteeseen. Asiointipisteessä on asiakaspääte, joka on käytettävissä Kelan verkkoasiointiin itsenäisesti tai opastetusti. Tarvittaessa opastetaan varaamaan aika Kelan puhelinpalveluun. Asiointipisteissä on mahdollisuus myös etäpalveluun, jossa Kelan palveluasiantuntija neuvoo asiakasta kuvayhteyden välityksellä. Asiointipisteessä saat myös neuvontaa ja opastusta kunnasta ja kunnan tarjoamista palveluista.

Perhon kunta

Perhon kunnan asiointipiste, sijaitsee Keskustie 2:ssa, jonka asiakaspalveluaika on maanantaista perjantaihin kello 9–14. Asiointipisteen palvelu tapahtuu Perhon kunnantalolla.

Asiointipisteessä saa Kelan avustavaa asiakaspalvelua, yleistä neuvontaa, Kelan lomakkeita ja apua niiden täyttämiseen. Voi myös palauttaa Kelan hakemukset ja liitteet asiointipisteeseen. Asiointipisteessä on asiakaspääte, joka on käytettävissä Kelan verkkoasiointiin itsenäisesti tai opastetusti. Tarvittaessa opastetaan varaamaan aika Kelan puhelinpalveluun. Asiointipisteissä on mahdollisuus myös etäpalveluun, jossa Kelan palveluasiantuntija neuvoo asiakasta kuvayhteyden välityksellä.

Vetelin kunta

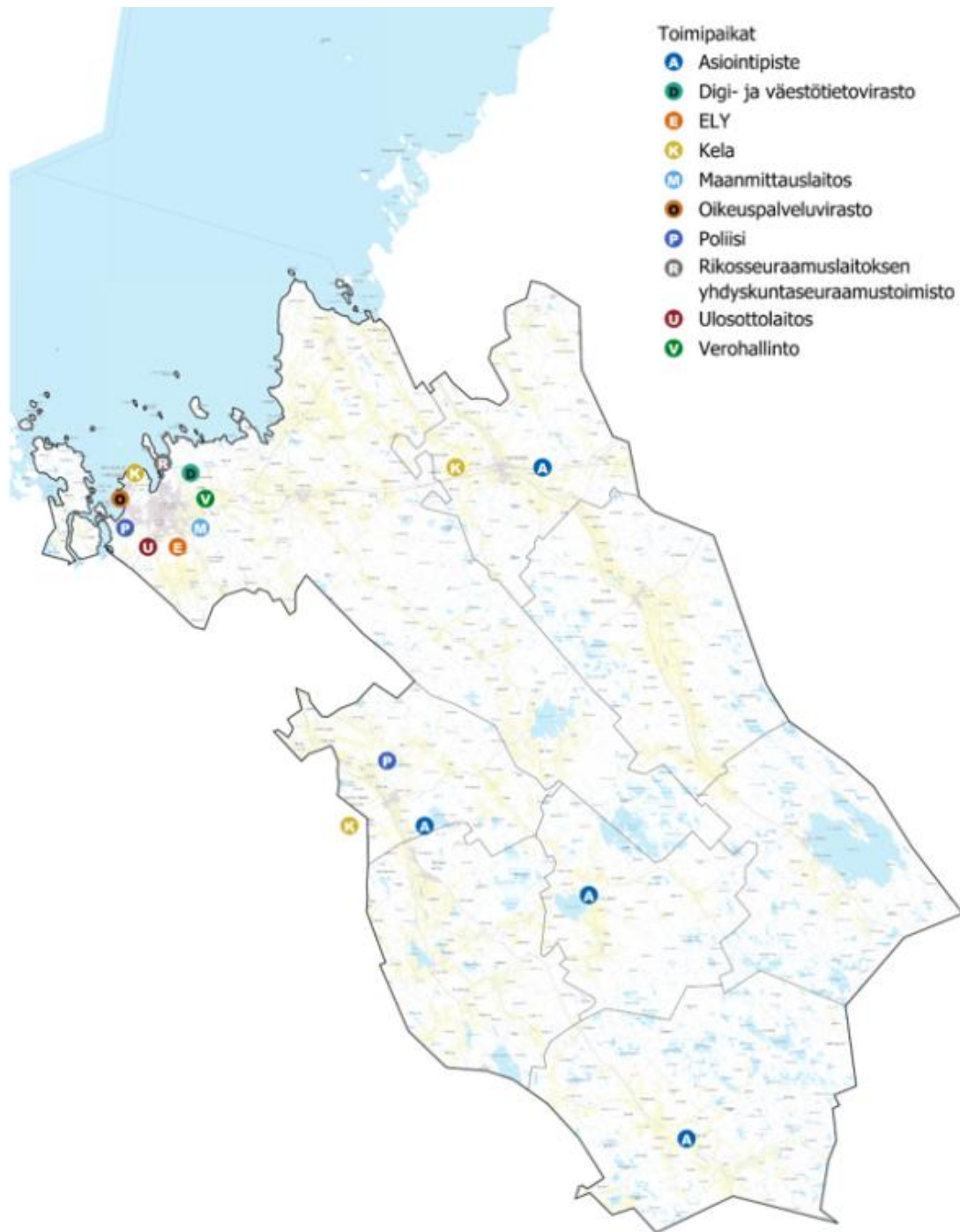
Vetelin kunnanvirasto sijaitsee Vetelin keskustaajamassa osoitteessa Kivihyypäntie 1. Virastolla voi asioida muun muassa toimialojen hallintoviranomaisten kanssa ja lupa-asioissa.

Lestijärvi

Lestijärvellä ei ole säännöllisiä valtion hallinnon palvelupisteitä tai asiointimahdollisuuksia (verkosta saatu tieto).

Toholampi

Toholammin kunnan tiloissa tavoitettavissa EURES-asiantuntijan palveluita yrittäjille ja työnantajille.

Kuva 20. Karttakuva valtion palveluiden toimipaikoista.

4.4. Viereisten maakuntien kaupungit/kunnat

Kalajoen kaupunki entinen Himangan kunta, Pohjois-Pohjanmaa

Himangan kirjaston Kelan asiointipisteen osoite on Leipämäentie 4. Himangan asiakaspalvelun aukioloajat ovat maanantaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 12–19, tiistaisin ja perjantaisin klo 12–16.

Käyntiosoite poliisin palvelupisteelle on Kalajoentie 5, jossa lupapalvelut vain ajanvarauksella. Kalajoella poliisi palvelee asiakkaita 1–4 kertaa kuukaudessa kysynnän ja henkilöstötilanteen mukaisesti. Kalajoen poliisin asiointipisteessä voi hakea passia, henkilökorttia ja lupia, kuten aselupia.

Pietarsaaren kaupunki, Pohjanmaa

Kelan Pietarsaaren palvelupiste sijaitsee osoitteessa Kanavapuistikko 1. Pietarsaaren toimipiste palvelee vain ajanvarauksella.

Asiointipisteessä kunnan työntekijät tarjoavat yleistä opastusta Kelan tuista ja palveluista. Asiointipisteistä saa ja sinne voi jättää hakemuslomakkeita ja esitteitä.

Pietarsaaren poliisiasema sijaitsee osoitteessa Kanavapuistikko 1. Pietarsaaren toimipaikassa 25.11.2022–31.12.2027 välillä aseiden esittäminen kuukauden ensimmäisenä torstaina, vain ajanvarauksella. Asehaastattelu toteutetaan vain virkailijan varaamana.

Sievin kunta, Pohjois-Pohjanmaa

Sievin Kelan asiointipiste sijaitsee osoitteessa Haikolantie 16. Kela-pisteen aukioloajat ovat maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin, perjantaisin kello 9–11 ja 12–15. Torstaisin kello 9–11.

Sievin asiointipiste palvelee Toholammin ja Lestijärven asukkaita sekä vapaa-ajanasunnoissa aikaa viettäviä yli maakuntarajojen.

Kinnulan kunta, Keski-Suomen maakunta

Kinnulan kunta tiedotti etäpalveluiden päättymisestä kirjastolla ja asiointi palvelupisteestä kunnantalosta Leenantie 2. Noudettavissa valtion palveluiden asiointilomakkeita 4.8. alkaen.

Reisjärven kunta, Keski-Suomen maakunta

Reisjärven kunta ohjaa valtion hallinnon palveluihin Ylivieskan kaupunkiin. Ylivieskassa on saatavilla talous- ja velkaneuvontaa. Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen on siirtynyt vuoden 2019 alusta aluehallintovirastoilta sekä kunnilta oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtäväksi. Talous- ja velkaneuvonta neuvoo kaikissa talouteen ja velkaantumiseen liittyvissä ongelmissa. Palvelu on maksutonta. Edunvalvontaa tapahtuu yli kuntarajojen keskitetyssä palvelupisteessä Ylivieskassa. Ylivieskassa oikeusavun ja edunvalvonnan palvelut Reisjärven kunnan osalta järjestää Ylivieskan oikeusaputoimisto. Toimistolla on toimipaikat Ylivieskassa ja Haapajärvellä. Ylivieskan oikeusaputoimiston ja Haapajärven toimipaikka sijaitsee osoitteessa Puistokatu 39.

Ylivieskan kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan maakunta

Ylivieskan hallinnon palvelupiste tarjoaa monikanavaista asiakaspalvelua. Ylivieskan kunnan asiointipisteessä voi olla yhteydessä palvelupisteeseen sähköpostitse, puhelimitse tai ajanvarauksella.

Palvelupisteen henkilökunta auttaa seuraavissa asioissa: kaupungin palvelut, yleisneuvonta ja henkilökohtainen ohjaus oikean palvelun äärelle, kaupungin eri hallintokuntien ja muiden kuntalaisten palvelua koskevan tiedon jakaminen, opastus sähköisten palveluiden käytössä, lomakkeiden tulos- ja kopiointipalvelu, harjoittelupaikat esimerkiksi Tet-mahdollisuudet, muuttajainfo, asumisen palvelut, liikuntaneuvonta ja muu harrastustoiminta, vapaaehtoistoiminta, liikunta- ja kulttuurikaveritoiminta, yhdistys- ja järjestöasiat, taloudelliset ongelmien sekä sosiaaliturvan neuvonta että veroasioiden neuvonta.

Ylivieskan verotoimistossa ei ole asiakaspalvelua, joten palvelua saa yhteydenotolla valtakunnallisiin palvelunumeroihin. Palvelupisteessä ohjataan tarvittaessa tiedustelut edelleen kaupungin muille asiointipisteille. Asiakasneuvojat eivät tee päätöksiä, vaan ohjaavat tarvittaessa oikeaan palveluun tai viranomaistahon piiriin. Palvelupisteen yhteydenotot puhelimitse 044 4294 471 arkisin kello 9–15 välillä tai sähköpostitse osoitteeseen "palvelupiste@ylivieska.fi". Asiakastapaamiset vain ajanvarauksella puhelimitse Ylivieskan palvelupisteeseen.

Ylivieskan poliisiasemalla Katajaojankatu, asetarkastukset parillisten viikkojen tiistaisin kello 8–11 ja 12–16 välillä.

Keski-Pohjanmaan toimipaikkojen/-pisteiden tilamäärät, vuokratkustannukset ja tilatehokkuus

Taulukko 19: Viranomaisten/toimijoiden tilamäärät m2 ja vuokratkustannukset € koko maakunnan alueella

Toimijoiden tilamäärät ja vuokratkustannukset koko maakunnan alueella (vuonna 2025)						
Maakunta	Toimipisteet ja käyntiasiointipisteet kpl	Asiakaspalvelutilam2	Toimistotila m2	Muu toimistotila (yleisötila, arkisto, toiminta, muut m2)	Yhteensä m2	Vuokratkustannukset €
Keski-Pohjanmaa	17+10	898,51	7 200,88	5 263,29	13 362,68	369 198,01

Keski-Pohjanmaalla toimipisteitä on runsaasti Kokkolassa jo nykyisellään yhteensä 27 kappaletta. Käyntipisteitä on ympäri maakuntaa ja Kokkolassa 10 kappaletta. Asiakaspalvelun toimitilat ovat neliömäärältään pienempiä kuin viranomaisten työskentelytilat. Arkistointitilat ovat tärkeä osa tiedonhallintaa, vaikka asiakirjojen digitaalisuus on lisääntynyt. Keski-Pohjanmaalla on yhteensä 14363 neliötä julkisen palvelun tiloja, joiden vuokratkustannukset ovat noin 369198 euroa.

Asiakaspalvelussa toimiva htv-määrä ja muun henkilöstön htv-määrä vuosina 2019, 2024 ja arvio vuonna 2030

Nykyisten henkilötövuosien ja arvio vuodelle 2030 on koottu taulukkoon 20. Taulukossa on kaksi lukua, koska on laskettu toimijoiden luvut erikseen asiakastyössä ja toimistotyössä olevat ja lisäksi Kelan ilmoittamat kaikki kirjoilla olevat työntekijät.

Taulukko 20. Asiakaspalvelussa ja muissa tehtävissä toimivan henkilöstön määrä (htv) vuonna 2024 ja arvio vuodelle 2030

Henkilötövuodet (htv)	2024	Arvio 2030
Asiakaspalvelu	20	21,1
Muu henkilöstö	208,5 / *238,5 (Kela)	161 / *191 (Kela)
Yhteensä	228,5 / *258,5 (Kela)	182,1 / *212,1 (Kela)

*:llä merkityssä luvussa mukana kaikki Kelan kirjoilla oleva htv:t.

Toimitilojen henkilötövuosiin vaikuttaa henkilöstön määrä organisaatiossa ja aukioloajat. Kokkolan palveluille on ominaispiirteensä se, että ne keskittyvät samojen virastojen tiloihin dynaamisiin toimitilakeskittymiin. Useat palvelupisteet palvelevat rajoitetuilla palveluajoilla sekä vain etävastaanoitoilla tai ennakkovarausperiaatteella. Valtion palvelutilojen trendinä on monimuotoinen toimiympäristö, jossa fyysiset työhuoneet ovat harvinaisempia. Tyypillistä on moniorganisaatiollisen palvelutietouden hallinta. Maaseutukuntien palvelut saattavat olla hajautuneita ja ne ovat vaikeasti saavutettavissa etenkin autottomalla, ajokortittomille, senioriväestölle ja työttömille asukkaille. Lupapalvelut vain ajanvarauksella.

Valtion hallinnon organisaatioissa toimistotyön henkilöstömäärään henkilötövuosiin vaikuttavat henkilöstön luontaiset työelämän poissaolot. Lisäksi työ määrä voi vaihdella vuoden aikana, jolloin organisaatio voi tarjota sijaisjärjestelyillä ja aiemmin palkatuille työntekijöille mahdollisuutta ruuhka- huippujen tasoittamiseen. Valtion hallinnon henkilöstö ikääntyy nopealla tahdilla. Henkilötövuosien vaihtelevuudesta kertoo Kelan henkilöstön nykyinen määrä, eli 15 henkilöä. Näistä 45 on kirjoille ilmoitettu. Vuoden 2030 ennusteessa henkilöstöstä työskentelee 15 henkilöä täysipäiväisesti. Lähi- tulevaisuudessa on odotettavissa, että palvelutarve ei vähene merkittävästi.

Keskimääräistä tilatehokkuutta on kuvattu taulukossa 21., johon on laskettu keskimääräinen tilate- hokkuus jakamalla uudistukseen osallistuvien toimijoiden yhteenlaskettu toimistotilojen neliömäärä (m²) jaettuna yhteenlasketulla toimistotyön henkilötövuosilla.

Toimistotilojen keskimääräinen tilatehokkuustavoite on 10 htm²/henkilötövuosi.

Taulukko 21. Keskimääräinen tilatehokkuus maakunnassa

Maakunta	Yhteenlaskettu toi- mistopinta-ala m ²	Toimistotyön htv:t	Keskimääräinen tilate- hokkuus
Keski-Pohjanmaa	7 200,88	208,5 / *238,5 (Kela)	34,5 / * 30,2 (Kela)

*:llä merkityssä luvussa kaikki Kelan kirjoilla oleva htv:t.

Vuosittaiset käyntiasiointimäärät v. 2019 (tieto ennen koronapandemian alkua), 2024 ja arvio v. 2030

Taulukko 22. Vuosittaiset käyntiasiointimäärät vuonna 2019, 2024 ja arvio vuodelle 2030 (Yhteensä laskettu kaikki viranomaispalveluiden käyntiasiointimäärät)

Palveluntarjoaja Keski-Pohjanmaalla	Käyntiasiointimäärät vuonna 2019	Käyntiasiointimäärät vuonna 2024	Käyntiasiointimäärät arvio vuonna 2030
Kela	16 500	5 000	3 500
Digi- ja väestötietovirasto	* arvio 2 000	1 377	400
Maanmittauslaitos	950	1 850	1 850
Verohallinto	10 358	4 248	50
Poliisi	(5 100 Kokkola + 2 300 Kaustinen) yht. 7 400	(3 750 Kokkola + 1 250 Kaustinen) yht. 5 000	(2 400 Kokkola + 250 Kaustinen) yht. 2 650
Ulosottolaitos	615	242	242
ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus	400	200	100
Oikeuspalveluvirasto		670	
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto			
Rikosseuraamuslaitos	700	580	600
Yhteensä	38 923	19 167	9 392

* Luku on arvio

Taulukosta (taulukko 22.) on nähtävissä asiointimäärien laskun suunnan vuodesta 2019 vuoteen 2024 asti. Käyntiasioinnin uskotaan laskevan vuoteen 2030 mennessä. Palveluiden digitaalisuuden nopea kehitys näkyy etenkin Kelan asiointimäärissä. Maanmittauslaitoksen asiointimäärät ovat kasvaneet vuoteen 2019 vuoteen 2024. Ennusteessa näkee Veroviraston kävijämäärien nopean vähentymisen. Maanmittauslaitoksen ja ulosottolaitoksen kävijämäärien uskotaan pysyvän samanlaisina ennusteessa. Digi- ja väestötietoviraston kävijämäärän uskotaan vähenevän selvästi. Poliisin toimipisteissä ennusteessa asiakaskäyntien uskotaan pysyvän aktiivisena vuoteen 2030 asti. Kävijämäärien vaihtelua vuosien 2019 ja 2024 välillä selittää koronapandemia, tiukat etätyösäännöt sekä virastojen sulut.

Kaikissa palvelujen käyttäjämäärissä on nähtävissä laskua vuodesta 2019 vuoteen 2024. Lisäksi arviot ovat laskusuuntaiset vuoden 2030 ennusteessa. Kelan toimipisteen ja verohallinnon kävijämäärien vähenevä muutos on huomattava. Toimitilojen suunnittelussa on tärkeää huomioida käyntikertojen lasku. Esimerkiksi käyntiasiointimäärät pysyvät melko vakiona vuoteen 2030 Rikosseuraamuslaitoksella. Ulosottolaitoksen käyntiasioinnissa ei odoteta ennusteessa tapahtuman muutoksia. Maanmittauslaitoksen käyntiasioinnissa ei odoteta tapahtuvan muutoksia ennusteessa. Digi- ja väestötietoviraston voimakas digitalisaatio on radikaalisti ennusteessa vähentynyt $\frac{3}{4}$ osaa. Poliisin passi- ja henkilökorttiasiat ovat siirtyneet digitaalisiksi ja fyysistä käyntiä harvoin tarvitaan, joten poliisin asiointikäynnit vähenevät ennusteen mukaan reiluun puoleen nykytilanteesta.

5. Alueen tavoitetila 2030

5.1. Palveluverkkokriteereihin ja valtion toimitilastrategiaan perustuva Suomi-pisteiden verkko 2030

Valtioneuvoston 27.3.2024 hyväksymä valtakunnallinen suunnitelma valtion palvelujen saatavuudesta ja toimintojen sijoittamisesta linjaa, että yhteisten asiakaspalvelupisteiden eli Suomi-pisteiden sijoittaminen suunnitellaan alueellisesti siten, että lähimpään Suomi-pisteeseen on pääsääntöisesti enintään tunnin asiointietäisyys tieverkkoa pitkin. Lisäksi huomioidaan riittävä väestöpohja palveluvolyymien perustaksi. Näiden kriteereiden pohjalta syntyviä Suomi-pisteitä voivat täydentää kevyemmät palveluratkaisut kuten ainoastaan etäpalveluun perustuvat pisteet tai liikkuvat palveluautot.

Valtioneuvoston periaatepäätöksenä 16.12.2021 hyväksytty valtion toimitilastrategia ohjaa valtion työympäristöjen ja toimitilojen käytön kehittämistä ja tarkoituksenmukaista yhtenäistämistä. Toimitilastrategian mukaan pääosa toimistotiloista sijaitsee valtion virastotalossa tai -kampuksella ja ne sijoittuvat Suomi-pisteiden yhteyteen. Valtion virastotaloissa on kaikkien virastojen ja laitosten kesken yhteinen työympäristö, joka on monitilaympäristöä.

Toimistotilojen keskimääräinen tilatehokkuustavoite on 10 htm²/henkilötyövuosi. Tilatehokkuustavoitetta sovelletaan uusissa käynnistyvissä tilahankkeissa ottaen huomioon hallinnonalakohtaisia erityispiirteitä ja etä- ja läsnätyön suhde. Toimitilojen tulee tukea ja mahdollistaa tietoturallinen työskentely ja luottamuksellisten asioiden käsittely. Toimitilastrategian linjausten ja tavoitetilan mukaan asiakaspalvelutilat ja niihin liittyvät taustatyötilat ja muut toimistotilat ovat yhteiskäyttöisiä. Tilat ovat laajasti yhteisiä myös kuntien ja Kelan kanssa. Tilayhteistyötä voi syntyä myös uusien hyvinvointialueiden tai yrityssektorin kanssa.

Yhteisten työympäristöjen Suomi-pisteet toteutetaan Yhteisten työympäristöjen konseptin mukaisesti. Suomi-pisteiden asiakaspalvelutilat tukevat monikanavaista palvelujen tarjoamista. Pienemmissä, pääosin etä- ja -tulkkauspalveluun nojautuvissa Suomi-pisteissä Yhteisten työympäristöjen konseptia sovelletaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

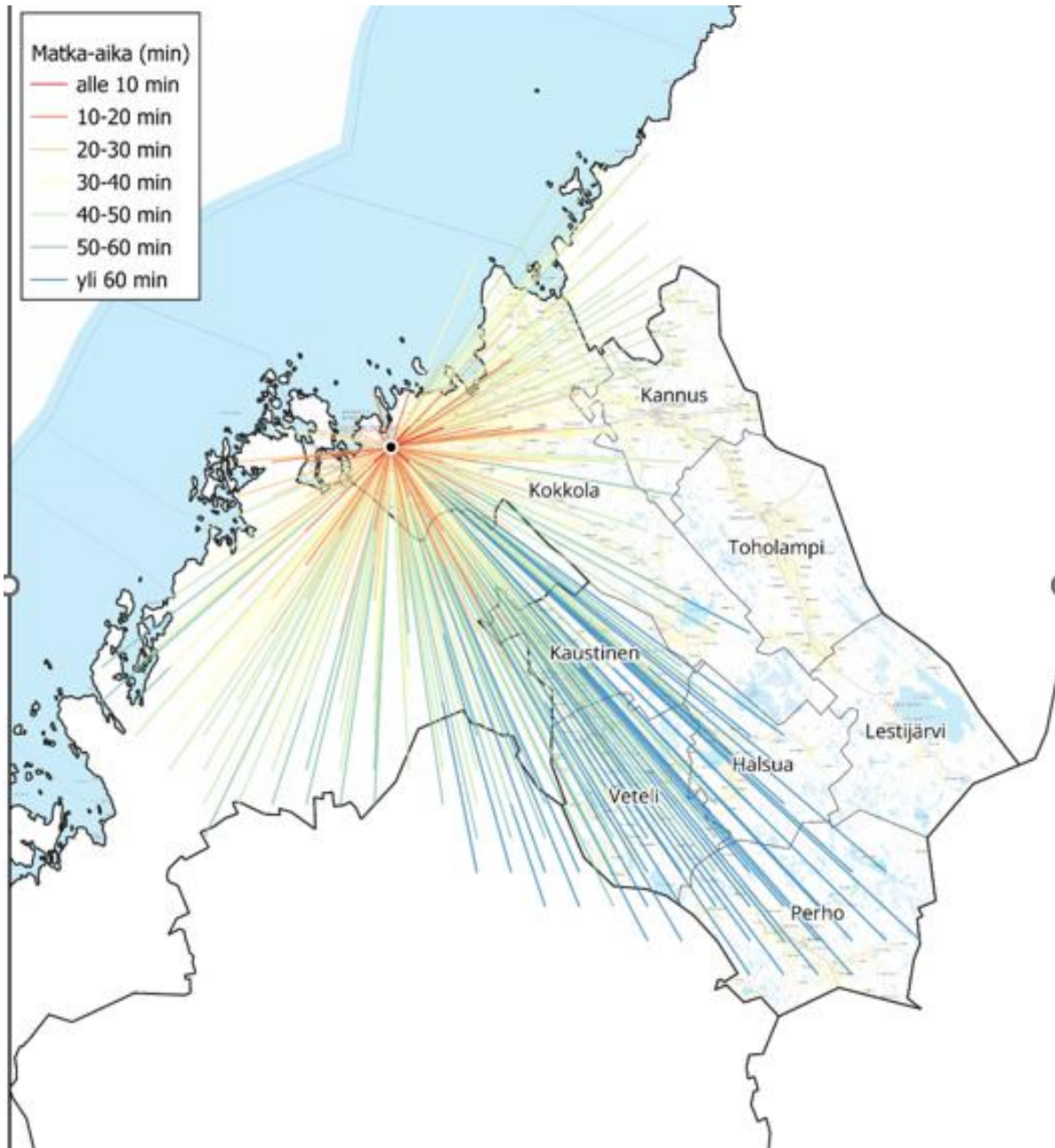
Muuttuneiden työskentelytapojen ja alhaisten läsnäoloasteiden myötä on tunnistettu tarve päivittää tilamitoitusta. Hallitusohjelman mukaisesti valtion tilaohjelmaa tehostetaan merkittävästi ja tavoitteena on nostaa käyttöasteet vähintään pandemiaa edeltäneelle tasolle, mikä tarkoittaa nykyisillä läsnäoloasteilla vielä merkittävää tilojen tiivistämistä strategian tavoitteisiin nähden.

YTY-toimintamallissa on keskiössä tietoturallinen työ. Tietoturvallista työtä edistetään kulkujärjestelyillä, työpisteen turvallisella sijainnilla, tiedon käsittelyn suojaamisella, poikkeaminen ennakkoinnilla, tiedon arkistoinnoilla ja tuhoamisella turvallisesti, tieto suojataan ja työpisteelle ei jätetä salaisia asiakirjoja avoimiksi. Kampus-mallilla tarkoitetaan yhteisen asiakaspalvelun toteutustapaa, jossa Suomi-piste ja eri kiinteistöissä sijaitsevat muut julkisen hallinnon käyntiasiointipisteet muodostavat kokonaisuuden, jossa eri pisteet sijaitsevat lähellä toisiaan ja tekevät toistensa kanssa yhteistyötä. YTY:t ovat yksi työnteon paikoista valtiolla, jossa läsnä- ja etätyö ovat samanarvoisia työnteon tapoja. Läsnätyötä valtiolla tehdään pääsääntöisesti erilaisissa yhteisissä työympäristöissä tai eri viranomaisten käyttösidonnaisissa tiloissa. Käyttösidonnaisia tiloja ovat esimerkiksi poliisiasemat, oikeustalot, museot, vankilat, tutkimuslaitokset tai kasarmit. Kaikki Suomi -pisteen asiakaspalvelijat vastaavat siitä, että asiointi on sujuvaa ja asiakkaalle syntyy käynnistä hyvä kokemus. Jokaiselle kävijälle muodostuu oma henkilökohtainen asiakaskokemuksensa Suomi -pisteestä käynnin aikana.

Etätyötä tehdään puolestaan pääsääntöisesti kotona tai muissa yksityisissä tiloissa tai ns. kolmannissa paikoissa, joita voivat olla esim. kahvilat, kirjastot tai vaikkapa toimistohotellit. Kehitettäessä YTY-verkosto mahdollistaa joustavaa monipaikkaista työskentelyä valtion viranomaisille. YTY:illä halutaan myös mahdollistaa yhteistyö Kelan, hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa. Johtopäätöksenä todetaan, että YTY-malli Keski-Pohjanmaalla edistää viranomaisten vuorovaikutusta, synergiaetuja, yhteisöllisyyttä sekä vähentää tilakustannuksia ja lisää tilojen käyttöastetta myös etätyöpäivinä. Etätyöhön liittyy selkeät säännöt tietoturvallisen työn mahdollistamisessa. Toimintaympäristö on oikeudenmukainen etätyöntekijöille ja läsnä työtä tekeville virkamiehille sekä toimitilat ovat väkivallattomat.

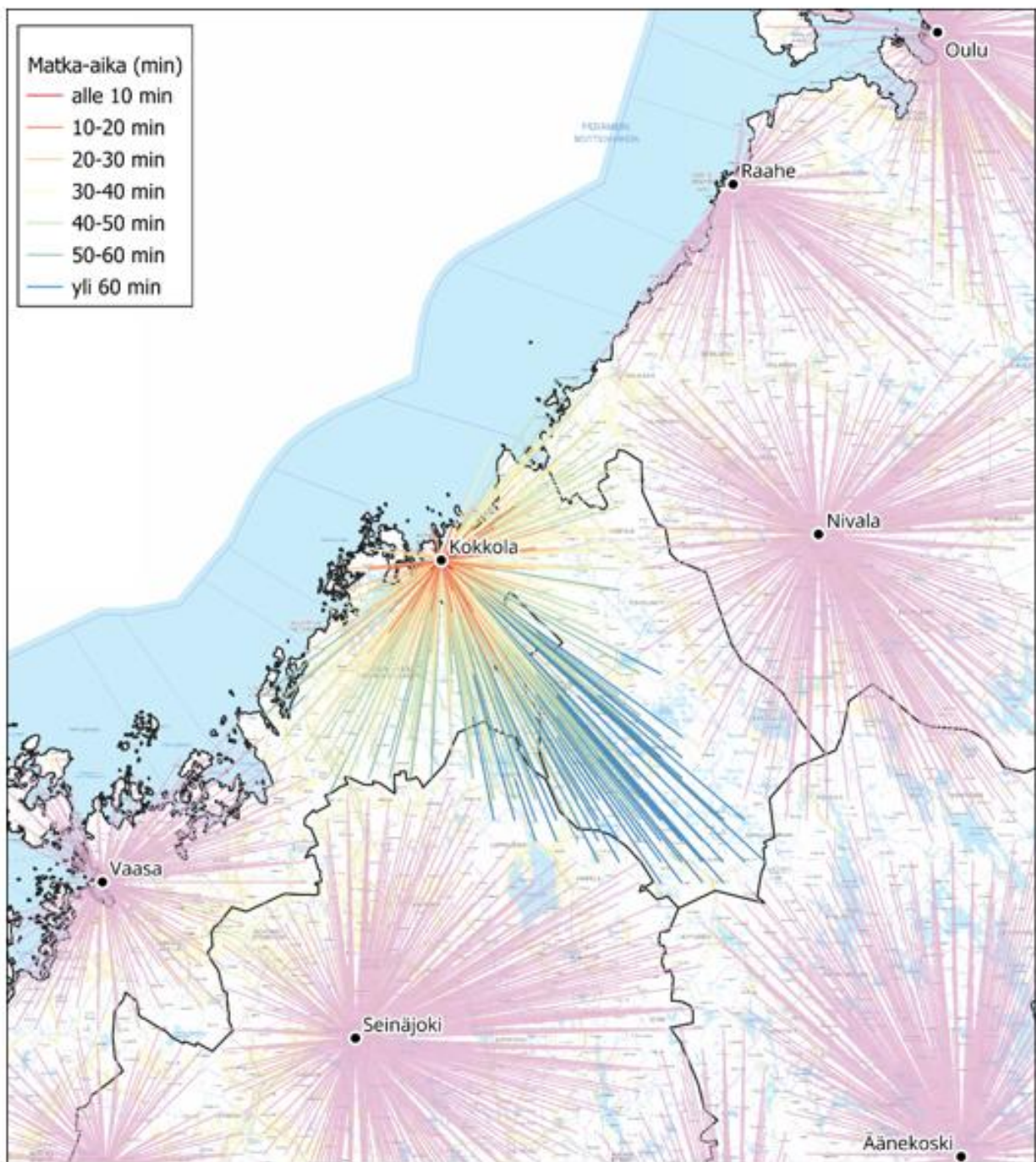
5.2. Matka-ajat optimoituihin Suomi-pisteisiin

Matka-aikoihin vaikuttavat tieluokitus, nopeusrajoitukset, liikennemäärät, tiestön yleiskunto ja maakunnan halkaiseva TENT-T-maantieliikenteen ydintieverkko (kuva 21.). Kokkolan läpi kulkee valtatie kahdeksan (vt 8). Asutuskeskittymät valtatie 8 varrella lyhentää matka-aikoja Kokkolan keskustan palveluihin 10 minuutista noin 45 minuuttiin maakunnan reuna-alueilta. Esimerkiksi asiointimatkat Kokkolan ja Lohtajan sekä Kälviän välillä on mahdollista tehdä alle puolessa tunnissa. Kokkola on pinta-alaltaan erittäin suuri kunta, jonka laajentumiseen on vaikuttaneet useat kuntaliitokset. Kaus-tisten ja Kokkolan välistä kantatietä 13 kaupungin keskustassa sijaitseviin asiointipalvelut on mahdollista saavuttaa vajaassa tunnissa. Kuitenkin Vetelistä ja Halsualta asiointimatka kestää vähintään tunnin Kokkolaan. Kokkolasta Perhoon asiointimatkat venyvät yli tunnin. Yli tunnin kestävä asiointimatka ei täytä palveluiden saavutettavuusasetusta. Toholampi ja Lestijärven matka-ajat Kokkolan palvelupisteisiin ylittävät yli tunnin ympärivuotisilla keleillä. Kannuksen asiointimatkat Kokkolaan etenevät noin 30–40 minuutissa, jota nopeuttaa kaupungin läpi kulkeva kantatie 28 Kajaania kohden. Luodon suunnassa on väestöä, joka suuntaa julkisen palveluasioinnin mielellään Kokkolaan kuin esimerkiksi Pietarsaareen, sillä reitti on saavutettavampi Kokkolan keskustaan seututietä 749 pitkin.

Kuva 21. Matka-ajat palvelupisteille Keski-Pohjanmaalla. Lähde Senaatti-kiinteistöt 2024

Kuvassa 22 on nähtävissä tiheä ja ympärivuotisesti hyvin hoidettu valtatieverkko ja nopeat matka-ajat Kokkolasta Lohtajaan ja Kälviään. Kokkolasta pääsee noin puolessa tunnissa kartan perusteella Kannuksen ja Kaustisten kuntakeskuksiin. Saavutettavuus heikentyy selkeästi itäsuuntaisilla yhteyksillä kohden Perhoa ja Keski-Suomea. Sen sijaan Pietarsaaren, Luodon ja Kruunupyyn asiointimatkat ovat saavutettavia noin puolessa tunnissa. Saavutettavuuden katvealueeseen kuuluvat Halsua ja Toholampi. Vetelin saavutettavuus oletetaan täyttyvän noin 45 minuutissa.

Kuva 22 A. Matka-aikojen vertailu palvelupisteisiin maakunnan ulkopuoliset lähikunnat. Lähde Se-
naatti-kiinteistöt 2024.

Ohituskaistat ja valtatieluokiteltu ylimaakunnallinen tieverkko, hyvä joukkoliikenne ja julkisten hallin-
topalveluiden yhteissijainnit lyhentävät suurten maakuntakeskusten kaupunkien matka-aikoja. Esi-
merkiksi Keski-Pohjanmaan maakunnan reuna-alueilta asiointimatkat voivat suuntautua Lestijär-
veltä ja Toholammilta Nivalaan, jolloin matka-aika kestää yli tunnin. Pohjanmaalla sijaitsevasta Kruu-
nupyyyn kunnan asukkaiden asiointimatkat ovat huomattavasti lyhyempiä Kokkolaan kuin Vaasaan.
Kruunupyyyn asutuskeskittymät ovat lähempänä Kokkolaan kuin Vaasaa, vaikka Kruunupyyyn läpi kul-
kee liikennemääriltään valtatie 8 Oulun Mal-kaupunkiseudulle. Teerijärven asutuskeskittymistä on

saavutettavampaa matkustaa Kokkolaan, kun esimerkiksi Vaasaan tai Seinäjoelle, jonne on pidempi matka julkishallinnon palveluihin. Kokkolan kaupungin Suomi-pisteen asiointimäärään voivat vaikuttaa teolliset suurinvestoinnit ja naapurimaakuntien työvoimaintensiiviset hankkeet sekä ulkomainen tilapäistyövoima, joka majoittuu Kokkolan majoitusliikkeissä.

Suomi-piste	Suomi-pisteeseen kohdistuva väestö (arvio vuonna 2030)
Kokkola	120142

Kuva 23. Suomi-pisteeseen kohdistuva palvelua tarvitseva väestö. Lähde: Senaatti-kiinteistöt 2024

Taulukko 23. Keski-Pohjanmaan väestön ajoajat optimoituihin Suomi-pisteisiin. Lähde Senaatti-kiinteistöt

Matka-aika (min)	Väestö 2020	2020 %	2020 kum%	Väestö 2030	2030 %	2030 kum%
0-10	29812	24,990	24,99	30534	25,415	25,41
10-20	19994	16,760	41,75	20378	16,962	42,38
20-30	33260	27,881	69,63	35016	29,145	71,52
30-40	20809	17,443	87,07	20192	16,806	88,33
40-50	8552	7,169	94,24	8127	6,764	95,09
50-60	2422	2,030	96,27	2176	1,811	96,90
60-70	2606	2,185	98,46	2177	1,812	98,72
70-	1839	1,542	100,00	1542	1,284	100,00
	2020	2030				
Ka aika (min)	24,4	23,9				
Ka matka (km)	25,1	24,3				

Keski-Pohjanmaan (taulukko 23.) 0–10 minuutin matka-aikojen väestömäärät ovat pysyneet melko tasaisina vuosien 2020 ja 2030 välillä. Matka-ajassa 10–20 minuuttia väestömäärä on myös pysynyt melko samanlaisena vertailuajankohtana. 20–30 minuutin matka-ajan väestömäärän ennakoitaan kasvavan hieman aikavälillä. Väestömäärien muutokset ovat melko maltillisia matka-aikaluokissa 30–40 minuuttia, 40–50 minuuttia, 50–60 minuuttia, 60–70 minuuttia ja yli 70 minuuttia. Tämä kertoo väestön iän kehityksen ja kasvun hitaista muutoksista ja maltillisesta väestönkasvusta varsinkin Kokkolan ulkopuolella. Maaseudulla asuvalla väestöllä menee huomattavasti enemmän aikaa saavuttaa Kokkolan palvelut. Keskimääräinen ajoaika vuonna 2020 oli 24,4 minuuttia ja vuonna 2030 vastavasti 23,9 minuuttia. Vuonna 2020 ajokilometrit olivat 25,1 kilometriä ja vuonna 2030 24,3 kilometriä. Ajoaikojen ja ajokilometrien muutos on Keski-Pohjanmaalla hyvin pientä kymmenvuoden

ajanjaksolla. Kokkolan Suomi-pisteeseen kohdistuva väestöarvio on 120142 henkilöä vuonna 2030. Kokkolassa väestötiheys on suurta huolimatta kaupungin suuresta pinta-alasta.

Ohjausryhmän projektityöskentelyssä on esitetty johtopäätös siitä, että moniorganisaationaalisen Suomi-palvelupisteen tulisi sijaita Kokkolassa, jossa toteutuisi fyysiset asiakaspalvelutapaamiset, mahdollistuisivat asianmukaiset asiakastilat ja viranomaisten työtilat. Sijainneista käydään julkisten organisaatioiden kanssa keskustelua ja toimipaikkojen tilojen uudelleenorganisointia pohditaan viranomaisten kesken. Uuden Suomi-pisteen sijainti tarkentuu myöhemmin projektin edetessä kuten työtilojen neliömäärä, organisaatiorakenne ja paikka.

6. Alueen tavoitetilan toteutus

Alueen tavoitetilan toteutus etenee todennäköisesti vaiheittain ja valtiolähtöisesti. Olennaista on tehdä moniulotteista yhteistyötä eri viranomaisten välillä seuraten lainsäädännön kehitystä. Hyödyllistä on löytää palveluiden keskittymälle Kokkolasta toimitila, joka palvelee eri viranomaisten asiointipalveluita kustannustehokkaasti ja muuttuvia tilatarpeita kehittämällä.

6.1. Suomi-pisteen edellyttämät asiakas- ja toimistotilat

Kokkolan Suomi-piste koostuu seuraavista toimijoista: Maanmittauslaitos, Oikeuspalveluvirasto, Elinvoimakeskus, Lupa- ja valvontavirasto, Poliisi, Kela ja Rikosseuraamuslaitos. Muut hankkeessa mukana olevat organisaatiot tarjoavat palvelunsa Suomi-pisteessä etäyhteyksien kautta. Kokkolan Suomi-piste on suunniteltu toteutettavaksi kampusratkaisuna, sillä yhdelläkään toimijalla ei ole käytössään tarkoitukseen soveltuvaa yhtenäistä tilakokonaisuutta, ja toimipisteiden väliset etäisyydet ovat lyhyet.

Senaatti-kiinteistöt toteuttaa valtion toimitilastrategiaa tiiviissä yhteistyössä valtion virastojen ja laitosten kanssa. Strategian mukaisesti virastoille ja laitoksille pyritään tarjoamaan yhteiskäyttöisiä tiloja, joiden avulla voidaan saavuttaa merkittäviä tilakustannussäästöjä. Tavoitteena on, että 25 % valtion henkilöstöstä työskentelee yhteiskäyttöisissä tiloissa. Toimeenpanossa huomioidaan tehtävien ja hallinnonalojen erityispiirteet ja tarpeet. Strategian keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa kestävät, terveelliset ja turvalliset toimitilat, jotka on tuotettu ja joita ylläpidetään yhteiskuntavastuullisesti. Lisäksi toimitiloissa noudatetaan sisäilmaongelmien nollatoleranssia.

Keski-Pohjanmaan alueella Senaatti-kiinteistöillä ei ole omistuksessaan palvelupisteeksi soveltuvia kiinteistöjä. Tällä hetkellä valtion virastot ja laitokset toimivat alueella markkinoilta vuokratuissa tiloissa, joita voidaan kehittää osaksi kampusmallista Suomi-pistettä. Valtiovarainministeriön konseptin mukainen yhteinen työympäristö on alustavasti suunniteltu sijoitettavaksi Kallentorille osoitteeseen Pitkänsillankatu 15. Tarkemmat neuvottelut valtion virastojen kanssa käynnistetään keväällä 2026. Keskeisen sijaintinsa ansiosta Kallentori on helposti asiakkaiden saavutettavissa ja sopii hyvin osaksi Kokkolan kampusratkaisua.

6.2. Alueen toimijoiden osallistuminen Kokkolan Suomi -pisteen toimintaan

Osallistuu läsnä:

Maanmittauslaitos

Maanmittauslaitos osallistuu Kokkolan Suomi -pisteeseen fyysisellä (kasvokkain) käyntiasiointinalla. Suomi-pisteeseen siirtyisi kolme palveluneuvojaa. Käyntiasiointia on tarkoitus tarjota nykyisen mallin mukaan kahtena päivänä viikossa torstaina ja perjantaina, muina päivinä asiakkaille on käytössään sähköiset asiointikanavat. Perjantaina otetaan vastaan ainoastaan ajanvarausasiakkaita. Johtopäätöksenä todetaan, että sähköiset palvelut vähentävät 5 päivänä järjestettävää asiakaspalvelua ja vapauttaa henkilöresursseja muuhun työntekoon.

Maanmittauslaitos ei tarjoa Kokkolan Suomi -pisteen ulkopuolella Keski-Pohjanmaata muuta palvelua (kuten yhteispalvelulain mukaiset asiointipisteet, liikkuvia palveluratkaisuja tai pop up -pisteitä). MML ei tarjoa etäpalvelua ainakaan toistaiseksi. Oletuksena on ehdottomasti se, että koko Kokkolan henkilökunta (40 htv) siirtyy työskentelemään yhteiseen työympäristöön, jonka osa Suomi-pistekin oletettavasti tulee olemaan. Johtopäätöksenä todetaan, että maanmittausasioissa on tärkeää saada neuvontaa ja tukea fyysisesti kasvokkain. Maanmittausviraston on tärkeää palvella asiakkaita, jotka kuuluvat erikoisryhmiin kuten ikääntyvät asiakkaat.

Rikosseuraamuslaitos

Rikosseuraamuslaitoksen Väli-Suomen yhdyskuntaseuraamustoimiston Kokkolan toimipaikka osallistuu kasvokkain käyntiasiointia antaen Kokkolan Suomi-pisteeseen. Suomi-pisteeseen siirtyisi nykyisen Kokkolan toimipaikan koko toiminta ja näin ollen henkilöstöä 3 htv:n verran tarvitsee työskentelytilaa. Rikosseuraamuslaitoksen asiakastyön tarpeet tulee huomioida valtion yhteisten työympäristöjen konseptin puitteissa asiakasvastaanottoilojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Rikosseuraamuslaitoksella on lähtökohtaisesti tarve tulevaisuudessakin tavata asiakkaita myös muualla kuin Suomi-pisteessä. Etäpalveluratkaisu, mikäli sellainen maakunnassa otettaisiin käyttöön, palvelisi myös Risen toimintaa näiltä osin. Tämän lisäksi ajoittain on tarve myös käyntiasiointipalvelun toteuttamiselle maakunnassa. Tähän saakka olemme hyödyntäneet eri yhteistyökumppaneiden tiloja vastaanottoon tarvittaessa. Mikäli Suomi-pisteen ulkopuolelle rakentuu yhteispalvelupisteiden verkosto, tulee erikseen selvittää Risen mahdollisuudet kustannukset huomioiden osallistua palvelun tuottamiseen niissä. Katson, että etäpalveluratkaisun käytön laajentaminen esimerkiksi yhteispalvelupisteille olisi hyvä kartoittaa Keski-Pohjanmaan alueella Suomi-pisteen sijoituessa vain Kokkolaan. Johtopäätöksenä todetaan, että rikosseuraamuslaitoksen palvelutavat ovat monipuolisia ja jotkut työt mahdollistavat asukkaiden palvelun etäyhteyksillä. Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstöresursit ovat rajallisia, joten työskentely asiakkaiden tiloissa tuo säästöjä tilavuokriin.

Oikeuspalveluvirasto

Oikeuspalveluvirasto osallistuu Kokkolan Suomi -pisteeseen läsnä palveluilla.

Kela

Kelan myöntyvään linjaukseen vaikuttaa, missä sijainnissa mahdollinen Suomi.fi tulee sijaitsemaan. Mikäli yhteispalvelupiste sijaitsee Kelan omissa tiloissa se ei koeta ongelmaksi. Kelan palveluita saa tällä hetkellä asiointipisteistä Kaustisilta, Halsualta ja Perhosta. Kyseisissä toimipisteissä on etäpalvelu mahdollista. Kannuksen kaupunki on ilmaissut kiinnostuksensa palvelupisteen käyttöönotolle, mutta palvelusopimusta e ole vielä tehty. Johtopäätöksenä todetaan, että Kelan palveluissa läheinen sijainti voi olla tarpeen, jotta asioinnista ei synny ylimääräisiä matkakuluja sekä lomakkeiden täytössä neuvonta tarve voi olla toimintahäiriöisillä, senioreilla ja ulkomaankielisillä tarpeen fyysisessä asiakaspalvelun asiointissa.

Pohjanmaan ELY-keskus

Pohjanmaan ELY-keskuksen mukaan heillä on hyvin vähän käyntiasiointia. Nykyiset toimistotilat Kokkolassa ovat riittävät. Erillistä etäasiointia tai asiakaspalvelupistettä ei ole tarpeen järjestää, vaan palvelua saa lähipalveluna Vaasassa ja Kokkolassa ja asiakaskäynneillä sekä digitaalisin välinein. Pohjanmaan ELY-keskus on kiinnostunut Kokkolan Suomi -pisteen kampusmalliin osallistumisesta, mikäli se toteutuu. Johtopäätöksenä todetaan, että julkiset hallinnon lupa- ja muut -palvelut ovat siirtyneet nopeasti digitaalisen asioinnin piiriin, jossa osa tapaamisista tehdään etäyhteyksillä. Kampusmalli säästää vuokratuloissa ja tukee asiakkaiden mahdollisuutta asioida usean julkisen toimijan palvelupisteellä yhdellä käyntikerralla vähentäen asiointikertojen määrää.

Pohjanmaan poliisi

Tällä hetkellä Pohjanmaan poliisilaitoksella on poliisiasema Kaustisella, jossa tarjotaan poliisin lupapalveluja ajanvarauksella. Muita asiakaspalvelupisteitä Kokkolan ulkopuolella ei ole, jossa poliisin lupapalveluja tarjotaan. Poliisihallitus on linjannut, että poliisi ei voi tässä vaiheessa ilmaista yksiselitteistä kantaa poliisin asiakaspalvelun tulevaisuuden tarpeisiin useiden keskeisten asioiden ollessa vielä kesken. Näillä näkymin Pohjanmaan poliisi jatkaa Keski-Pohjanmaalla nykyisissä tiloissaan. Johtopäätöksenä todetaan, että Kaustisten palvelupiste edesauttaa saavutettavuutta Lestijokilaaksossa ja Kalajokilaaksossa. Lisäksi palvelupisteen säilyminen on perusteltua ikääntyvän väestön ja ajokorttien haltijoiden määrän laskemiskehityksen seurauksena. Kokkolan pääpoliisiaseman lupapalvelut ovat aikajoin ruuhkautuneita, joten Kaustisen piste tasaa ruuhkahuippuja ja edesauttaa kokkolaisten onnistunutta palvelukokemusta.

Ulosottolaitos

Ulosottolaitoksella ei ole tietoa, millä tavalla organisaatio osallistuu Kokkolan Suomi –pisteen mahdolliseen toimintaan. Osallistuminen riippuu Suomi-pisteen sijainnista; Ulosottolaitoksella on toimivat toimistotilat Kokkolan poliisitalolla osoitteessa Kaarlelankatu 74. Oikeusministeriön antama asetusmuutos Ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä astui voimaan 1.7.2025. Asetuksen mukaan Ulosottolaitoksella on Keski-Pohjanmaan alueella yksi toimipaikka Kokkolassa. Johtopäätöksenä todetaan, että Kokkolan toimitilajärjestelyt vastaavat hyvin 1.7.2025 tullutta asetusta ja julkishallinnon toimintaympäristön muutosta.

Osallistuminen etäpalvelujen kautta:

Verohallinto

Verohallinto tulee osallistumaan Kokkolan Suomi -pisteen toimintaan etäpalvelun välityksellä. Etäpalvelu on sähköisiä palveluita täydentävä palvelu ja lähes kaikki asiointi onnistuu sähköisten kanavien kautta. Työntekijöitä ei ole siirtymässä Suomi -pisteeseen. Verohallinto ei tarjoa Kokkolan Suomi -pisteen ulkopuolella palveluita Keski-Pohjanmaan alueella. Nykyinen käynti-/ etäpalveluverkosto on se, jolla toimitaan jatkossakin. Palveluverkoston uudelleen järjestelyjä on tehty viimeisten vuosien aikana tarpeen mukaiseksi. Johtopäätöksenä todetaan, että verohallinto on ennakoanut palveluverkon tiivistymistä ja tehnyt uudelleen järjestelyitä, jolloin keskittäminen yhteen paikkaan ei ole relevantti toimenpide.

Soite

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten kannalta uusien vuokratilakustannusten lisäys on epätarkoituksenmukaista, koska muutenkin hyvinvointialue joutuu tehostamaan tilojen käyttöä. Maakuntaan on perustettu digipalvelupisteitä (<https://soite.fi/digisoite/digipalvelupiste/>), jotka ovat asukkaiden käytettävissä maksuttomasti ja ilman ajanvarausta. Digipalvelupisteessä on tarvittavat päätelaitteet ja tietoliikenneyhteydet sekä tukimateriaalia monipuolista verkkoasiointia varten. Kokkolan Koivuhaan ja Terveystien digipalvelupisteet sijaitsevat Soiten omissa toimitiloissa. Halsuan, Toholammin ja Vetelin digipalvelupisteet sijaitsevat kunnantaloilla. Em. kiinteistöjen omistajat kukin tahollaan vastaavat tilojen ja laitteistojen ylläpidosta ja kustannuksista.

Soite pitää hyödyllisenä toimistotilojen ja taustatyötilojen yhteiskäyttöä, jotta pystytään varmistamaan palveluiden saatavuus ja saavutettavuus tilanteessa, jossa on välttämätöntä keskittää ja vähentää toimistotiloja. Soite tuottaa asiakaspalvelua erilaisissa asiointipisteissä (esim. sote-asema ja Soite-piste) tarpeen mukaan, asiakaspalvelun tapahtuessa käytännönsyistä, erityisesti Kokkolassa, pääsääntöisesti kuitenkin hyvinvointialueen omien asiointipisteiden yhteydessä.

Soite tarjoaa Kokkolan Suomi-pisteen ulkopuolella runsaasti palvelua Keski-Pohjanmaan asukkaille. Soiten strateginen valinta Digi ensin sopii hyvin konkreettiseen yhteistyöhön Suomi-pisteen kanssa. Johtopäätöksenä todetaan, että sosiaali- ja terveystalvet ovat lähellä kuntalaisraja pintaa ja riittävä palveluiden saanti vaikuttaa kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin. Keski-Pohjanmaalla väestö ikääntyy nopeasti, joten maalaismaaisissa kunnissa palveluverkon lähiasioinnin ja toimipaikkojen säilymisen merkityksellisyys kasvavat. Harvaan asutulla maaseudulla palveluiden saavutettavuus on keskiössä, koska liikenneyhteydet ovat huonompia kuin Kokkolan kaupunki seudulla. Väestön ikääntyessä palveluiden neuvonta- ja henkilökohtainen tarve koristuvat seniorikansalaisilla. Useat julkiset palvelut vaativat vahvaa tunnistautumista, joten digiasiointiin tulisi olla riittävästi tukea ja neuvontaa saatavilla esimerkiksi kuntien virastoissa ja kirjastoissa. Kuntatalouden tiukentuessa on olennaista keskittää palveluista ja karsia vuokratuennuksissa hyödyntämällä yhteispaalvelupisteitä.

Digi- ja väestöviraston (DVV) fyysinen asiakaspalvelu päättyy Kokkolassa ja virasto tarjoaa 1.12.2025 alkaen ainoastaan etäpalveluita. DVV tulee osallistumaan Kokkolan Suomi-pisteen toimintaa etäpalvelun välityksellä. Työntekijöitä ei ole siirtymässä Suomi-pisteeseen.

Useimmat asiat DVV:n kanssa voi hoitaa verkossa tai puhelimitse. Etäpalvelussa ei voi hoitaa asioita, jotka edellyttävät henkilökohtaista käyntiasiointia DVV:n toimipisteessä (vihkiminen, tietyt julkisen notaarin tehtävät ja ulkomaalaisen rekisteröinti). DVV arvioikin, että etäpalvelun käyttöaste voi jäädä pieneksi. Sen sijaan DVV on jo aiemmin tarjonnut tilapäisissä (erityisesti sesonkiluonteisissa) käyntiasiointitarpeissa pop up -palveluita, kun suurella asiakasjoukolla on ollut sama asiointitarve samanaikaisesti esimerkiksi oppilaitoksissa. Pop up -tilaisuuksien järjestäminen harkitaan ja valmistellaan tapauskohtaisesti tiiviissä yhteistyössä esimerkiksi elinkeinoelämän, oppilaitosten, kotoutumispalveluiden ja työnantajatahon kanssa. Johtopäätöksenä todetaan, että Keski-Pohjanmaan elinkeinoelämän notaarin palvelutarpeet ovat merkittäviä esimerkiksi veneteollisuuden ulkomaankaupalle. Pitkät DVV:n asiointimatkat ovat haasteellisia maahanmuuttajille, jotka eivät ole täysin integroituneet suomalaiseen yhteiskuntaan ja eivät hallitse Suomen kieltä. DVV:n oppilaitosyhteistyö on ulkomailta tulevien opiskelijoiden kanssa tärkeää, jotta viranomaisten välinen asiakaspalvelukokemus paranee. Pop-up palvelut voivat purkaa ruuhkia valtakunnallisesta puhelinpalvelusta ruuhka-aipeina ja jakaa DVV:n henkilöstön resursseja tehokkaammin sekä ehkäistä työntekijöiden kuormitusta mahdollistaen työsuoritteiden niputtamisen suuremmalle kohderyhmälle samanaikaisesti.

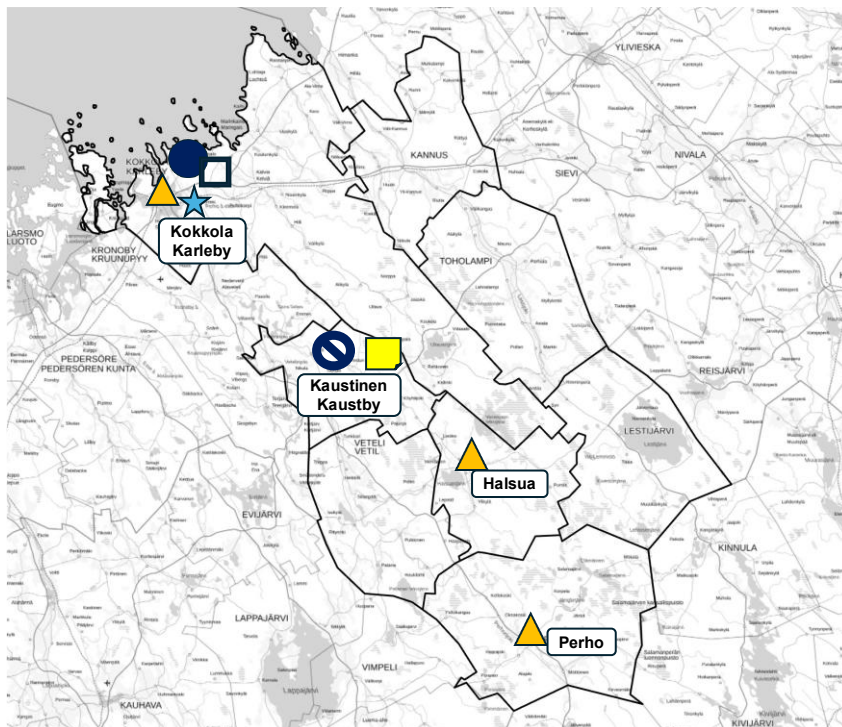
Kiinnostunut kampusmalliin osallistumisesta:

Keski-Pohjanmaan työllisyysalue

Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen henkilöstöä työskentelee Kallentorilla Kokkolassa noin 55 henkilöä. Henkilöstö on sijoittunut yhteiskäyttötiloihin ELY-keskuksen kanssa sekä vuokrannut lisätiloja Kallentorilta. Myös Kokkolan kaupungin kotoutumispalvelut ovat samoissa tiloissa kaupungin vuokraamassa osassa Kallentorin 2. kerroksessa. Kotoutumispalveluissa työskentelee 4 henkilöä Kallentorilla sekä yksi työntekijä Welcome Office-matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapisteellä Kokkolan Kaupunginkirjastossa. Johtopäätöksenä todetaan, että kirjastot ovat hyviä tiloja asiakkaiden yleiseen neuvontaan, paperisten lomakkeiden jakamiseen ja opastukseen, koska kirjastot voivat olla pidempään auki kuin virastot. Kieliasioiden hallinta voi lisätä asiakaspalveluiden henkilöstökustannuksia ja kasvattaa henkilöstötyövuosia.

6.3. Suomi-pisteiden ulkopuolelle jäävä muu käyntiasiointipalvelu 2030

Poliisin asiakaspalvelupiste jatkaa toimintaansa Kaustisella. **Kuntien järjestämissä** asiointipisteissä saa palvelua seuraavasti. Kaustisen kunnan asiointipisteellä saa Kelan ja Digi- ja väestöviraston palveluita. Halsuan ja Perhon kuntien asiointipisteillä saa Kelan palveluita. Kannuksen kaupunki on ilmaissut kiinnostuksensa asiointipisteelle, mutta sopimusta ei ole vielä tehty. Alla oleva kuva 24. näyttää asiakaspalvelupisteiden sijainnin maakunnassa.

Symbolien selitteet:

- Kokkolan Suomi-piste
- Pohjanmaan poliisilaitos:
Kokkolan poliisiasema
- Kaustisen poliisiasema
- Ulosottolaitos (Kokkolan poliisiaseman yhteydessä)
- Kaustisen kunnan asiointipiste
Kaustisen kunnan asiointipiste, jossa saatavilla Kelan palveluiden lisäksi myös Digi- ja väestötietoviraston palveluita.
- Kelan asiointipisteet
Kokkolan ulkopuolella palvelut kunnan asiointipisteellä (Halsua, Perho).

Kuva 24. Suomi -pisteen ulkopuolelle jäävät asiointipisteet. (Ulosottolaitoksen palvelut vain Kokkolan poliisiaseman yhteydessä)

Taulukko 24 Sanallinen yhteenveto tavoitetilan kuvauksesta julkisten organisaatioiden osallistumiselle Kokkolan Suomi-pisteeseen sekä perustelut jättäytyä pois Suomi-pisteestä.

Organisaatio	Osallistuu läsnä	Osallistuu kampusmalliin	Osallistuu etäpalveluihin	Suomi-pisteiden ulkopuolelle jäävät muu käyntiasiointipalvelu 2030
Maanmittauslaitos	X			
Rikosseuraamuslaitos	X			
Oikeuspalveluvirasto	X			
Pohjanmaan ELY-keskus	X			
Kela		X		
Keski-Pohjanmaan työllisyysalue		X		
Pohjanmaan poliisi lupapalvelut		X		
Ulosottolaitos		X		
Verohallinto			X	
Soite			X	
Aluehallintovirasto			X	
Maahanmuuttovirasto			X	
Digi- ja väestövirasto			X	

6.4. Suomi-pisteiden ulkopuolelle jäävien käyntiasiointia tarjoavien toimijoiden palvelutarjonta (kunta, työllisyysalueet, hyvinvointialue)

Jotta palveluluiden yhden tunnin saavutettavuus tavoite säilyy, tulisi harkita julkisen liikenteen palvelubusseja muutaman kerran viikossa maakunnan ulkorajoilta maakuntakeskus Kokkolaan. Ikään-tyneet ihmiset tarvitsevat kuntien- ja valtion subventoituja kuljetuksia asiointipisteisiin.

Julkisen palveluiden toimitilaverkossa tulee järjestää fyysisten asiointipisteiden virkailijan paikalla olo palvelu, jossa ohjataan asiakkaita löytämään oikea palvelu asiakirjoille, ohjeistusta asiakirjan täyttämiseen sekä tarvittaessa todentaa asiakirjan vastaanottaja. Paikan päällä tapahtuva henkilön tunnistuksen varmentaminen on yleistä poliisin palveluissa. Asiakirjojen sähköinen toimittaminen on yleistynyt, eri virastojen yhteiset tietoaalustat ovat yleisiä sekä puhelimella tapahtuvat asiakaskohtaukset. Asiakirjojen jättämistavasta riippumatta viranomaisten velvollisuus on järjestää palvelua asiakirjojen jättämiseen sekä opastaa asiakirjojen täyttämässä. Palvelupisteissä on mahdollista järjestää etäyhteydellä videoneuvotteluita. Lain mukaan viranomaispalvelujen asiakirjojen vastaanottaminen voidaan järjestää yhteishankintana ja ulkoisena palveluna ilman viranomaista ilman vaadittavaa henkilöntunnistautumista. Asiakirjojen vastaanottamisessa tulee noudattaa aina julkishallintolain määräaikoja ja tiedotettava määräaikoista riittävällä tavalla.

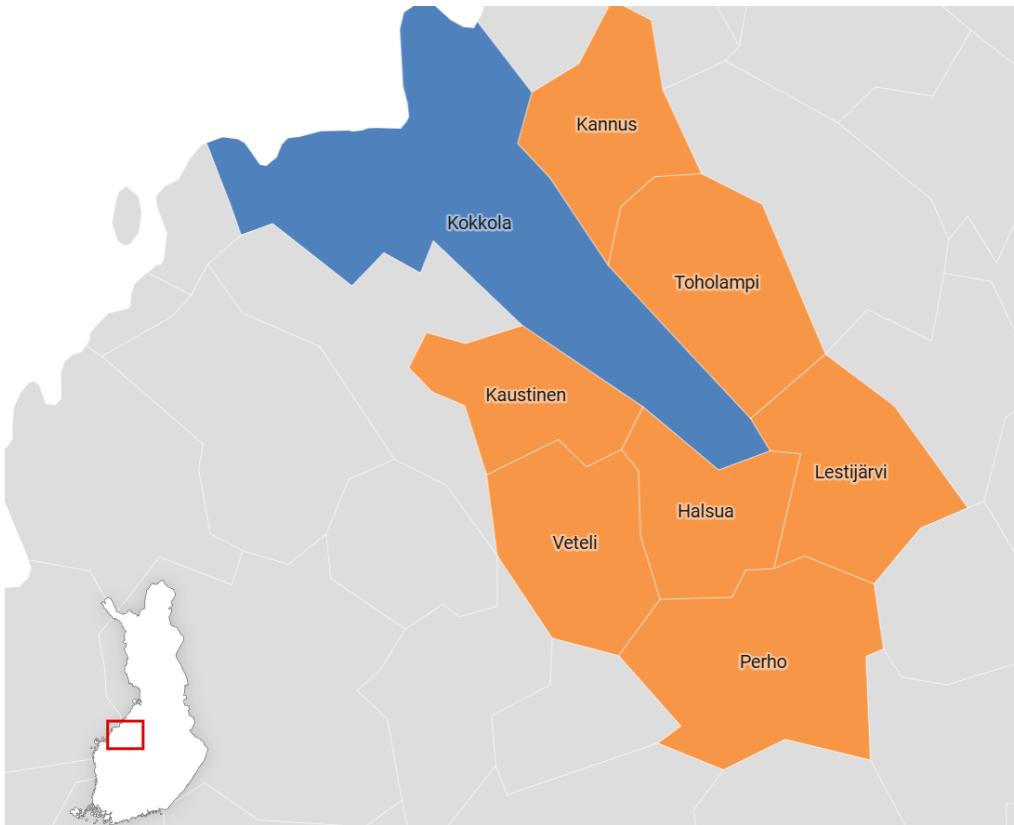
Taloustutkimuksen mukaan valtaosa kuntalaisista on tottunut asioimaan virka-aikoina 9:00 – 16:15 välillä. Toisaalta on kuntalaisia, jotka toivovat asiointimahdollisuutta kello 8 alkaen. Nykyisin useat kuntalaiset toivovat asiointiaikoja totuttua virka-aikaa myöhemmäksi. Julkisten palveluiden aukioloaika ei ole tutkimusten mukaan tarkoituksenmukaista laajentaa viikonlopuille lauantaille ja sunnuntaille. Ennen kello 8. arkipäivisin julkisten palveluiden paikan päällä toimitiloissa tapahtuvan asioinnin tarve on marginaalisen pientä.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluista on tullut vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja henkilö- ja yritysasiakkaille. Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen vastuukunta on Kokkolan kaupunki (kuva 25.). Kokkolan työllisyyspalveluiden palvelupisteen käyntiosoite on Kokkolassa Kallentorilla osoitteessa Pitkänsillankatu 15. Palvelupisteen aukioloajat ovat maanantaista keskiviikkoon kello 9–12 ja 13–15 välisenä aikana. Työllisyysasioissa palvellaan myös ajanvarauksella. Työllisyyspalveluihin yhteydenottopyynnot nettipohjaisen työmarkkinatorin asiointi -verkkopalvelun kautta tai puhelimitse. Työllisyyspalvelussa henkilöasiakkaita neuvotaan työllisyyspalveluiden puhelinpalvelussa numerosta 068289800 maanantaista keskiviikkoon kello 9–12 ja kello 13–15 välillä.

Toinen maakunnan palvelupiste sijaitsee Kaustisella osoitteessa Kappelintie 13. Työllisyysalueen palvelujen toimivuudesta ja toiminnan johtamisesta vastaa työllisyysjohtaja. Yhteydenotot liittyen avustusten ja tukien maksatuksiin kuten starttirahaan, palkkatukeen, osaamisen kehittämisen palveluihin tapahtuu sähköpostitse. Työllisyyspalveluiden asiantuntijat tapaavat asiakkaita kunnissa sovittuina aikoina.

Keski-Pohjanmaan työllisyyspalvelut tarjoavat työnhakijoille työllistymistä edistävää neuvontaa ja ohjausta sekä tukee yrityksiä ja työnantajia työllistämässä Keski-Pohjanmaalla: Kokkolan, Halsuan, Kannuksen, Kaustisen, Lestijärven, Perhon, Toholammin ja Vetelin alueella.

Kuva 25. Työllisyysalueet: Keski-Pohjanmaan työllisyysalue. Kuntaliitto 2024, viitattu 30.7.2025.

6.5. Kokkolan Suomi -pisteen kampusmallin sijainnit ja johtopäätökset

Palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen ohjausryhmän työskentelyssä käytiin vilkasta keskustelua erilaisista kampusmallin haasteista ja mahdollisuuksista. Kampusmallin lähtökohdaksi muodostui eri virastojen ja rajat ylittävä organisaatioiden palveluiden esteettömyys ja parempi saavutettavuus, joka palvelee laajaa asiakaskuntaa. Useissa kannanotoissa korostettiin, että kampusmallissa muodostuu poikkihallinnollisia synergiaetuja. Kampusmalli tuo asiakkaille lähipalveluita saman korttelin alueella ja helpottaa asiakaspalvelun opastamistarvetta. Lisäksi julkisten palveluiden henkilöstön työaikaa vapautuu ydintehtäviin, koska kampusmallissa siirtymiset virastojen välillä ovat lähtökohtaisesti nopeita ja välimatkaltaan lyhyitä. Palveluiden läheinen sijainti vähentää yksityisautoilun liikennepäästöjä, lisää keskusta-alueen autoilusta vähentyneitä liikenneturvallisuutta ja mahdollistaa lyhemmät välimatkat Kokkolan kaupunkiin saapuville joukkoliikenteen käyttäjille junilla tai linja-autoilla. Kokkolan linja-autoasemalta ja rautatieasemalta potentiaalsiin Suomi-pisteen sijanteihin on muutaman minuutin kävelymatka, koska välimatka joukkoliikenneasemilta on 1–2 kilometriä Kallentorille, Kaupungintalolle, Kelan nykyiseen toimistotaloon ja Kokkolan pääpoliisiasemalle, joka sijaitsee uintikeskus Vesiveijaria vastapäätä Kaarlelankatu 74:ssä. Autoilevilla asiakkaille kampusmallissa pysäköinti voi helpottua koska auton voi parkkeerata esimerkiksi lyhytaikaiseen pysäköintiin kaupungintalon parkkipaikalle, Kallentorin parkkihalliin, rautatieasemalle tai Cydenia-kauppakeskuksen katettuun parkkihalliin. Auton parkkeeraaminen onnistuu keskustan kadunvarteen kiekkoapaikoille ruuhka-aikojen ulkopuolella. Liikennepäästöjen vähentyessä johtuen asiointikertojen määrästä Kokkolan keskustaan

julkisten palveluiden asiakkaat voivat hyödyntää samalla reissulla Kokkolan keskustan kaupallisia palveluita tai Kokkolan kaupungintalon palvelutarjontaa. Vähentynyt liikenne tekee käveleville ja pyöräileville asukkaille keskusta-alueesta viihtyisämmän, turvallisemman ja vähentää asukkaille koituvaa liikenteen melusaastetta. Poliisin linjauksen mukaan pääpoliisitalon tilat tulee säilyttää nykyisille toiminnoille ennen kaikkea. Kampusmallin valintaan voi vaikuttaa nykyisten tilojen ylimääräinen neliötila, rakennusten kunto, tilamuunneltavuus ja ennakoitu toimistotilojen käyttöaste, henkilöstötarpeen lisääntyminen sekä etätyökäytänteet.

6.6. Kokkolan Suomi-pisteen sijainti ja logistiikka

Kokkolan Suomi -piste tulee Kallentorille Kokkolan kaupungin ja Senaatti-Kiinteistön linjauksen mukaisesti. Kallentorin sijainti on saavutettava keskustaan tulevalla liikenteellä, koska Kallentorille on helppo liittyä valtatie 8, 28 ja 13, mikäli asiointimatkat tulevat Kokkolan kaupunkialueen ulkopuolelta. Lisäksi Kallentorin Suomi-pisteen sijainti tukee kävelyn ja pyöräilyn edistämisen näkökulmasta vähähiilistä liikkumista keskustan asemakaava-alueella. Kallentori on hyvin saavutettavissa julkisella linja-auto ja kaukojuna liikenteellä sekä alueella on hyvin pysäköintitilaa tarjolla.

Kuva 26. Kokkolan Suomi-pisteen sijainti Kallentorilla sekä kampusmallin muut sijainnit.

Karttakuvan johtopäätöksenä todetaan, että Kelan asiointipalvelut ja yhteinen Kokkolan Suomi-piste sijaitsee ylimateknologian liikumista tukevien rautatieaseman ja linja-autoaseman välittömässä läheisyydessä. Poliisin lupapalvelut ja ulosottolaitos sijaitsevat hieman kauempana Kallentorin Suomi-pisteestä, mutta ovat saavutettavissa samalla asiointireissulla kävellen ja pyöräillen. Kelan ja Suomi-pisteelle organisoituvien julkisten palveluiden toimijat tukevat hyvin kampusajatusta, jossa palvelut

ovat lähes korttelin päästä toisistaan. Lisäksi Suomi-pisteen sijainti Kallentorilla mahdollistaa julkisen henkilöstön lyhyet työmatkat toimipisteiden välillä. Lyhyet virantoimitusmatkat säästävät työaikaa, lisäävät tehokkuutta ja vähentävät autoilun päästöjä. Kallentorilla sijaitsee useita kaupallisia liikkeitä, apteekki ja elintarvikemyymälä. Julkisten palveluiden käyttäjä voi hyödyntää kaupallisia palveluita samalla asiointimatalla Suomi-pisteelle. Digitalisuutta ja käyttäjäystävällisyyttä edistämään kannattaa pohtia infotaulujen asentamista uudelle Suomi-pisteelle, jotka kertovat asiakkaille kävelyajoista Kokkolan linja-autoa-asemalle ja rautatieasemalle ja näyttävät joukkoliikenteen reaaliaikaiset aikataulut. Keskusta-alueella saattaa esiintyä lievää liikenteen vilkastumista julkisten palveluiden asiointiaikoina varsinkin Kallantorille vievissä risteyksissä.

7. Keski-Pohjanmaan julkisen palveluverkon seurausvaikutus ja tilannekuvan muutoksen seuraukset

Julkishallinnon digitaalisuuden kasvun myötä kiinteistökuluihin haetaan säästöjä toimitiloja karsimalla ja keskittämällä työntekijöitä kustannustehokkaisiin palvelupisteisiin.

Keski-Pohjanmaan kuntien pito- ja vetovoimaa lisää kattava julkisten palveluiden verkosto, jossa julkiset palvelut ovat lähellä kansalaisia ja elinkeinotoimijoita. Asuinpaikan pito- ja vetovoimaan vaikuttavia peruspalveluita ovat sivistys-, pelastustoimen-, sote-palvelut. Riittävä palveluverkosto voi houkutella veronmaksajia työperäiseen muuttoon Keski-Pohjanmaalle suurinvestointien toteuduttua. Kokkolan ulkopuolisia lähipalveluita tarvitaan esimerkiksi Kelan toimipaikasta, poliisin lupapalveluista ja työvoimahallinnon palveluista, jotka tulee olla saavutettavissa lähtökohtaisesti lähellä asukkaita kustannustehokkaasti. Keski-Pohjanmaan väestö ikääntyy nopeasti, joten toimipaikkojen säilyminen esimerkiksi Kannuksessa ja Kaustisella on olennaista. Keski-Pohjanmaan julkisten palveluiden reuna-alueet ovat keskiössä esimerkiksi Himangalta on lyhyempi matka julkisiin palveluihin kuin Raaheen. Kinnulasta ja Kyyjärveltä on helpompi saada esimerkiksi työvoimahallinnon ja Kelan palveluita Kaustisilta.

Suurinvestointien toteuduttua työvoiman muutos on huomattava esimerkiksi kunnissa, jossa jalostetaan tai louhitaan kaivosmineraaleja, valmistellaan biojalostamohankkeita tai alueella on runsaasti uusituvan energian tuotantohankkeita. Tällaisille alueille on tärkeää saada mahdollisimman kattava julkinen palveluverkosto. Kuntien elinvoiman kasvaessa julkisten palveluiden tarve lisääntyy. Muihin maakuntiin verrattuna Keski-Pohjanmaan investointipotentiaali ja voimakas työvoiman kasvu on odotettavissa muutaman kymmenvuoden aikana, joka vaatii tiheää julkista palveluverkkoa. Suurinvestoinnit vaativat työvoimaa, jolloin pito- ja vetovoiman kasvu on keskiössä kuntalaisten julkisten palveluiden saatavuudessa. Kuntien työvoimatarpeen kasvun myötä asuntokauppa ja asuntokannan lisääminen vaatii lisää viranomaistyötä. Tämä näkyy tarpeena palvelupisteissä kiinteistökaupan toimituksissa kuten kaupanvahvistajien virkahenkilöiden palvelut.

Kuten MDI:n vuoden 2025 väestöennuste ennakoi 16.9.2025, lasten määrän väheneminen ja iäkkään väestön kasvu ei ole väliaikainen vaan pysyvä muutos ja tämä kehitystrendi on havaittavissa myös useissa Keski-Pohjanmaan kunnissa. Kokkolassa väestömäärä laskee maltillisen vähän pitkällä aikavälillä. Mikäli ilmiönä maahanmuutto tai maan sisäinen muuttoliike kehittyvät suotuisasti, jää väestön väheneminen reiluun kymmeneen prosenttiin valtakunnan tasolla¹¹.

¹¹ Yle Keski-Pohjanmaa 16.9.2025, Niina Koskela, Keski-Pohjanmaan väestö vähenee, todetaan väestöennusteessa. Viitattu 17.9.2025.

8. Riskianalyysi

Riskinä toimitilojen käyttöönnotossa on informaatiovaje ja viestinnän kohdentuminen väärin, jolloin kuntalaisille ja vapaa-ajanasukille ei kulje riittävästi tietoa virastojen tehtävistä, asiointipisteiden aukioloajoista sekä asioiden hoitamisesta oikeassa palvelukanavassa. Asiakkaat voivat kokea julkiset palvelut etäisiksi, jos asiointi tapahtuu verkossa ja henkilökohtainen asiointi palvelupisteillä ei ole mahdollista.

Toimitilojen oikean mitoituksen onnistuminen voi olla riski, jos henkilöstö työskentelee pääasiassa etätöinä tai tulee odottamaton tarve palkata organisaatioon lisää henkilöstöä. Riskinä on mahdollisen palveluverkon karsiutumisesta johtuva asiointimatkojen piteneminen palvelupisteisiin maakunnan reuna-alueilta ja Kalajoen seudulta sekä Pohjanmaan pohjoisosasta Pietarsaaren seudulta. Palveluverkon karsiminen lisää kuntalaisten epätasa-arvoa saavuttaa julkisia palveluita. Väestön ikääntymisen seurauksena haasteena on kansalaisten digiasiointitaitojen oppiminen

Julkisten palveluiden tiloissa tulee olla selkeät toimintaohjeet palvelutilanteissa uhkaavan käyttäytymisen varalta. Asiakaspalvelupisteissä tulee olla vartiointiliikkeen palvelut saatavilla nopealla vasteajalla tai paikan päällä oltava järjestyskortillinen vartija valvomassa järjestystä. Väkivallan ennakoinnin uhka on olennaista tunnistaa julkisten palveluiden asiointipisteissä. Eskaloituneista yhteydenottotilanteista tulee raportoida.

Asiakaspalvelutilanteissa väkivallan uhka on lisääntynyt ja julkisten palvelupisteiden toiminnassa on mukana aulavastaanottojen vartiointipalvelut ja ulkoiset järjestysmiespalvelut.

Merkittävänä riskinä hankkeen toteutumiselle on valtion ja kuntien taloudellinen tilanne lähitulevaisuudessa.

9. Organisointi ja rahoitus

Palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 17.6.2024 käynnistää alueellisen suunnittelun ja vaiheittaisen toimeenpanon vuoden 2025 alusta Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Kymenlaakson maakunnissa ja viimeistään vuoden 2026 alusta Kanta-Hämeen, Pohjois-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa.

Keski-Pohjanmaan projektioorganisaatio koostuu seuraavista jäsenistä:

Puheenjohtaja Jyrki Kaiponen, maakuntajohtaja, Keski-Pohjanmaan liitto

Sihteeri Anssi Lahnalampi, hallintojohtaja, Keski-Pohjanmaan liitto

Jaana Immanen-Peuha, erityisasiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto

Saija Niittymäki, kehittämispäällikkö, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut

Hanna Auronen, yksikön päällikkö, Pohjanmaan ELY-keskus

Sanna Appelberg, talousjohtaja, Oikeuspalveluvirasto

Ilkka Hylkilä, apulaispoliisipäällikkö, Pohjanmaan poliisilaitos

Johanna Wentin, asiakaspalvelukeskuksen päällikkö, Kansaneläkelaitos

Paula Tolonen, palvelusuunnittelija, Maahanmuuttovirasto

Niina Haimakainen, asiantuntija, Maanmittauslaitos

Eija Kamppila, yksikön päällikkö, Rikosseuraamuslaitos

Marko Jalkanen, aluepäällikkö, Senaatti-kiinteistöt (jäsen)

Maija Pihlajaniemi, projektipäällikkö, tilaratkaisut, Senaatti-kiinteistöt (asiantuntija)

Veronica Wickström, apulaistoimistopäällikkö, Ulosottolaitos

Mirja Jurvansuu, vastuualuepäällikkö, Valtori

Anne-Mari Järvenpää, ryhmäpäällikkö, Verohallinto

Jussi Salminen, osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue, Soite

Lauri Laajala, kunnanjohtaja, Perhon kunta

Jonne Sandberg, kehitysjohtaja, Kokkolan kaupunki

Petri Jylhä, kehittämisjohtaja, Kaustisen seutukunta

Minna Nikander, kunnanjohtaja, Kaustisen kunta

Leena Sämpi, talous- ja hallintojohtaja, Kannuksen kaupunki

Riina Rinta-aho, projektiasiantuntija, valtiovarainministeriö

Alueellisen projektityöryhmän tavoitteena on valtion palvelu- ja toimitilauudistuksen valtakunnallisten linjausten ja valtiontoimitilastrategian pohjalta suunnitella ja käynnistää asiakaspalvelu- ja

toimitilaverkkouudistus Keski-Pohjanmaan alueella. Tavoitteena on lisätä julkisten palveluiden digitaalisuutta, tehostaa tilojen käyttöä ja karsia toimitilakustannuksia. Keski-Pohjanmaan palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen projektiryhmä piti hankkeen aikana yhteensä kahdeksan kokousta.

Valtionvarainministeriö ja palvelu- ja toimitilaverkkohanke rahoittaa alueellisten projektiryhmien johtamisesta ja sihteerityöstä maakunnan liitolle aiheutuvia kuluja valtionavustuksella, joka on myönnetty maakunnan liitolle sen hakemuksesta (lisää tähän päätöksen päivämäärä). Maakunnan liitto raportoi valtionvarainministeriölle valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta ja toteutuneista kuluista 31.1.2026 kello 16.15. mennessä toimitettavan ohjeistuksen mukaisesti.”

10. Raportointi

Alueellisen projektiryhmän tulee raportoida säännöllisesti valtakunnalliselle palvelu- ja toimitilaverkko-hankkeelle. Menettelytavasta sovitaan erikseen.

10.1. Johtopäätökset ja toimenpiteet valtionhallinnolle

Keski-Pohjanmaan maaseudun väestöllä on eriarvoisemmat mahdollisuudet hyödyntää digitaalisia julkisia palveluita kuin esimerkiksi Kokkolan väestöllä. Lisäksi maaseudulla tietoliikenneyhteydet saattavat olla epävakaita ja hitaita kuin kaupungissa. Digipalveluiden käyttämiseen voi kohdistua ennakkoluuloja ja pois oppiminen perinteisestä virastoasiointista saattaa viedä aikaa varsinkin ikääntyneellä väestöllä. Lähipalveluiden kehittäminen lisääisi sujuvuutta ikäihmisten elinvoimaisessa arjessa, etenkin jos tukea tai apua ei ole saatavilla lähipiiristä. Julkisten palveluiden radikaali digitalisaatio voi vaikeuttaa niiden pienituloisten henkilöiden arkea, joilla ei ole mahdollista hankkia uusimpia teknologioita koteihinsa.

Keski-Pohjanmaan teolliset suurinvestoinnit edellyttävät perustuslain nojalla ja julkisin verovaroin tuotettavana toimivan lähipalveluverkon maakunnan keskuskaupungeissa/kunnissa. Keski-Pohjanmaan visiona on julkisen ja kattavan palveluverkon sijoittuminen lähelle kansalaisia ja heidän arkisia toimintojaan, uusia kuntalaisia ja kasvavaa osaavaa työvoimaa. Muun muassa väestön ikääntyminen on kasva-kehitystrendi, jolloin saavutettavat ja riittävät julkiset lähipalvelut nousevat keskiöön Kokkolan kaupungin ulkopuolella maaseutukunnissa, toki myös muille väestöryhmille. Verkko- ja etäpalvelut edellyttävät myös toimivia tietoliikenneyhteyksiä haja-asutusalueille, joista hyötyvät kuntalaiset, elinkeinoelämä ja vapaa-ajanasukkaat.

Valtion hallinnon järjestämiin palveluihin esimerkiksi kunnanvirastoissa ja palvelupisteissä liittyy riski kustannusten kasvusta, epävarmuus asiakaspalvelutarpeen kehityksestä ja tarve sitoutua kunnilla valtion maksamaan useita tuhansia euroja kunnantyöntekijöille opastaa valtionhallinnon palveluiden käytössä.

Kuntalaisten sekä yritysten ja työnantajien arkea helpottavat nykyiset sivupalvelupisteet kuten poliisin ja KELA:n asiointipalvelut Kaustisella, työvoimahallinnon palvelut Kaustisella, Perhossa ja Kanuksessa. Palvelujen kysyntää saattaa tulevaisuudessa lisätä esimerkiksi useamman tuhannen henkilön työllistävät biolaitostehtaat ja Keliberin kaltaiset kaivannaistehdashankkeet. Teollisuus, liike-elämän palvelut, kauppa- ja kuluttajapalvelut, matkailu sekä maatalouselinkeinot tarvitsevat vahvistuakseen elinvoimaisia kuntia, tuodakseen ja vahvistaakseen niiden elinvoimaa ja pito- sekä vetovoimaa esimerkiksi erilaisiin suurteollisuuden tieliikennehankkeisiin. Bruttokansantuotteen lisääminen vaikuttaa uusien osaajien juurtumiseen Keski-Pohjanmaalle, mitä vahvistaa kansainvälistä vientikauppaa.

Maatalouden ja teollisuuden alkutuotanto, jalostus ja kauppa synnyttävät tarpeita Keski-Pohjanmaalle säilyttää ja vahvistaa koulutusta, joka lisää kuntalaisten julkisten palveluiden tarpeita. Keski-Pohjanmaan korkea ruokatuotanto lisää maatalouden osaamispääomaa ja voi lisätä Kelan ja muiden tukipalveluiden tarvetta ulkomaalaisten maatalousosaajien virratessa maakuntaan. Maataloudella investoinneilla kehitetään paitsi tuotantoa, mutta myös tuotantotiloja, työllistetään työvoimaa ja alueen yrityksiä. Kansallisesti maatalouden investoinnit tukevat pyrkimystä turvata laajemmin huoltovarmuutta, vahvistaa kotimaista ruoantuotantoa ja edistää alueellista elinvoimaa. Huoltovarmuuden osalta maataloustuotteiden kysyntää poikkeusoloissa ja kriisitilanteissa on turvata maakunnan ja maan sisäisen mutta myös äärimmillään puolustusvoimien tarpeen kattamiseksi. Kriisitilanteessa on todennäköistä, että satamaliikenne vaikeutuu ja Suomessa ollaan riippuvaisia kotimaassa tuotetusta ruuasta. Ruuan nykyisiä logistiikkavarastoja ja elintarvikelaitoksia voidaan kriisitilanteissa hyödyntää puolustusvoimien kaluston säilyttämiseen sekä strategisiin sodanjohtotehtäviin.

Keski-Pohjanmaan palveluverkon muodostavat liikenteellisesti vahvasti saavutettava joukkoliikennepainotteinen Kokkola vuonna 2030. Kuitenkin väestön ikääntymisen, taajamien väestökeskittymisen, joukkoliikenteen palvelutason vähentyessä asiointipisteiden säilyminen edes supistetussa muodossa on välttämätöntä Kokkolan ulkopuolella esimerkiksi opastettuna etäpalvelupisteinä. Nykyinen palveluverkko edellyttää ajokortillisia talouksia varsinkin Kokkolan ulkopuolella. Liikenteen digitalisaatio ja ajoneuvojen automaattiset ajojärjestelmät voivat edesauttaa ikääntyneen väestön yksityisautoilun mahdollisuuksia. Saavutettavien julkisten palveluiden turvallisuuteen vaikuttaa tarpeeksi lyhyet asiointimatkat tai mahdollisuus tuoda palvelut lähellä ikääntyvää väestöä ja kesämökkipaikkakuntalaisia.

Demografinen muutos vaikuttaa väestön sijoittumiseen sekä hajautumiseen kauemmaksi kuntakeskusten palveluiden saavutettavuusennusteessa vuoteen 2030. Todennäköisesti palveluverkon karsinta pidentää palveluasiointimatkoja, joka vaikuttaa eniten haavoittuvassa asemassa olevaan väestöön. Palveluiden digitaalisuus voi edellyttää monitoimipalveluiden sijoittumista esimerkiksi kunnanvirastojen ja kirjastojen yhteyteen. Demograafinen muutos voi vaatia eri vaihtoehtoja ja kutsutaksityypistä joukkoliikennettä tiettyinä viikonpäivinä julkisen palvelun pisteille harvaanasutuissa kunnissa.

Todennäköisesti palvelutarpeiden keskittyminen Kokkolaan vähentää hieman kiinteistökustannuksia ja vaatii eri viranomaisten palveluiden sijaintien järjeistämistä sekä keskittämistä saavutettaviin palvelukeskittyisiin. Palveluiden fyysisten asiointipisteiden tarve on tulevaisuudessa hyvin marginaalinen voimakkaan digitalisaatiokehityksen vuoksi Kokkolan ulkopuolella. Useita valtion palveluita hoidetaan etänä ja järjestetään digitaalisen paikkariippumattomasti maakuntarajan ulkopuolelta esimerkiksi pääkaupunkiseudulta ja Tampereelta.

Keski-Pohjanmaan palveluverkko on digitalisoitunut nopeasti sekä useat viranomaiset järjestävät palveluita kustannustehokkaasti yhteiskäyttöisissä tiloissa. Palveluiden tilaratkaisuissa korostuu tietoturvallinen työskentely sekä riittävät neuvota ja opastus vaativissa asiakaspalvelutilanteissa. Useat viranomaispalvelut toimivat hyvin Kokkolassa. Lähipalvelupisteet lisäävät palveluiden saavutettavuutta senioriväestön, maahanmuuttajien ja erikoistarpeita kohtaavien asiakkaiden julkisissa palveluissa maakunnan raja-alueilla.

11. Lausunnot

Kaustisen seutukunnan johtoryhmän lausunto Valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen Keski-Pohjanmaan suunnitelmaan 2.9.2025:

Keski-Pohjanmaalla on suunniteltu valtion asiointipistettä Kokkolaan, jonne on tarkoituksenmukaista perustaa laajan palvelun Suomi-piste. Esitämme, että Keski-Pohjanmaalla toteutettaisiin malleja, jossa palvelupisteitä olisi myös maaseutualueilla.

1. Kaustinen on sijainniltaan luonteva asiointipaikka jo nyt toimivan yhteispalvelupisteen pohjalta rakentaen. Palveluiden saavutettavuus Halsuan, Lestijärven ja Perhon suunnasta kasvaisi olennaisesti ja asiointimatkojen pituus jäisi alle tunnin. Kaustisella toimii jo Poliisin toimipiste lupapalveluineen, seutukunnan toimintoja ja työllisyysalueen palveluja. Poliisin, KELA:n, Verohallinnon ja DVV:n lähipalvelupiste tulisi olla Kaustisella, samoin kuin Työllisyysalueen palvelupisteen.
2. Toinen luonteva asiointipiste olisi Toholampi, jolloin Lestijärven ja myös Pohjois-Pohjanmaan alaosien kuntien asukkaiden saavutettavuus valtion palveluille kohentuisi huomattavasti. Toholammilla on jo tällä hetkellä mm. 21:n kunnan yhteinen lomituspalvelun paikallisyksikkö. Toholammilla tulisi olla mahdollisimman laaja valtion palveluiden palvelutarjonta.
3. Etäpalvelupisteet tulisi olla joka kunnassa sisältäen lähipalvelun mahdollisuuden.

Etäpalvelupisteiden perustaminen kuntiin

- Etäpalvelupiste on kunnanvirastolla tai jossain muussa tarkoituksenmukaisessa kiinteistössä sijaitseva tila, mahdollistaa asiakkaalle etäpalvelun, sähköisen asioinnin ja fyysisen lähipalvelun
- Kunnat suunnittelevat ja päättävät, mitä tiloja kussakin kunnassa käytettäisiin ja milloin sekä muun tukiorganisoinnin yhteistyössä valtion toimijoiden kanssa
- Kunta ylläpitää tilan
- Tilassa on tietoliikenneyhteydet ja tarvittavat laitteet (tietokone, verkkoneuvotteluvälineet ts. kamera ja mikki)
- Tila tarjoaa puitteet luottamukselliseen ja yksityiseen asiointiin
- Asiakkaan opastus ja neuvonta tapahtuu kunnan työntekijän puolesta laitteiden käyttöön, tunnistautumiseen ja palveluiden käyttämisen aloittamiseen
- Tila on käytössä valtion työntekijöille työskentelytilana ja lähipalvelun antamisessa
- Asiakkaan käytettävissä olevat palvelut valtion etäpalvelut = käyntiasiointiin rinnastettava asiointi etäpalvelutilasta
- valtion sähköisten palvelujen käyttö verkon kautta
- fyysinen lähipalvelu
 - valtion työntekijä jalkautuu asiakkaiden pariin tarpeen mukaan ja/tai säännöllisin ajoin esim. ajanvarauksen hyödyntäminen
 - ao. palvelu asiakkaalle välttämättömissä ja tarpeellisissa palveluissa kun etäpalvelu tai käyntiasiointi Suomi-pisteessä ei ole mahdollista

- mahdollisuus käyttää muiden toimijoiden etä- ja sähköisiä asiointipalveluja (mm. Työllisyyspalvelut, sote-palvelut)

Muita huomioita:

- Valtion yhteisen asiakaspalvelun mallin tulee olla joustava, kehittyvä ja paikallisiin olosuhteisiin räätälöity. Asiakaspalvelumallin tulisi mahdollistaa käyntiasiointi kohtuullisin, alle tunnin asiointimatkein, jolloin asiakaspalvelua voidaan antaa ns. hajautetulla mallilla muuallakin kuin yhdessä toimipisteessä Kokkolassa.
- Kuntien ja valtion subventoima joukkoliikenne on erittäin haastavaa järjestää ja se tulee todennäköisesti yhteiskunnalle kalliimmaksi kuin se, että yksittäinen työntekijä liikkuu esim. valtion autolla asiakkaiden luokse
- Palveluiden siirtäminen liikkuviin ajoneuvoihin tai kuntien virastojen ja kirjastojen palvelupisteisiin on tärkeä näkökulma ja siitä on syytä tehdä tarkempaa suunnitelmaa
- Etelä-Pohjanmaan suunnitelmissa on tarjota Alajärveltä palvelua Keski-Pohjanmaan eteläosiin – otin kantaa, että käytännössä ratkaisu ei ole toimiva: kauempana, huonokuntoinen tiestö, pitkä matka-aika, ei luonnollista asiointia, ei julkista liikennettä
- Voisiko etäpalvelupisteitä lähteä kokeilemaan Kaustisen seudun kunnissa esim. ensi vuonna?
- Aukioloajoissa tulee huomioida se, että työssäkäyvien asiointimahdollisuuksia työaikojen ulkopuolella tulee ehdottomasti lisätä tuottamalla lähi- ja myös etäpalvelua ilta-aikoina. Yhteiskunnan kokonaisedun kannalta on järkevää suunnata työssä käyvien asiointia ns. normaalien työaikojen ulkopuolelle. Tämä korostuu erityisesti maaseudulla, jossa asiointimatkat ovat pitkiä ja johtavat käytännössä vähintään puolen työpäivän mittaisiin asiointeihin. Voidaan todeta, että yhdenvertaisuus on erittäin heikkoa verrattuna esimerkiksi kaupungeissa asuvien asiointiaikoihin, joissa asiointipiste sijaitsee lyhyen matkan päässä.

Taustaa

Käyntiasiointi on edelleen välttämätöntä tietyillä asiakasryhmillä, joilla ei ole tarvittavaa digivälineistöä, taitoja ja / tai osaamista etäasiointiin. Tämä korostuu erityisesti maaseudulla ikääntyvän väestön keskuudessa. Tämän ryhmän etäasiointiin liittyvät tukimahdollisuudet, neuvonta ja opastus ovat usein puutteellisia lähisukulaisten toimesta heidän asuessaan muilla paikkakunnilla. Myös nuorilla aikuisilla on haasteita asioida viranomaisten sähköisissä asiointipalveluissa. Vaikka digitaidot sinänsä olisivatkin kunnossa ja laitteiden käyttäminen tuttua, voi nuori aikuinen kohdata asiointinsa vaikeuksia esimerkiksi siksi, että asiat ovat heille uusia. Viranomaisen antamaa ohjausta ja neuvontaa voidaan tarvita näissä tilanteissa, jonka vuoksi olisi tärkeää saada henkilökohtaista apua mahdollisimman läheltä. Ohjauksen ja neuvonnan osalta apua voidaan järjestää monen eri viranomaisen yhteistyönä. Käyntimäärät eivät ole peruste käyntipalvelun supistamiselle, sillä asiakasmäärät maaseudulla ovat luontaisesti pieniä suhteellisesti pienemmän asukasmääränkin takia. Yksittäisetkin palvelutarpeiden hoitamisesta käyntipalveluna ovat ao. yksilölle tärkeitä. Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu viranomaisen velvollisuus kohdella hallinnossa asioivia tasapuolisesti ja viranomaisen on pyrittävä turvaamaan hallinnon asiakkaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet asioidensa hoitamiseen.

Toinen näkökulma palveluiden saavutettavuuden yhdenvertaisuuden tarkasteluun liittyy etäisyyksiin. Keski-Pohjanmaalla on suunniteltu keskitettyä yhteistä asiakaspalvelupistettä Kokkolaan. Asiointipisteisiin tulisi olla palveluverkkouudistuksen hankemateriaalin perusteella enintään noin tunnin matka. Tunnin matka sinällään on pitkä matka ikääntyneille henkilöautolla matkustaville asiakkaille.

Talviolosuhteissa matka Kokkolaan esimerkiksi Halsualta ja Lestijärveltä kestää käytännössä noin 1,5 h, samoin kuin Perhosta. Matkasta aiheutuu kustannuksia, se aiheuttaa huomattavia turvallisuusriskejä ja heikentää henkilön hyvinvointia. Keski-Pohjanmaalla ei ole tehokasta julkista liikenejärjestelmää matkojen toteuttamiseen jokaisesta kunnasta Kokkolaan, vaan matkat joko estyvät tai venyvät yli työpäivän kestäviksi. Näillä perusteilla valtion palvelujen keskittäminen Kokkolaan ei toteuta uudistuksen tavoittelemaa palveluiden saavutettavuuden yhdenvertaisuutta eikä se toteuta hyvän hallinnon perusteita.

Kaustisen seutukunnan kunnat yhtyvät Keski-Pohjanmaan liiton Maakuntahallituksen lausuntoon 20.5.2025 koskien Digi- ja väestöviraston suunnitelmiin lopettaa Kokkolan asiointipiste. Toimipaikkojen määräytymiseen tulee soveltaa jatkossakin valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain 2 §:ä. Sen mukaan valtion palveluiden saatavuus tulee järjestää sekä yksiköt ja toiminnot sijoittaa siten, että koko maan kattavasti valtion tehtävät hoidetaan tuloksellisesti ja palvelun saatavuus vastaa eri asiainnoin tapoja. Eri asiakasryhmien palvelutarpeet tulee huomioida perusoikeudet turvaavalla tavalla. Palveluverkostoa koskevat suunnitelmat käsiteltäisiin kyseisen lain mukaisessa järjestyksessä. Mikäli kaavailtu DVV:n toimipisteiden lakkautus toteutuu suunnitellusti, tulee se jättämään merkittävän palveluiden katvealueen pohjalaismakuntien alueelle. Jokaisessa maakunnassa olisi oltava oma toimipiste mikä mahdollistaa vihkimisen, notaari- ja muiden palveluiden saatavuuden siten, että matka ei muodostu liian pitkäksi. Kaustisen seutukunta tulee Keski-Pohjanmaan liiton kannanottoa DVV:n täyden palvelun asiointipisteen säilymisen tärkeydestä Kokkolassa.

Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen kannanotto 10.10.2025:

Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen vastaus tietopyyntöön koskien palvelu- ja toimitilaverkkouudistusta Keski-Pohjanmaalla

Keski-Pohjanmaan liitto on lähestynyt Keski-Pohjanmaan työllisyysaluetta palvelu- ja toimitilaverkkouudistukseen liittyvällä kannanottopyynnöllä.

Keski-Pohjanmaan työllisyysalueelta pyydetään vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

Millä tavalla virastonne osallistuu Kokkolan Suomi-pisteen toimintaan?

- Virasto osallistuu kasvokkain käyntiasiointia antaen
- etäpalvelun välityksellä
- ei osallistu mitenkään: syy tähän

Tarjoaako virastonne Kokkolan Suomi-pisteen ulkopuolella jotain palvelua Keski- Pohjanmaalla?

Muita tärkeitä havaintoja tai asioita, joita haluatte ilmaista tässä vaiheessa liittyen palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen toteutukseen?

1. **Millä tavalla virastonne osallistuu Kokkolan Suomi-pisteen toimintaan?**

Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen henkilöstöä työskentelee Kallentorilla Kokkolassa n. 55 henkilöä. Henkilöstö on sijoittunut yhteiskäyttötiloihin ELY-keskuksen kanssa sekä vuokrannut lisätiloja Kallentorilta. Myös Kokkolan kaupungin kotoutumispalvelut ovat samoissa tiloissa kaupungin vuokraamassa osassa Kallentorin 2. kerroksessa. Kotoutumispalveluissa työskentelee 4 henkilöä Kallentorilla sekä yksi työntekijä Welcome Office-matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapisteellä Kokkolan kaupunginkirjastossa.

Työllisyysalueen yhteistyö valtion viranomaisten kanssa on tällä hetkellä tiivistä KELA:n kanssa monialaisessa yhteispalvelussa, myös Soiten työntekijät vierailevat säännöllisesti yhteistapaamisissa Kallentorilla ja KELA:n edustajat voivat osallistua tapaamiseen etäyhteydellä. KELA:n sähköiseen asiointiin asiakasvastaanoitoilla on sopeuduttu, mutta varsinkin työllisyyden kuntakokeilun aikana 2021-2024 havaittiin, että KELA:n asiantuntijan läsnäolo asiakasvastaanottotilanteissa ja muissa asiakasasioissa oli hyödyllistä kaikille osapuolille. Kallentorille on suunniteltu pistettä, jossa työllisyyspalvelujen työntekijät voisivat olla suojatulla yhteydellä yhteydessä KELA:n asiantuntijoihin muutenkin kuin asiakasvastaanottoaikojen yhteydessä. Myös rikosseuraamuslaitoksen kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää työllisyyspalveluissa ja se on Euroopan mittakaavassa poikkeuksellista, joten työllisyyspalvelut pitää tärkeänä 2 (4) 10.10.2025 Julkinen

myös rikosseuraamuslaitoksen palvelujen hyvää saavutettavuutta asiakkaille sekä yhteistyön tekemisen mahdollisuutta yhteisillä asiakasvastaanoitoilla.

1. Tarjoaako virastonne Kokkolan Suomi-pisteen ulkopuolella jotain palvelua Keski-Pohjanmaalla?

Kyllä, työllisyyspalveluja on mahdollista saada kaikissa Keski-Pohjanmaan kunnissa ajanvarauksella ja Kaustisen toimipisteessä voi asioida ilman ajanvarausta maanantaisin.

Kaustisen kiinteä työllisyyspalvelujen asiointipiste antaa Lesti- ja Perhonjokilaaksoissa asuville asiakkaille mahdollisuuden tavata kasvokkain työllisyyspalvelujen henkilöstöä. Kaustisen toimipisteessä työskentelee 4 työllisyyspalvelujen asiantuntijaa sekä yrityspalvelujen asiantuntija osan aikaa viikosta. Suurin osa asioinnista tapahtuu kuitenkin joko puhelimella, sähköpostilla tai muilla tavoin. Muissa kunnissa asiointia on ajanvarauksella mahdollista järjestää kuntien omistamissa kiinteistöissä mm. kunnanvirastoilla. Työntekijät liikkuvat tapaamisille joko Kokkolan tai Kaustisen toimipisteestä. Kannuksessa on työllisyyspalveluille vuokrattu työhuone, jossa käydään säännöllisesti ottamassa vastaan asiakkaita ajanvarauksella. Kannuksessa asiakkaita tavataan myös yhteistyökumppanien kuten hyvinvointialueen tiloissa tarpeen mukaan.

1. Muita tärkeitä havaintoja tai asioita, joita haluatte ilmaista tässä vaiheessa liit- tyen palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen toteutukseen?

Vaikka suurin osa valtionhallinnon ja työllisyyspalvelujen asiakasasioista voidaan hoitaa digitaalisesti, on joitakin asioita, joissa kansalaisilta edellytetään henkilökohtaista asiointia virastoissa. Tällöin on kohtuutonta, mikäli esim. Digi- ja väestötietoviraston (DVV) palvelut ovat saatavilla henkilökohtaisesti lähimmillään Vaasassa tai Seinäjoella. Tämä aiheuttaa merkittäviä kustannuksia ja ajan hukkaa, varsinkin kun julkisella liikenteellä asioidessa voi nopeasti suoritettavan asian hoitamiseen kulua kohtuuttomasti aikaa.

Suomi-pisteen suunnittelussa tulisi huomioida eri virastojen tarpeet mm. asiakasvastaanotto-tilojen mitoituksessa sekä työn luonne. Työllisyyspalvelujen työ on hyvin asiakasintensiivistä ja asiakkaille soitetaan paljon. Soittamiseen tulisi olla tietoturvalliset ja toisia työntekijöitä mahdollisimman vähän

häiritsevät tilat. 1.1.-30.9.2025 välillä on työllisyyspalveluista suoritettu n. 18 000 puhelua asiakkaille ja asiakkaita on tavattu n. 5000 kertaa. Työllisyyspalvelujen kannalta keskeisimmät viranomaiset, joiden läheisestä läsnäolosta olisi merkittävää hyötyä, ovat KELA ja DVV, mikäli niiltä olisi saatavilla henkilökohtaista palvelua työllisyyspalvelujen asiakkaille joko virastojen itsensä tuottamana tai yhteistyössä työllisyyspalvelujen kanssa.

Työllisyyspalvelujen näkökulmasta tilojen kohtuullinen vuokrataso, tilojen toimivuus sekä asiakasvastaanottotilojen ja soittomahdollisuuksien riittävyys ovat keskeisiä tekijöitä, joiden mukaan työllisyyspalvelut voivat harkita Suomi-pisteeseen osallistumista.

Kotoutumispalvelujen näkökulma

Kokkolassa on niin ikään pitkä kokemus kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta, ensimmäisen ryhmän Kokkola vastaanotti vuonna 1993. Vuosina 2016–2024 Kokkola on vastaanottanut yhteensä 172 kiintiöpakolaista. Suurin osa Kokkolan kiintiöpakolaisista on saapunut Sudanista, Afganistanista, Kongosta sekä Syyriasta. 3 (4) 10.10.2025 Julkinen

Myös Kokkolassa ukrainalaisten määrä on kasvanut merkittävästi. Vuosina 2023 ja 2024 asui 259 ukrainalaista ja määrä kasvaa edelleen.

Palvelujen lakkauttaminen tai siirtyminen kauemman asukkaista aiheuttaa merkittäviä käytännön ongelmia kansainvälisen väestön asioinnille:

- **Kotoutumisen viivästyminen:** Ensimmäiset viikot Suomessa ovat ratkaisevan tärkeitä kotoutumisen kannalta. Ilman paikallisia palveluja kiintiöpakolaiset voivat jäädä ilman tarvittavia asiakirjoja ja rekisteröintejä, mikä viivästyttää pääsyä koulutukseen, terveydenhuoltoon ja muihin tärkeisiin palveluihin.
- **Henkilötunnus:** Henkilötunnuksen saaminen edellyttää henkilökohtaista käyntiä. Ilman henkilötunnusta ei voi avata pankkitiliä, tehdä töitä, maksaa veroja, ilmoittautua koulutukseen tai saada sosiaali- ja terveystyökaluja.
- **Lukutaito:** Monet kiintiöpakolaiset eivät osaa lukea tai kirjoittaa omalla äidinkielellään ja tarvitsevat paljon tukea oleskelunsa ensimmäisten viikkojen aikana. Ilman paikallista palvelupistettä tämän tuen tarjoaminen on hyvin vaikeaa.
- **Seutuliikenne:** Henkilöt, joilla ei ole vielä suomen, ruotsin tai englannin kielitaitoa, voivat kohdata suuria haasteita matkustaessaan itsenäisesti Vaasaan bussilla – erityisesti vasta maahan saapuneet. Uudessa kaupungissa liikkuminen ilman kielitaitoa on merkittävä este asioinnille.
- **Lapsiperheet:** Monet kiintiöpakolaiset saapuvat Suomeen lastensa kanssa. Pitkät matkat viranomaisten toimipaikkoihin ovat huomattavasti hankalampia pienten lasten kanssa.
- **Liikuntarajoitteiset ja vammaiset henkilöt:** Osa kiintiöpakolaisista on liikuntarajoitteisia tai vammaisia, mikä tekee itsenäisestä matkustamisesta erittäin vaikeaa. Vaasaan matkustaminen voi olla heille käytännössä mahdotonta.

Valtion paikallishallinnon säilyminen lähellä turvaisi asukkaille pääsyn näihin välttämättömiin palveluihin.

DVV:n palvelupisteiden läsnäolo ei ole tärkeää ainoastaan yksilöiden kotoutumisen kannalta, vaan myös alueen elinkeinoelämälle ja työmarkkinoiden toimivuudelle. Pietarsaaren ja Kokkolan seuduilla esiintyy osaajapulaa, ja kansainvälinen rekrytointi on monille työnantajille välttämätön osa ratkaisua. Ilman DVV:n palveluita uusien työntekijöiden rekisteröinti hidastuu merkittävästi.

Kansainvälisesti rekrytoidut työntekijät eivät voi aloittaa työtä ennen kuin he ovat saaneet henkilötunnuksen. Henkilötunnuksen viivästyminen estää myös työnhakijaksi rekisteröitymisen työllisyyspalveluihin, osallistumisen työvoimakoulutuksiin ja pääsyn kieli- ja kotoutumiskoulutukseen. Tämä viivästyttää työllistymistä ja kasvattaa työttömyysriskiä.

Yrityksille tilanne tarkoittaa kasvavia kustannuksia ja epävarmuutta. Alat, jotka jo nyt kohtaavat merkittävää työvoimapulaa, voivat menettää kansainvälisiä työntekijöitä, jos rekisteröintiprosessi koetaan liian vaikeaksi tai hitaaksi. Palveluiden keskittäminen Vaasaan vaikeuttaa entisestään kansainvälisen työvoiman asettumista ja työllistymistä alueella. 4 (4) 10.10.2025 Julkinen

DVV:n paikallispalvelut tukevat siis suoraan alueen työllisyyskehitystä ja yritysten toimintakykyä.

Kotoutumispalvelujen kannalta on tärkeä, että DVV:n asiointipisteet olisivat osa Suomi-pisteen toimintoja tulevaisuudessa, sillä kaikkea asiointia ei ole mahdollista tehdä digitaalisesti.